

**VELİ TOPLANTILARINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
GÖRÜŞLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA**

İlknur Kaçar

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

MART, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : İlknur
Soyadı : KAÇAR
Bölümü : Eğitim Programları ve Öğretim
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Veli Toplantılarına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri: Fenomenolojik
Bir Çalışma

İngilizce Adı: Primary School Teachers Views About Parent-Teacher Meetings: A
Phenomenological Study

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : İlknur KAÇAR

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

İlknur KAÇAR tarafından hazırlanan “Veli Toplantılarına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri: Fenomenolojik Bir Çalışma” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

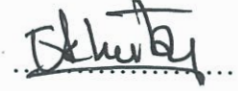
Danışman: Prof. Dr. Melek ÇAKMAK

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

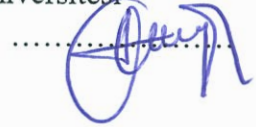
Başkan: Prof. Dr. Ülker AKKUTAY

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğretim Üyesi Esed YAĞCI

Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 14/03/2019

Bu tezin Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

Sevgili Anneme, Babama ve Canım Çocuklarıma...

TEŞEKKÜR

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarına yönelik görüşlerinin betimlenmesi amaçlanmış ve Mart 2019’de tamamlanmıştır. Bu çalışmanın yürütülmesi sürecinin her aşamasında bana destek olan danışman hocam Prof. Dr. Melek ÇAKMAK’ a, uygulama talebimi kabul eden ve görüşmeye katılan değerli meslektaşlarıma, son olarak yüksek lisans eğitimim boyunca bana destek olan aileme ve arkadaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

**VELİ TOPLANTILARINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
GÖRÜŞLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA**
(Yüksek Lisans Tezi)

İlknur Kaçar
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart 2019

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı, ilkokullarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin, veli toplantılarına yönelik görüşlerini betimlemektir. Fenomolojik desende hazırlanan bu çalışmada veriler görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ili Yenimahalle ilçesi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapan ve rastlantısal olarak belirlenen 94 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veriler üzerinde içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenleri, veli toplantılarının temel amacının genel olarak veli eğitimi olduğu, çocukların gelişimi için veli toplantılarının gerekli olduğu, veli toplantılarının veliler ile iletişim kurma ve öğrencilerle ilgili ortak kararlar alma yönünde önemli olduğu; öğretmene veli ve öğrenciyi tanıma, velilerle iletişim kurma ve kendini ifade etme; velilere çocukların eğitimi ile ilgili bilgi edinme, öğrenciye ise başarı ve kişilik gelişimi açısından olumlu yararlar sağladığı yönünde görüşler belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarını, iletişim ve işbirliği aracı olarak algıladıklarını, veli toplantılarının gerekli olduğunu düşündüklerini, veli toplantısı yapma gerekçelerinin temelde velileri bilgilendirme ve öğrenci başarısını artırma olduğunu, veli toplantılarında genel olarak öğrenci sorumlulukları, öğrenci başarısı ve davranışları konularının gündemi oluşturduğunu, veli toplantılarının genel olarak amacına ulaştığını ve bunda velilerle iletişim kurulup ortak kararlar alınmasının, katılımın yüksek düzeyde olmasının etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmada ayrıca, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu veli toplantılarında karşılaşılan bazı sorunları vurgularken, veli toplantılarının başarılı olmasında katılımın etkisine ve uygun zaman, süre, ortam gibi faktörlerin önemine dikkat çekmişlerdir. Araştırma sonuçlarının bu konuda çalışan araştırmacılar ve uygulamada okullar, öğretmenler ve veliler açısından önemli ipuçları sağladığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Fenomenoloji, program geliştirme, sınıf öğretmeni, veli toplantısı
Sayfa Adedi : 119
Danışman : Prof. Dr. Melek ÇAKMAK

**PRIMARY SCHOOL TEACHERS' VIEWS ABOUT PARENT-
TEACHER MEETINGS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY
(Master's Thesis)**

İlknur KAÇAR

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

March 2019

ABSTRACT

The main purpose of this study is to describe primary school teachers' views about parent-teacher meetings. The data of this study conducted in phenomenological design were collected via interviews. Participants of the study consist of 94 primary school teachers who were selected randomly. Participant teachers work in state schools in Yenimahalle, Ankara, affiliated to the Ministry of Education. The data were analyzed using content analysis method. According to the findings of the study, primary school teachers' views are as such: the main purpose of parent-teacher meetings is parent training in general; parent-teacher meetings are necessary for children's development; parent-teacher meetings are significant in terms of communicating with parents and taking decisions about children; these meetings enable teachers to get to know students and parents, communicate with parents, express themselves, inform parents about their children's education; parent-teacher meetings contribute to students' success and personal development. Results of the study also reveal that primary school teachers regard parent-teacher meetings as a means of communication and collaboration; they think these meetings are necessary; the main purpose of these meetings is to inform parents and enhance students' success; the topics discussed at these meetings are usually student responsibilities, students' success and behaviours; parent-teacher meetings are usually successful thanks to communication with parents, consensus, and high-level of participation. In addition, the study shows that in parent-teacher meetings majority of participant teachers highlighted some problems faced, they remarked the effect of high-level of participation, appropriate time and place on the success of these meetings. It might be suggested that results of this study provide significant data for the researchers studying in this field, and in practice for schools, teachers and parents.

Key Words : Fenomenology, curriculum development, classteacher, parent- teacher meeting

Page Number : 119

Supervisor : Prof. Dr. Melek ÇAKMAK

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Problem Cümlesi.....	2
1.3.1. Alt Problemler	3
1.4. Önem	3
1.5. Sayıtlar.....	3
1.6. Sınırlılıklar.....	3
1.7. Tanımlar	3
BÖLÜM II.....	5

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Eğitim	5
2.2.Eğitim Programı.....	5
2.2.1.Program Geliştirme	7
2.3.Okul-Aile İşbirliği	8
2.4.Veli.....	9
2.5.Veli Toplantıları.....	10
BÖLÜM III	13
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	13
3.1.Yurt İçi Araştırmalar.....	13
3.2. Yurt Dışı Araştırmalar	21
BÖLÜM IV	23
YÖNTEM.....	23
4.1.Araştırmanın Modeli	23
4.2. Çalışma Grubu	24
4.3.Verilerin Toplanması ve Analizi.....	28
4.3.1. Veri Toplama Aracı	28
4.3.1.1. Veri Toplama Aracı Geliştirilme Süreci.....	29
4.3.2.Verilerin Toplanması	30
4.3.3.Verilerin Analizi.....	30
BÖLÜM V	32
BULGULAR VE YORUM	32
5.1.Sınıf Öğretmenlerinin Veli Toplantılarının Anlamı, Amacı ve Önemine İlişkin Görüşleri	32
5.2.Sınıf Öğretmenlerinin Veli Toplantılarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri.....	49
BÖLÜM VI	86

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	86
6.1.Sonuçlar	86
6.1.1Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	86
6.1.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	87
6.2.Öneriler	88
KAYNAKLAR.....	90
EKLER.....	96
Ek-1 Uygulanan Görüşme Formunun İzin Belgesi.....	97
Ek-2. Görüşme Formu	98

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı	25
Tablo 2 Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kıdemleri.....	26
Tablo 3 Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumları ve Mezuniyet Alanları	27
Tablo 4 Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Yönelik Görüşleri	33
Tablo 5 Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Önemine Yönelik Görüşleri.....	36
Tablo 6 Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Öğretmenlere Sağladığı En Önemli Katkıları Yönelik Görüşleri	39
Tablo 7 Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Velilere Sağladığı Katkıları Yönelik Görüşleri	42
Tablo 8 Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Öğrencilere Sağladığı Katkıları Yönelik Görüşleri	45
Tablo 9 Öğretmenlerin Veli Toplantısı Sürecini Nitelendirmelerinde Kullandıkları Sıfat/Kavramlar.....	48
Tablo 10. Öğretmenlerin Bir Eğitim-Öğretim Yılında Yaptıkları Toplantı Sayısına Yönelik Görüşleri	50
Tablo 11. Öğretmenlerin Veli Toplantı Sayılarını Belirleyen Unsurlara Yönelik Görüşleri	53
Tablo 12. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Veli Toplantılarında Yaygın Olarak Gündeme Gelen Konu Başlıkları.....	56
Tablo 13. Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Veli Toplantılarında Yaygın Olarak Gündeme Gelen Konu Başlıklarının Konuşulma Nedenleri	59
Tablo 14. Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Evet” Yönündeki Görüşleri	67
Tablo 15. Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Hayır” Yönündeki Görüşleri	69

Tablo 16. Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Kısmen” Yönündeki Görüşleri	70
Tablo 17. Öğretmenlerin; Veli Toplantılarında İzlediği Stratejilere Yönelik Görüşleri	71
Tablo 18. Öğretmenlerin Veli Toplantılarında Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Görüşleri..	75
Tablo 19. Öğretmenlerin Veli Toplantılarında Edindikleri Bilgilerin Sınıf İçi Uygulamalarına Etkilerine Yönelik Görüşleri.....	79
Tablo 20. Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Uygulanışına Yönelik Beklenti ve Önerileri	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Araştırmanın yöntemi.....	23
Şekil 2. Çalışma grubu	25
Şekil 3. Veri toplama aracı hazırlama süreci.....	29
Şekil 4. Verilerin analiz süreci	31
Şekil 5. Öğretmenlerin veli toplantılarının amacına yönelik görüşlerinin dağılımı.....	32
Şekil 6. Öğretmenlerin veli toplantılarının önemine yönelik görüşlerinin dağılımı	35
Şekil 7. Katılımcıların görüşlerine göre, veli toplantılarının, öğretmenlere, velilere ve öğrencilere sağladığı en önemli katkıların dağılımı.....	38
Şekil 8. Öğretmenlerin bir eğitim-öğretim yılında yaptıkları veli toplantı sayısının dağılımı	49
Şekil 9. Öğretmenlerin veli toplantısı yapma gerekçelerine yönelik görüşlerinin dağılımı.....	50
Şekil 10. Öğretmenlerin veli toplantısı sayılarını belirleyen unsurlara yönelik görüşlerinin dağılımı	52
Şekil 11. Öğretmenlerin görüşlerine göre veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıklarının dağılımı	55
Şekil 12. Öğretmenlerin görüşlerine göre veli toplantılarında öne çıkmayan önemli gündem maddelerinin dağılımı	61
Şekil 13. Veli toplantılarına yönelik öğrencilerin bakış açısı konusunda öğretmenlerin görüşleri	63
Şekil 14. Veli toplantılarına yönelik velilerin bakış açısı konusunda öğretmenlerin görüşleri	65
Şekil 15. Öğretmenlerin; veli toplantılarının amacına ulaşmasına yönelik görüşlerinin dağılımı	67
Şekil 16. Öğretmenlerin veli toplantılarında sorun yaşayıp yaşamadıklarına yönelik görüşleri	73
Şekil 17. Öğretmenlerin veli toplantılarında yaşadıkları sorunlara yönelik görüşlerinin dağılımı	74

<i>Şekil 18.</i> Öğretmenlerin veli toplantılarında edindikleri bilgilerin sınıf içi durumları etkilemeye yönelik görüşlerinin dağılımı	78
<i>Şekil 19.</i> Öğretmenlerin veli toplantılarında edindikleri bilgilerin sınıf içi uygulamalarına etkilerine ilişkin görüşleri	79
<i>Şekil 20.</i> Öğretmenlerin veli toplantısının uygulanışına yönelik beklenti ve önerilerinin dağılımı	81

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

EPOK	Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
f	Frekans
n	Katılımcıların vurgulama sıklığı
%	Yüzde

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıtlılar, sınırlılıkları ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Eğitimin içindeki en önemli unsur insandır. Eğitim insanlar için bir ihtiyaçtır ve insanlar kendilerini eğitimle sürekli yenilemekte ve geliştirmektedir. Başaran'ın (1996) belirttiği gibi, toplumun ihtiyacı olan insan kaynağı okul tarafından yetiştirilmektedir ve çağdaş görüşe göre eğitim, ulusal kalkınmanın başlamasını sağlayan, sürdüren ve hızlandıran etkenlerden en önemlisidir.

Okulların eğitim öğretim sürecinde rolü çok büyüktür. Okullar çevre ile sürekli etkileşimde bulunarak sürekli meydana gelen birlikte, bu değişimlere uyum sağlayabilecek bireyleri yetiştirmektedir. Okullarda yürütülen planlı, programlı eğitim- öğretim sürecinin yürütülmesi için sadece öğretmen ve öğrenci iletişimi ile yeterli gelmemektedir. Artık bu süreç kapsamına alınması zorunlu olan okul- aile işbirliği eğitim sisteminin verimli olabilmesi için önemli bir etkidir (Kılıç, 2014).

Ailelerin okul ile ilişkileri, okul ile işbirliği yapması, okul süreçlerine katılması ve okulu desteklemesi, her ülkenin üzerinde durduğu konulardan biridir (Şişman, 2002). Aile çocuğun eğitiminde önemli bir yere sahip olması nedeni ile ailenin eğitim kurumları ile sürekli işbirliği içerisinde olması gerekir (Fidan ve Erden, 1993).

Ailenin eğitim sürecine dahil olmaması durumunda, öğrenciyi çok yönlü yetiştirmek olasılığı düşmektedir. Eğitim sürecinde okul-aile işbirliği birçok yönden önemlidir. Örneğin; Çelenk (2003), okul başarısı üzerinde ailenin etkisini konu edinen araştırmasında, çocuğun eğitimini destekleyici tutum içinde olan ailelerin çocuklarının okul başarılarının daha yüksek

olduğunu ortaya koymuş ve okul-aile işbirliğinin, okul başarısında ön şart olduğuna dikkat çekmiştir.

Öğretmenin aile ile işbirliğinde olması, çocuğu daha kolay tanımasına ve anlamasına yardımcı olabilir. Ailedeki disiplin anlayışını, aile üyelerinin eğitimini, aile bireylerinin birbirleriyle olan ilişkilerini, çocuğa karşı davranışlarını bilmek öğretmen için önemli ipuçlarıdır. Veliler öğretmenlerle olan iletişimleri sayesinde çocuklarını daha iyi tanıyabilir, ihtiyaç ve beklentileri ile daha yakından ilgilenebilirler. Öğretmenler de ailelerden aldıkları bilgiler doğrultusunda öğrencilerinin gelişimlerine daha anlamlı bulunabilirler (Oğuz, 2008, s. 140). Alıcıgüzel (1999, s. 370-372) ailenin ve okulun (öğretmenin) çocuğun eğitimi konusunda işbirliği yapmasının yararlarını şu şekilde özetlemektedir:

1. Aile ile öğretmenlerin birbirlerini eğitim açısından tanımalarına ve ortak bir paydada anlaşmalarına zemin hazırlar. Öğretmen ile aile arasındaki görüş ayrılığını en aza indirir.
2. İşbirliği sayesinde veliye Türk Milli Eğitiminin ve okulun amaçları anlatılabilir.
3. Çocuğa davranış konusunda veli ve öğretmen farklılıklarını en aza indirir.
4. İşbirliği çocuğun okul başarısını artırır.

Okullarda eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşabilmesi için, öğrenci ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır (Taymaz, 2001, s. 190). Okulda, aile ve velilerle en çok iletişimde bulunan kişiler öğretmenlerdir. Öğretmenler velilerle ilişkilerinde süreklilik sağlayarak okul aile bağıını koparmamalıdır.

Veli toplantıları gerek okul düzeyinde gerekse öğrenci bakımından genel ve bireysel eğitim sorunlarını tartışma için uygun ortam yaratır. Bu anlamda veli toplantıları; velilerin temsil etme, eğitim konusundaki düşüncelerini ifade etme, karar sürecine katılma, danışılma gibi beklentilerini karşılaması açısından önemli bir işleve sahiptir (Sarıtış, 2004, s. 218).

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin okul faaliyetlerinde önemli bir yere sahip olan veli toplantılarına yönelik görüşlerini betimlemeyi amaçlamıştır.

1.3. Problem Cümlesi

Sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarına ilişkin algı ve görüşleri nelerdir? Araştırmada, bu temel problem doğrultusunda aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir.

1.3.1. Alt Problemler

1. Sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının anlamı, amacı ve önemine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının uygulanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.4. Önem

Öğretmenler, okullarda öğrencilerin eğitim-öğretim ihtiyaçlarını yerine getirmeyi üstlenmişlerdir ve bu anlamda görevleri oldukça yorucudur. Öğretmenler bu anlamda tek başına görünse de yalnız değildirler. Öğretmenler bu görevini yerine getirirken, okuldaki diğer çalışanlarla, okulun çevresi ve özellikle öğrencilerin aileleri ile iletişim içinde olmak durumundadırlar. Bu araştırmanın sonuçlarının okullarda veli toplantılarına dikkat çekmesi, özellikle bu konunun önemli bir boyutu olan öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve bazı ihtiyaçların tespitinin yapılarak öneriler geliştirilmesi açısından önemli olduğu söylenebilir.

1.5. Sayıtlar

Araştırmada, geliştirilen veri toplama aracının araştırmanın amacına uygun olduğu ve katılımcı öğretmenlerin görüşme formundaki soruları içtenlikle ve objektif bir biçimde cevaplandıkları varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı devlet okullarında görev yapan ve görüşme formundaki soruları cevaplandıran sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Fenomenoloji: Türkçede olgu bilim olarak adlandırılan bir nitel araştırma desendir (Saban ve Ersoy, 2016, s. 53).

Program Geliştirme: Eğitim programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür (Demirel, 2015, s. 5).

Sınıf Öğretmeni: Görevlendirildiği sınıfın tüm derslerini okutan öğretmen anlamına gelmektedir. Eğitim sisteminde bu yöntem ilköğretimde uygulanmaktadır (Özgül, 2000, s. 242).

Veli toplantısı: Öğretmenin, öğrencinin, velinin ve okulun birbiri ile iletişime gireceği zamanlardır. Okul ve veliler arasında çeşitli yönlerden gelişmeler sağlanır ve veli toplantıları sayesinde bu durum gerçekleşir (Çilkız, 2012).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın konusuna ve problemine ilişkin kavramsal çerçeveye ilişkin literatür taramasına yer verilmiştir.

2.1. Eğitim

Ertürk'e (1975) göre, eğitim “bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir”. Eğitim kalkınmanın temel etmenlerinden biri olarak kabul edilmektedir ve bu nedenle ülkelerin çağın gereklerini yerine getirmeleri, eğitim sistemlerinin etkililiği ve verimliliği ile doğrudan bağlantılıdır (Adem, 1997). Eğitim sistemini oluşturan ve sürekliliğini sağlayan öğelerin en önemlileri öğretmen, öğrenci ve veli öğeleridir. Eğitim sisteminin başarısı bu üç öğenin ortak çerçevesinde sürekli işbirliği içerisinde olmasına bağlıdır (Özyürek, 1983).

Adem (1997)'e göre eğitim, çocuklara, ergenlere ve yetişkinlere kazandırılacak zihinsel ve bedensel yeteneklerin tamamını kapsayan her çeşit yetiştirmedir. Eğitim, bireyin yaşamaktan mutluluk duymasını sağlar ve bireyin dış çevre ile iletişim kurması sağlanır. Eğitim sayesinde birey, düşünmeyi, konuşmayı, tartışmayı ve sorgulamayı öğrenir. Bunların sonucunda manevi olarak doyum noktasına ulaşır. Eğitim sayesinde davranışlarına yön veren birey çevresi ile olan ilişkilerinde uzmanlaşır. Eğitim sayesinde insanlar üretmeyi ve tüketmeyi öğrenirler. Bireylerin toplum içindeki görevlerini yerine getirmesinde, görev ve sorumluluklarının bilincinde olmasında eğitimin rolü çok büyüktür (Kılıç, 2006, s. 2).

2.2.Eğitim Programı

Başaran (1996)' a göre eğitim, rastlantılara bırakılmamalı, tamamen bilimsel yöntemler takip edilerek etkili politikalar üretilmeli, uygulanmalı ve gerekli takipler yapılmalıdır. Bir

eğitim yerinde öğrencilerin önceden belirlenmiş eğitim hedeflerini gerçekleştirebilmeleri için planlı yapılan eğitsel etkinliklerin tümüne eğitim programı denir.

Varış (1988)'a göre, eğitim programı bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar. Öğretim, ders dışı kol faaliyetleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar bu çerçeveye içine girer.

Büyükkaragöz (1997, s. 17) ise, eğitim programını öğrencilerde beklenen öğrenmeyi meydana getirebilmek için planlanmış etkinliklerin tamamını, bir başka deyişle, öğrencilerde beklenen öğrenmelerin gerçekleşmesine dönük tüm etkinlikleri kapsar. Öğretim, ders dışı kol etkinlikleri, özel günlerin kutlanması, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar (işgörüler) bu çerçeveye içine girer şeklinde açıklar. Buna göre eğitim programı kapsamında yer alan başlıca (alt) programlar şöyle belirlenebilir: (1) Öğretim programı (ders programları), ders dışı etkinlik, eğitsel kol, gezi, çalışma veya kurs programları, (3) rehberlik ve kişilik hizmetleri programı, (4) sağlık hizmetleri programları, (5) yönetim ve işleyiş programı (yönetmelikler, yönergeler).

Toplumların hayatında önemli bir role sahip olan eğitim, gelişi güzel yapılan bir etkinlik olamaz. Bu nedenle eğitim kurumlarının en önemli işlevlerinden birisi verilecek eğitimin kalitesini artırmak olmalıdır. Tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yapılan tüm eğitim etkinlikleri daha önceden hazırlanan bir program çerçevesinde uygulanır. Kurumda bireye hangi davranışların ne şekilde kazandırılacağına eğitim programında yer verilir. Bu sebeple eğitimin kalitesi daha çok uygulanan programa bağlıdır. Uygulanan programda aksaklık ve eksiklikler giderildikçe, toplum ve bilim alanındaki değişikliklere göre yeniden düzenlendikçe, diğer bir deyişle programlar geliştirildikçe eğitimin de kalitesi de artar (Erden, 1998).

Toplumların gelişmeleri, pedagojik ve psikolojik alanlardaki yeni bulgular, yeni denemeler, program ve yöntemlerin değişmesine de etkide bulunmaktadır. Bu nedenle sık sık olmamak koşuluyla günün bilimsel, teknolojik ve sosyal gereksinimlerine yanıt verebilecek yeni programlar düzenlenmelidir; yeni yöntemler uygulanmalıdır. İşlevsel olması gereken bu programların bütünü bozmamasına dikkat edilmelidir (Cicioğlu, 1985, s. 129).

Geliştirilen eğitim programlarının hedefi, her çocuğa çevre, görgü, eğitim ve özüne bakılmaksızın, değişen yaşam koşullarında başarılı olmasını sağlayacak bilgi ve becerileri kazandırmaktır (Aytaç, 2000, s. 25).

2.2.1.Program Geliştirme

Program geliştirme eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, program geliştirme süreklilik isteyen bir çalışmadır (Erden, 1998, s. 4).

Eğitim programları, değişen teknoloji, dünyadaki ve ülkedeki değişimlerle birlikte sürekli bir gelişim içinde olmalıdır. Eğitim sisteminin ülke, bölge ve okul şartlarında, öğrenciler ve toplumda oluşan değişimlerle uyumlu olması için program geliştirme çalışmaları gereklidir. Program geliştirme, eğitim süreci sonunda bireylerden beklenen davranış değişimlerinin meydana gelmesinde etkili olan tüm öğelerin bir sistem bütünlüğü içinde araştırılıp incelenerek bu öğelerin geliştirilmesidir (Yüksel, 1996).

Eğitim programlarının hazırlanması ve geliştirilmesi bir kez yapılan ve daha sonra biten bir faaliyet değildir. Bu durumda herhangi bir gelişmeden bahsetmek imkansızdır. Bu nedenle, program geliştirme faaliyetlerinin sürekli olması eğitimde oldukça önemlidir. (Kısakürek, 1983).

Program geliştirme her yönüyle bilgi ve beceri gerektiren devamlı ve kapsamlı bir süreçtir. Bu nedenle program geliştirilirken, program geliştirme çalışmalarının her basamağında (Program geliştirmenin planlanması, program tasarısı hazırlama, programların denenmesi, programın değerlendirilmesi, programa süreklilik kazandırılması) bir ekip çalışmasına ihtiyaç vardır. (Demirel, 2015).

Okul yöneticileri ve öğretmenler programın uygulayıcılarıdır. Programın uygulanması sürecinde çeşitli nedenlerle tasarının olduğu gibi uygulanması mümkün olmayabilir ya da tasarının hazırlanması sırasında beklenmeyen bazı sebepler tasarının öngörüldüğü şekilde uygulanmasına engel olabilir. Bu nedenlerden dolayı programın etkililiği hakkında çıkarımda bulunabilmek için programın uygulanması sürecine ilişkin bilgi toplamak gerekir (Erden, 1998).

Eğitim öğretim sürecinde başarıyı yakalayabilmek için okul yöneticileri tüm programlara öğretmenin yanında aileyi de sürece katmanın imkanlarını oluşturmmalıdır. (Akbaşlı ve Kavak, 2008).

2.3.Okul-Aile İşbirliği

Vural (2005, s. 156-158) öğrenci sorunlarının aşılmasında ve başarı oranının yükseltilmesinde etkili okul-aile işbirliğinin sağlanmasının gerekliliğine inanmakta ve bu konuda aşağıdaki noktalara işaret etmektedir:

- Aileleri okula bağlamak için, istedikleri zaman okulu ziyaret edebilmeleri, öğretmen ve yöneticilerle görüşmelerinin sağlanması ve gerektiğinde sınıf içi ziyaretlere müsaade edilmesi gerekmektedir.
- Eğitimcilerin, aileleri çocuklarının eğitim durumları konusunda bilgilendirmeleri gerekmektedir. Ailenin ne yapması gerektiğini bilmesi çocuğuna olan desteğini artırmakta, öğretmenlerin sorumluluklarını kolaylaştırmaktadır.
- Ailenin okula olan desteğinin hissedilebilmesi için okul ile aile arasındaki güveni geliştirmek gerekmektedir.
- Aileleri ev ortamında çocuklarına nasıl davranmaları gerektiği konusunda bilgilendirmek ve çocukların ev yaşantılarını yakından tanımak gerekmektedir. Ailelere yazılacak mektuplar ya da aileleri ziyaret ederek çocuklarının başarıları durumlarını paylaşmak sorunların çözülmesinde ve başarının artırılmasında önemli sonuçlar doğurmaktadır.

Çelenk (2003, s. 33), öğrencilerin okul başarılarının daha da yüksek olması için okul-aile işbirliği kapsamında aşağıdaki önerileri sunmaktadır:

- Okulun izlediği eğitim yaklaşımları, öğrenciye uygulanan sınıf içi öğretim etkinlikleri konusunda velilerle iletişim kurulmalı, ayrıca, okul-aile yardımlaşması ve bu çerçevede çocuğun eğitimi konusunda etkin işbirliğinin sağlanabilmesi amacıyla veliler eğitilmelidir.
- Velilerin eğitimi çerçevesinde, öğrencilerin uyum, gelişim problemleri, ilgi, ihtiyaç ve yetenekleri konusunda veliler bilgilendirilmelidir.
- Velilerin öğrencinin okul başarısına yapabilecekleri olumlu katkıdan azami ölçüde yararlanabilmelerini sağlayabilmek amacıyla, okula bakış açıları olumsuzdan olumluya dönüştürülmelidir.
- Etkin bir okul veli yardımlaşmasını sağlayabilmek için, ilişkiler rastlantıya bırakılmamalı, okul-veli görüşme ve toplantıları yıllık, aylık ve haftalık dönemler içinde programlara bağlanmalıdır.

- Velilerin okula olan güven ve iş birliğini geliştirmek amacıyla, öğrenci etkinlikleri sergilenmeli ve bu etkinlikleri velilerin izlemesi sağlanmalıdır.

2.4.Veli

Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2014)'ne göre, eğitim ve öğretim süresince her öğrencinin bir velisi bulunur. Öğrenci velisi, öğrencinin anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişidir. Öğrenci velileri, çocuklarının daha kaliteli yetiştirilmesi için, okul yönetimi ve öğretmenlerle işbirliği içinde olmak zorundadır. Anne babalar çocuklarını en yakından taşıyan kişiler olarak çocuklarının ilgi ve ihtiyaçları ile kişilik özelliklerini yakından takip edip öğretmene çok yararlı bilgiler verebilirler. Ayrıca ortaya çıkan problemlerin çözümünde işbirliği yaparak birlikte çalışabilirler. Bu durumda çocuğa nasıl davranılacağı konusunda anne baba da bilgi sahibi olur. (Genç, 2005).

Ailenin ve okulun bir arada çalışması, fikir ve bilgi alışverişini sağlamaktadır. Ayrıca okulda verilen eğitimin evde de desteklenmesi ve pekiştirilmesiyle eğitim kalıcı nitelik kazanır (Koç, 1996, s. 47). Okul aile işbirliği; eğitimin sürekliliğinin sağlanması, çocuğun gelişimine çok yönlü olarak katkıda bulunma, amaçlara kolaylıkla ulaşabilme, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, eğitimin kalitesini artırabilme ve sorumlulukları paylaşabilmek açısından yöneticilere yararlar sağlamaktadır. Okul-aile işbirliğinin öğretmenler açısından yararları ise, programı kolaylıkla gerçekleştirebilme, sağlıklı bir sonuca ulaşma, sorumlulukları paylaşma, amaçlara ulaşabilme ve iş tatminindeki artışı sağlayabilme şeklinde ifade edilmiştir (Cömert ve Güleç, 2004, s. 135). Okul ile aile arasında işbirliği olması; öğretmenleri ailede yapılanlar konusunda, anne babaları ise okulda yapılanlar konusunda bilgilendirerek karşılıklı birbirlerini tanıma imkânı yaratmaktadır (Aral ve diğ., 2000).

Çocuğun gelişiminde kendi dışında birçok etken rol oynamaktadır. Bu durumda çocuğa verilen fırsatlar, motivasyon, öğretmen ve ailelerin rehberliği ve işbirliği ile çocuğun tüm alanlarda sağlıklı gelişimi amaçlanabilir (Bulut, 2000, s. 5). Okul aile işbirliğinin çocuklar açısından diğer yararları ise (Cömert ve Güleç, 2004, s. 135):

- Çocukların, mutlu ve başarılı bir kişi olarak hayata hazırlanmaları
- Okul ile ev arasında, çocuklara gösterilebilecek farklı eğitim tutumlarının ortadan kalkması

- Evin devamı olan güvenli bir ortamda daha iyi bir öğrenme fırsatı yaratılabilmesi olarak sıralanabilir.

Okul-aile işbirliğinin sağlanmasında öğretmen ile velinin iletişim türü de çok önemlidir. Öğretmenin çocuğa karşı sorumlukları yanında veliye karşı sorumlulukları da vardır. Velilerin okulu sevmeleri ve okul faaliyetlerine katılmaları her şeyden önce öğretmeni sevip, ona güvenmeleri ile gerçekleşir. Öğretmen, veli ile ilişkileri düzenleyen kişidir. Öğretmenin benimsediği yaklaşım, iletişimin boyutunun belirlenmesinde önemli role sahiptir (Şeker, 2009, s. 19). Aydın (2004)'a göre; öğretmen velilerle iletişimde dört temel teknikten yararlanabilir. Bunlar sırasıyla görüşme, yazışma, karşılıklı ziyaretler ve okul toplantıları ile sosyo-kültürel etkinliklerdir.

2.5.Veli Toplantıları

Başlangıçta olumlu bir ilişkinin temellerini atmak için; veli toplantıları okulun amaçlarını ve faaliyetlerini tanıtmak, oluşturulacak işbirliği ile ilgili görüşleri paylaşmak üzere gereklidir (Oğuzkan ve Oral, 1997). Etkin bir okul veli yardımlaşmasını sağlayabilmek için ilişkiler rastlantıya bırakılmamalı, okul veli görüşme ve toplantıları yıllık, aylık ve haftalık dönemler içinde programlara bağlanmalıdır (Vural, 2005, s. 156). Yiğit ve Bayrakdar (2006, s. 109), okul veli toplantılarında aşağıdaki unsurlara dikkat edilmesi gerektiğini vurgulamıştır:

- Velilere, okulun amacı tanıtılmalı ve okulda uygulanan eğitim programları hakkında veliler bilgilendirilmelidir.
- Toplantılarda katılımın az olduğu durumlarda velileri suçlamak yerine bu durumun nedenleri araştırılmalı ve bu nedenlerin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Örneğin katılımın az olması okuldaki olumsuz bir durumdan kaynaklanıyorsa, olumsuz durum ortadan kaldırılmalı ya da yanlış algılanan iletişim sorunu varsa bu düzeltilmelidir.
- Okul yöneticileri, okulda görev yapan öğretmen, memur, hizmetli gibi tüm çalışanları velilere tanıtılmalıdır.
- Okulun sorunları, velilerden beklentiler açık, anlaşılır ve uygun bir dille söylenmelidir.
- Sınıfla ilgili oluşturulan kurallar ve işleyiş ailelerle paylaşılmalıdır,
- Derslerde, öğrenciden özel olarak beklenenler aileye bildirilmelidir.

Veli toplantıları konusunda Şişman ve Turan (2015) ise, planlanan bir gündemin önemine dikkat çekmişlerdir. Velileri toplantılara katılmaya teşvik etmek ve toplantı gündemi hakkında velileri önceden bilgilendirmenin önemine vurgu yapmışlardır. Şişman ve Turan (2015), bu gündem çerçevesinde okulun akademik, kültürel, sportif, sanatsal etkinlikleri değerlendirilebilir, okulun geleceğe dönük planlarının görüşülebilir; okulun bütçesi, kaynakları ve donatımı ile ilgili problemler üzerinde ortak öneri ve çözümlerin geliştirilebilir olduğunu belirtmişlerdir. Şişman ve Turan (2015), veli toplantılarında paylaşılacak konulardan bazılarını şu şekilde listelemişlerdir:

- Okul başarısına ilişkin bilgiler,
- Okul programları,
- Okul genelinde ve öğrenciler tarafından sürdürülen projeler,
- Eğitim ve okula ilişkin genel görüş, istek ve beklentiler,
- Öğrencilerin davranışları ile ilgili beklentiler,
- Öğrenci başarısını artırma yolları,
- Öğrenci çalışma ve başarılarından örnekler,
- Okulun velilerden beklentileri,
- Evde uygun çalışma ortamlarının hazırlanmasına yönelik öneriler,
- Uzman kişilerin vereceği konferans ve seminerler,
- Meslekler hakkında bilgi verme,
- Okulun sorunları,
- Sağlık ve güvenlik eğitimi,
- Ahlaki ve etik kurallar vb.

Durmuş (2005, s. 156), ise veli toplantılarında, öğretmenin önemli rolü olduğuna işaret ederek öğretmenlerin veli toplantısında dikkat etmesi gereken hususları şu şekilde sıralamıştır:

- Veli görüşmeleri sadece sorunların yaşandığı dönemlerde değil, her zaman ve düzenli olarak yapılmalı ve toplantı gündemi önceden belirlenmelidir. Daha önceden yapılan toplantılarda alınan kararlara ve yapılanlara ilişkin velilerle paylaşım yapılmalıdır.

- Toplantıya, sınıfın durumu hakkında genel bir bilgi vererek başlanmalı, öğrencinin ders durumu hakkında veliye bilgi verilmelidir.
- Anne babanın çocuğu yetiştirirken yaptığı hatalar yüzlerine vurulmamalı, çözüm önerileri velilerin anlayabileceği bir dille ifade edilmelidir. Çocukla ilgili sorunların belirlenmesi ve çözümünde ailesiyle birlikte hareket edilmelidir.
- Ailenin tepkisi ve heyecanı karşısında sakin olunmalı, gerektiği durumlarda rehberlik uzmanı veya psikologdan yardım alınmalıdır.
- Toplantı sırasında veya tek tek görüşmelerde notlar alınmalı, ailelere karşı verilen sözlerin tutulmasına önem verilmelidir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, araştırma konusu ile ilgili olarak yurt içi ve yurt dışı yapılan araştırmalar yer almaktadır.

3.1.Yurt İçi Araştırmalar

Sünbül ve Yavuz (2004), “*İlköğretim Okulu Öğretmen ve Velilerinin Veli Toplantıları Hakkındaki Görüş ve Beklentilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*” adlı çalışmasında, Konya ilinde görev yapan ilköğretim okulu öğretmenleri ve yine aynı ilde ikamet eden ilköğretim okulu öğrenci velilerinin veli toplantıları hakkındaki görüş ve beklentilerini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Tarama modelinde yapılan araştırmada Konya ilinde görev yapan farklı branşlardan 250 öğretmen ve 250 öğrenci velisine anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğretmenler ile velilerin toplantılarda öğrencilerin başarı durumları hakkında konuşulması, veli toplantılarının tarihlerinin önceden öğrenilmesi ve yakın ilgi görme konularında öğretmen ve velilerin görüş birliği içinde olduğu belirlenmiştir. Veliler ve öğretmenlerin özellikle veli toplantılarında sınıfın araç-gereç sorunlarının konuşulması, velilerin aynı anda toplantılara katılmasının karışıklığa yol açacağı, veli toplantılarının beklentilerini karşılamadığı, okula maddi yardım talebinde bulunduğu, aralarında iletişim problemi yaşıyor, sorularından düşük puan almaları bu konularda aralarında görüş birliği olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak; velilerin toplantılara düzenli katılıyorum, maddesine evet demelerine karşılık, öğretmenlerin bu konuda velilerle aynı görüşte olmadıkları belirlenmiştir. Ayrıca bağlılık ve sürekli akademik ve sosyal gelişme maddelerinde öğretmenlerin orta derecede katıldıkları tespit edilirken velilerin bu maddelere daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

Gül (2007), “*Eğitimde Çocuk Başarısı İçin Okul-Aile İşbirliği*” adlı araştırmasında ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin başarı ve başarısızlık durumları ile bağlantılı olarak aile ve okul arasındaki işbirliğinin önemini irdelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini; İstanbul ili Ümraniye ve Kartal ilçesinde yer alan devlet okulları; örnekleme ise, Ümraniye ve Kartal ilçesinde

yer alan devlet okullarından 5 okul oluşturmuştur. Araştırmada, ğretmen ve ailelerin okul-aile işbirliğine yönelik görüşleri anket tekniği kullanılarak tespit edilmiştir. Araştırmada, okulda verilen eğitimi destekleyici tutum içinde olan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu; okul ile sürekli iletişim içinde olan, ğrenci sorunlarını paylaşan, ğretmen ile sürekli iletişimde olan, ğretmen ve yöneticilerle görüş birliği içinde çalışan velilerin çocuklarının daha başarılı olduğu; velilerin eğitim düzeyi arttıķa, çocuğun okul başarısı ve velilerin okul ile olan ilişkisinin arttığı; çocuğun başarısında temel gereksinimler olan değerli olma duygusu, güven ve yakınlık ortamı ve en önemlisi sorumluluk duygusunu iyi aşılayan ailelerin çocuklarının okulda daha başarılı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Balkar (2009), *“Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve ğretmen Görüşleri zerine Nitel Bir alışma”* adlı araştırmasında okul-aile iş birliği sürecine ilişkin veli ve ğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Veriler Gaziantep ilinde, 25 veli ve 25 ğretmen olmak üzere toplam 50 kişiden görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın sonucunda, okul-aile işbirliği sürecindeki eksiklikler ve geliştirilmesi için yapılması gerekenler konusunda ğretmen ve veli görüşlerinde farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır.

Kanbur (2009), *“İlköğretimde Veli-Okul İşbirliğinin Geliştirilmesinde Yönetici Rollerini”* adlı araştırmasında; ilköğretimde veli-okul işbirliğinin geliştirilmesinde yönetici rollerini çeşitli değişkenlere göre ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu amaçla araştırmada; Eyüp, Gaziosmanpaşa, Esenler, Bayrampaşa, Fatih ve Bahçelievler İlçe Mili Eğitim Müdürlüklerine bağlı ilköğretim okullarında çocukları öğrenimine devam eden ve araştırmaya tesadüfi olarak katılan toplam 357 veliden anket ile veriler toplanmıştır. Araştırmada, veliler genel olarak, okul yöneticilerinin veli-okul işbirliğinin geliştirilmesi konusunda yaklaşımlarının olumlu olduğu görüşünü ortaya koymuşlardır.

Kişi (2009), *“İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Veli ve evre ile Olan İşbirliğine İlişkin Veli Algılarının eşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”* adlı tarama yöntemine dayalı araştırmasında, bu araştırma için geliştirilen bir ölçek ve anket kullanarak, 2008–2009 eğitim-ğretim yılında Kahramanmaraş ili Merkez ile sınırları içinde bulunan ilköğretim okullarında çocuğu bulunan velilerden veri toplamıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar, okul yöneticilerinin veliler ve evre ile olan işbirliğine ilişkin veli görüşlerinde, velilerin cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, meslek, aylık gelir seviyesi, velisi bulunduğu çocuğun sınıf seviyesi ve velisi bulunduğu çocuğun cinsiyeti değişkenlerine göre ankette yer alan ifadelere verdikleri cevaplarda manidar düzeyde farklılık olduğu ortaya çıkmıştır.

Binicioğlu (2010), “*İlköğretimde Okul-Aile İletişim Etkinlikleri: Öğretmen ve Veli Görüşleri*” adlı araştırmasında ilköğretimde aile katılım etkinliklerinden biri olan okul-aile iletişim etkinliklerinin veli ve öğretmen görüşlerine dayalı olarak belirlemeye çalışmıştır. Araştırma, tarama modelinde nitel yöntemle gerçekleştirilerek, verilerinin toplanmasında görüşme tekniğinden yararlanılmış, Manisa ili Soma ilçesinde farklı sosyo-ekonomik düzeydeki okullarda görev yapan 11 öğretmenle ve çocukları bu okullara devam eden 31 veli ile görüşülmüştür. Araştırma verileri betimsel analizle çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgulara göre öğretmenler aile katılımını; çocuğun eğitiminde veli desteği, ailenin öğretmene ve çocuğa yardımcı olması, çocukla ilgili bilgi paylaşımı, ailenin çocuğuyla her konuda yeterince ilgilenmesi, ailenin okulda öğrenilenleri evde desteklemesi olarak ortaya çıkmıştır. Aileler ise aile katılımını; çocukla bire bir ilgilenmek, öğretmen ve aile ilişkisi, çocuğa yardımcı olmak için yapılan çalışmalar, öğretmene yardımcı olmak, velinin bire bir çocuğunun eğitimi içinde var olması olarak tanımlamışlardır. Aile iletişimini ise öğretmenler; eğitim öğretimle ilgili sorunların öğretmen-veli işbirliği ile çözülmesi, velinin sürekli okulla diyalog halinde olması, ailenin çocuğuyla ilgilenmesi, çocukla ilgili bilgi paylaşımı olarak tanımlamışlardır. Aileler ise; çocuklarla ilgili iletişim kurmak, öğretmenle yakın olmak, her türlü konuda diyalog, okulla ile arasında sürekli ilişki, çocukla ilgili karşılıklı bilgi alışverişi, bire bir öğretmen-veli görüşmesi biçiminde tanımlamışlardır. Öğretmenler ve aileler okullarında okul-aile iletişimini sağlamak için velilerin katılabileceği etkinliklerin, veli toplantılarının ve bire bir özel görüşmelerin yapıldığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin genellikle ailelerle iletişim kurmada toplantı düzenleme, yüz yüze görüşme, telefonla görüşme, eve not gönderme ve ev ziyareti yapma yollarını kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin ailelerle iletişim kurma nedenleri genellikle çocukların olumsuz davranışları, başarı durumu, sorunları, çocuğun dersle ilgili ihtiyaçları ve çocukları evde nasıl destekleyebilecekleri konusunda bilgilendirme olduğu ortaya çıkarken, ailelerin ise daha çok çocuğun derslerdeki durumu, çocukla ilgili özel problemler, çocuğun davranışları, arkadaşlarıyla ilişkileri, çocuğun nasıl yönlendirilebileceği, ilgi alanları ile ilgili iletişim kurdukları ortaya çıkmıştır. Öğretmenler ve veliler, okul-aile iletişiminin çocuğun başarısının ve özgüveninin artmasına, yanlış davranışların düzelmesine katkısı olduğu ve çocuğun başıboşluk duygusu yaşamamasını sağladığı konularında hemfikir oldukları sonucuna varılmıştır.

Ceylan ve Akar (2010), “*Ortaöğretimde Okul- Aile İşbirliği ile İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı çalışmalarında okul- aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Çalışma grubu Aydın Karacasu Lisesi’nde 2009-2010 eğitim- öğretim yılında okulda görev yapan toplam 25 öğretmen ile 287 öğrencinin

velisinden oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, okul aile birliğinin geliştirilmesi konusunda öğretmen ve velilerin hem fikir oldukları ve çözüm önerilerine büyük çoğunluğunun katıldığı tespit edilmiştir. Öğretmen ve veliler tarafından, velilerin ekonomik ve ulaşım sorunları, çalışma saatlerinin uygun olmaması, öğrencilerin okuldaki haber ve istekleri velilere iletmemesi, öğretmen- veli görüşmelerinin düzenli bir şekilde planlanmaması, velilerin okula sağlayabilecekleri yardımlar konusunda yeterli bilgi sahibi olmamaları öğretmen ve veliler tarafından okul- aile işbirliğini engelleyen etkenler olarak ortaya çıkmıştır.

Coşkun (2010), “*İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları*” adlı çalışmada; ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yollarını belirlemek ve bu iletişim yollarının kullanılmasına ilişkin önemseme ve gerçekleştirme düzeylerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın evreni, 2009 – 2010 eğitim öğretim yılında Kocaeli İzmit ilçesinde bulunan 62 okul ve bu okulda görev yapan 740 sınıf öğretmeninden, örneklem ise, evreni temsil edecek düzeyde 47 ilköğretim okulu ve bu okullarda görev yapan 658 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma tarama modelinde olup, araştırmacı tarafından geliştirilen Likert tipi 5’li derecelendirilmiş “İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları Ölçek Formu” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: İlköğretim Okulu sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yollarını “önemli” düzeyde önemserken, ancak “kısmen” düzeyinde gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır. İlköğretim Okulu sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yollarını önemseme düzeyine ilişkin görüşleri arasında yaş değişkeni ve cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğu, görev türü ve öğrenim durumu değişkenleri açısından öğretmenlerin iletişim yollarını önemseme düzeyine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, kıdem değişkeni ve iletişim kursu değişkeni açısından ise öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yollarını gerçekleştirme düzeyine ilişkin görüşleri arasında yaş değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğu, cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğu, görev türü ve öğrenim durumu değişkenleri açısından öğretmenlerin iletişim yollarını gerçekleştirme düzeyine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı, kıdem değişkeni açısından anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Özgan ve Aydın (2010), “*Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri*” adlı çalışmalarında, okul-aile iletişimi konusunda yönetici ve öğretmen görüşleri doğrultusunda mevcut durumu betimlemek ve okul aile işbirliğinin sağlanmasına yönelik çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemi Şanlıurfa ili Halfeti ilçesinde görev 120

öğretmen ve 20 yönetici oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Çelik (2005) tarafından geliştirilen öğretmen anketi ve araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme formu olmak üzere iki tane kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda yönetici ve öğretmenlerin genel olarak okul-aile iş birliğine ilişkin olumsuz düşüncelere sahip oldukları ve okul-aile işbirliğine ilişkin görüşleri arasında cinsiyet, yaş, statü, branş, kıdem ve sınıf mevcudu değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Yönetici, öğretmen ve velilerle yapılan görüşmelerde problemlerin çözümlerine yönelik ortak görüşlerin bulunduğu ancak işlevsel hale getirmek için her iki tarafında yönlendirme beklediği bu yüzden problemlerin devam ettiği görülmüştür.

Argon ve Kıyıcı (2012), “İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmalarında ilköğretim kurumlarında ailelerin eğitim sürecine katılımına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Tarama modelinde olan araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2009-2010 eğitim öğretim yılında Kayseri ili İncesu merkezinde bulunan ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılmış ve içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırmada şu sonuçlar ortaya çıkmıştır: Ailelerin eğitime katılımı öğrencinin gelişimi ve akademik başarısını artırırken, katılım düzeyi istenen düzeyde değildir. Bu durum öğretmenin performansını ve motivasyonu olumsuz etkileyip öğrencilerde davranış bozuklukları, disiplin sorunları, akademik başarısızlık, isteksizlik, yalnızlık ve güvensizlik gibi sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Ailelerin eğitim sürecine katılımını engelleyen unsurlar eğitim, kültür, ekonomik düzeylerinin düşük olması, yoğun iş temposu, aile içi sorunlar vb. nedenlerdir. Ailelerin eğitim sürecine katılımlarına arttırmak için toplantı, konferans vb. etkinlikler ile ev ziyaretleri ve aileyi içine alan eğitsel-soysal faaliyetler düzenlenmelidir.

Orman (2012), “Velilerin Sosyo-Ekonomik Durumu, Sınıf Veli Toplantılarına Katılımı ve Öğrencilerin Başarısı” adlı çalışmada öğrencilerin yılsonu not ortalamalarının, velilerinin sınıf veli toplantılarına katılma durumuna ve sosyo-ekonomik özelliklerine göre, önemli farklılık gösterip, göstermediğini saptamaya çalışmıştır. Araştırmanın evrenini, 2010-2011 öğretim yılında, İzmir ili Karabağlar ilçesi Tahir Merzeci İlköğretim Okulu, birinci kademede, toplam 12 şubede öğrenim gören, 4’üncü ve 5’inci sınıf öğrencileri ve velilerinden oluşmuş ve örnekleme seçilen şubelerdeki öğrencilerle velilerin tamamı alınmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmanın bağımsız görünümlü değişkenlerini ölçen, velilerin sosyo-ekonomik düzeyleri anketi ve velilerin sınıf veli toplantılarına katılımı ile öğrencilerin başarısı hakkındaki verileri toplamak üzere geliştirilen, sınıf veli toplantısı bilgi toplama formu olmak üzere iki değişik veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın en önemli sonucunun sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan velilerin,

sınıf veli toplantılarına daha fazla katıldığı ve bu velilerin temsil ettiği öğrencilerin yılsonu not ortalamalarının, diğer öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Gökgöz (2014), “*İlkokul Eğitiminin Kalitesini Arttırmada Okul-Aile İşbirliği ve Okul Sosyal Hizmeti*” adlı çalışmasında ilkokul eğitiminin kalitesini artırmada aileye düşen sorumlulukların ve ilkokulda veli kaynaklı görülen problemlerin neler olduğunu tespit etmeyi, okul-öğretmen-veli-öğrenci iş birliğinin gerekliliğini vurgulamayı ve okullarda sosyal hizmeti birimlerinin kurulması gerekliliğini amaçlamıştır. Araştırma Yalova İli Merkez Mareşal Fevzi Çakmak İlkokulu’nda kolay örnekleme yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Araştırma da veri toplama aracı olarak dördüncü sınıf öğrencilerine ve okul öğretmenlerine kişisel görüşme, dördüncü sınıf velilerine anket çalışması uygulanmıştır. Çalışmayla velilerin ilkokul eğitimi alan öğrencilerin gelişim özellikleri de dikkate alındığında çocuklarına iyi bir rol model olmaları gerektiği, bu amaçla öğrencilere ailenin de kitap okumada örnek olması gerektiği, velilerin çocukların temizlik, beslenme alışkanlıklarını takip etme, kuralları tanıtmaya, sorumluluk bilincini kazandırma, şiddet göstermeme ve arkadaşlarıyla iyi geçinme konusunun üzerinde durma, izlenen programları takip etme, ders çalışan çocuğun yanında televizyon açmamaya dikkat etme, veli toplantılarına katılımı sağlama ve veli toplantıları dışında da öğretmenle görüşmeye gelme, okul-öğretmen-veli-öğrenci işbirliğine dikkat etme, çocukların defterlerini, kitaplarını kontrol edip, ders araç gereçlerin ders programına göre eksiksiz getirilmesinin takibini yapma, okula ve öğretmene değer vermesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu konularda aileye destek olacak ve okul-aile işbirliğine katkı sağlayacak okul sosyal hizmetine ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Kılıç (2014), tarafından yapılan “*Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları Hakkında Eğitim Müfettişleri, İlköğretim Okul Yöneticilerinin Görüşleri*” adlı araştırmasında sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yolları hakkında; eğitim müfettişleri, ilköğretim okul yöneticilerinin görüşlerini belirlemeyi amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni, 2010–2011 eğitim öğretim yılında Bolu ve Düzce illeri Merkez ilçede görev yapan 31 Eğitim Müfettişi ile Bolu ili Merkez ilçesinde bulunan 34 okulda görev yapan 34 okul müdürü ile 51 okul müdür yardımcısı olmak üzere toplam 85 ilköğretim okulu yöneticisidir. Araştırma için örneklem alınmayarak tüm evren üzerinde çalışılmış ve araştırma tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Coşkun (2010) tarafından geliştirilen Likert tipi 5’li derecelendirilmiş ‘İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Velilerle İletişim Kurma Yolları Ölçek Formu’ kullanılmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yollarını; eğitim müfettişleri ve ilköğretim okul yöneticileri ‘önemli’ düzeyde önemserken, ‘kısmen’ düzeyde gerçekleştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Durmuş (2016), tarafından yapılan “*Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Aile Katılımıyla İlgili Görüşlerinin İncelenmesi: İstanbul-Sultanbeyli Örneği*” araştırmasında, ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin aile katılımıyla ilgili görüşlerinin öğretmenlerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek ve aile katılımını arttırmak için önerilerde bulunmak amaçlanmıştır. Araştırmaya İstanbul ili Anadolu yakası Sultanbeyli ilçesindeki resmi liselerde görev yapan 150 öğretmen katılmıştır. Çalışma, tarama modelinde betimsel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada katılımcıların yaş, kıdem, medeni durum ve cinsiyet gibi demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla 7 sorudan oluşan “Demografik Bilgi Formu” ve ortaöğretimde ailelerin eğitim-öğretim sürecine katılımıyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu soru tekniğine uygun yarı yapılandırılmış 13 sorudan oluşan “Ortaöğretimde Aile Katılımı Görüşme Formu” kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda ortaöğretim kurumlarında görev yapan erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha çok veliye özel toplantı yaptığı, kadın öğretmenlerin, meslek dersi öğretmenlerinin ve eğitim fakültesinden mezun olanların çoğu veliyi çocuklarının özel durumu için okula çağırdıkları, evli öğretmenlerin bekârlara göre velileri çocuklarının özel ve genel durumu için daha çok okula çağırdıkları, genç öğretmenlerin bir kısmı veliyle hiçbir şekilde iletişime geçmediği ortaya çıkmıştır. Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin çoğu velilerin, çocuklarının eğitim-öğretim süreçlerine katılımlarını engelleyen unsurlar olarak; velilerin eğitim ve kültür düzeyinin düşük olmasını, ailelerin ekonomik durumunun iyi olmamasını, çalışan ailelerin yoğun iş temposundan dolayı yorgun olmalarını, okulla iletişim kopukluğunu ve ailenin ilgisizliğini belirtmişlerdir. Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu velileri eğitim-öğretim sürecine katılmayan öğrencilerde davranış bozuklukları, uyum sorunu, kötü alışkanlıklar, akademik başarısızlık, derslere ve okula karşı isteksizlik, ilgisizlik sorunlarının ortaya çıkacağını ifade etmişlerdir. Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu aile katılımını arttırmak için aileye konferans ve seminerler, rehberlik çalışmaları, özel görüşmeler yapılabileceğini belirtirken daha az sayıda öğretmen ise velilerin çocuklarının eğitim-öğretim süreçlerine katılımlarını arttırmak için eğitim etkinlikleri ve sosyal faaliyetler, ev ziyaretleri, telefon görüşmeleri, düzenlenebileceğini ve veli toplantıları, görsel, yazılı medya ile ortaklaşa çalışmalar yapılabileceğini belirtmişlerdir.

Ok (2016), tarafından yapılan “*Okul Öncesi Eğitimde Anne Babaların ve Öğretmenlerin Okul Aile İşbirliği Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*” adlı çalışmada okul öncesi eğitim kurumlarında yürütülen okul-aile işbirliği çalışmalarının, anne baba ve öğretmen görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma deseniyle yapıp, fenomenolojik desen

kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili Şile ilçesinde, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki bağımsız anaokulu ve iki ilköğretim okulu olmak üzere toplam dört okuldan; 18 veli ve 9 anasınıfı öğretmeni oluşturmuştur. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Betimsel analiz yaklaşımı ile araştırmanın amaçları dikkate alınarak verilerin analizi yapılmıştır. Nitel verilerin bulgularına göre; okul-aile işbirliği sürecindeki eksiklikler, geliştirilmesi için yapılması gerekenler konusunda öğretmen ve veli görüşlerinde farklılıklar tespit edilmiştir. Yapılan görüşmeler sonucunda anne babaların büyük çoğunluğu, veli toplantılarının yılda iki kez yapıldığını ve bu toplantılarda; okulun, gelir-giderleri ve masraflarının konuşulduğunu söylemiştir. Anne babaların büyük çoğunluğunun okuldan, öğretmeninden beklentileri; kaliteli eğitim, kural ve düzendir. Genel olarak anne babaların ve öğretmenlerin telefonla iletişim kurdukları, yazışmalar kullandıkları, bu yazışmaların daha çok günlük bilgilendirme notları olduğu, ev ziyaretlerinin gerçekleşmediği ancak acil durumlarda veliyle yüz yüze görüşmeler yapıldığı belirlenmiştir.

Yıldız (2016), *“İlkokul Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Arttırılmasında Öğretmen, Okul İdaresi ve Öğrenci Veli Durumunun İncelenmesi”* adlı araştırmasında, ilkokullarda akademik başarıyı arttırmak için, ilkokul öğretmenleri, ilkokul yöneticileri ve ilkokul öğrenci velilerinin akademik başarıya ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, 2015-2016 eğitim-öğreti yılında Mersin ilinin beş merkez ilçesinde bulunan 35 ilkokul öğretmeni, 35 ilkokul müdürü ve 35 ilkokul öğrenci velisi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, araştırmacı tarafından hem öğretmen hem yönetici hem de öğrenci velilerine yönelik geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma metodlarından betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenler, okul müdürleri ve öğrenci velileri, yüksek katılımlı olarak akademik başarıyı ders başarıları, okul başarıları olarak ifade etmişlerdir. Akademik başarıya ilişkin öğretmenler öncelikli olarak öğrencilerden planlı ve programlı çalışmalarını, okul müdürleri kazanımların kazandırılmasını, öğrenci velileri ise çocuklarının okul başarısının yüksek olmasını ve iyi bir meslek edinmelerini beklemektedirler. Sınıf öğretmenleri akademik başarıyı arttırmaya yönelik en sık yaptığı sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerden dikkat çeken görsellerle ders işlemleridir. Okul müdürleri akademik başarıyı arttırmaya yönelik okullarında en sık yaptığı uygulama takviye kurslarıdır. Öğrenci velileri okulların yaptığı etkinlik ve programlardan en sık, veli toplantılarına ve bayram programlarına katılmaktadır. Okul müdürleri, akademik başarıyı arttırmak için en sık katılımla, okul-aile ilişkilerini güçlendirmek gerektiğini, okul kültürü ile akademik başarı arasında başarı artışını sağlamaya yönelik bir ilişki bulunduğunu, okul-aile ilişkilerini sağlamaya yönelik ise veli

toplantıları ve ev ziyaretleri yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğrenci velileri akademik başarıyı arttırmak için, evde uygun bir ders çalışma ortamı sağladıklarını, okul ile ilgili çocuklarıyla yaptığı paylaşım olarak da onların okulda yaşadıklarını anlatmasını istediklerini belirtmişlerdir.

Literatürde ilgili yurt içi araştırmalar daha çok 2010'lu yıllardan sonra yoğunluk kazanarak, genellikle okul-aile iş birliği konusunda yapılmış ancak veli toplantısı konusunda çok az çalışma yapıldığı, çalışmaların bulguları ve sonuçlarında veli toplantısı ile ilgili verilerin ortaya çıktığı görülmüştür. Araştırmaların genel olarak nitel çalışıldığı, çoğunlukla veli ve öğretmenlerin görüşlerinden yararlanıldığı ve çoğunlukla anket uygulandığı tespit edilmiştir. Araştırmaların sonucunda okul ile iş birliği içinde olan ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu, aile okul iletişiminin gerekliliği vurgulanmıştır.

3.2. Yurt Dışı Araştırmalar

Yapılan bir araştırmada velilerin okula dair bilgileri, okul yayınlarından ve kişisel ilişkiler sonucu elde ettikleri saptanmıştır. Okula devam eden öğrenci velileri okulu, okul programları ve sportif faaliyetler için ziyaret ettikleri; okul çağında çocuğu olmayan yaşlı ve emekli veliler okul ile ilgili bilgileri iletişim araçlarından ve az bir kısmını da okul ziyaretlerinde edindikleri saptanmıştır (Allen'den aktaran Doğan, 1995, s. 20).

Okulöncesi eğitim programlarında uygulanan ve planlanan aile katılım etkinliklerinin ne türde olduğunu, aile katılım çalışmalarında nasıl bir yol izlendiği ve bu çalışmaları kimin organize ettiğini belirlemenin amaçlandığı araştırma sonucunda, çok geniş bir yelpazede aile katılım etkinliklerinin yayıldığı ve uygulandığı; öğretmen-veli iletişimde en çok okul ziyareti, not yazma, telefonla arama ve veli toplantılarının kullanıldığı; aile katılım etkinliklerinde odak noktasının yönetim, öğretici ve geliştirici etkinlikleri ve sınıf gönüllüğü olduğu görülmüştür (Mcbridge, Bae ve Wright'dan aktaran Şeker, 2009, s. 37).

“Öğretmen-Veli İşbirliği: İletişimin Artırılması” konulu araştırma bulgularında; öğretmenler ve veliler arasındaki işbirliğinin, çocukların eğitime katkı sağlayarak, okul başarılarının artırılmasının olumlu etkilendiği ortaya çıkmıştır. Etkili öğretmen-veli işbirliğinin sağlanmasında, öğretmen-veli toplantıları, öğretmenlerin öğrenci ailelerini ziyaretleri ile velilerin ihtiyaçları doğrultusunda yapılan atölye çalışmalarının da olumlu katkıları olduğu tespit edilmiştir (Gelfer 'den aktaran Özbaş, 2009, s. 31).

Sosyal becerilerin ve okul-aile arasındaki iletişimin bir program dahilinde, okuldan eve düzenli notlar gönderilerek yaygınlaştırmayı amaçlandığı araştırmada bir ilköğretim okulundan 20

öğretmen, 107 veli ve 383 öğrencinin okuldan eve gönderilen notlar hakkında görüşleri alınmıştır. Araştırmada eve gönderilen notlar ile ilgili olarak öğrenciler ve öğretmenler biraz olumlu puanlama verirken, ailelerin son derece olumlu algılamalarına rastlanmıştır. Öğrenciler ve aileler eve gönderilen bu notların sosyal becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olduğunu bildirirken, ankete katılanların büyük bir kısmı eve gönderilen notların, uygulanmasının çok kolay olduğu ve kullanılmaya devam edilmesi gerektiği konusunda aynı fikirde olmuşlardır (Adams, Caldarella, Shatzer ve Womack'tan aktaran Binicioğlu, 2010).

Kaukab, (2016), tarafından yapılan bir başka araştırmada eğitime ailelerin katılımının, çocukların öğrenme çıktılarına katkısının çeşitli açılardan incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Pakistan'ın Karaçi şehrinin beş ilçesinden rastgele seçilen okullardan 20'ser öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Her bir okuldan iki ebeveyn ve iki öğretmene görüşme uygulanmıştır. Araştırma sonuçları ebeveyn katılımının, çocuklarının akademik performanslarının artmasında önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir.

Bir başka çalışmada Islam (2018), öğrencilerin eğitim başarılarının, aile katılımını arttırarak iyileştirilip iyileştirilemeyeceğini inceleyen deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma Bangladeş kırsalında rastgele seçilen 76 devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde düzenli olarak, çocuğun akademik gelişiminin tartışıldığı aile-öğretmen toplantıları yapılmıştır. Uygulanan program ile öğrenci tutumlarında ve davranışlarında, ayrıca öğretmenlerin pedagojik uygulamalarında gelişmeler sağlanmıştır.

Yurt dışında yapılan araştırmaların genel olarak okul aile işbirliği boyutuna odaklandığı ve bu çalışmalarda, öğrenci performansı için okul-aile işbirliğinin etkisine dikkat çekilmiştir.

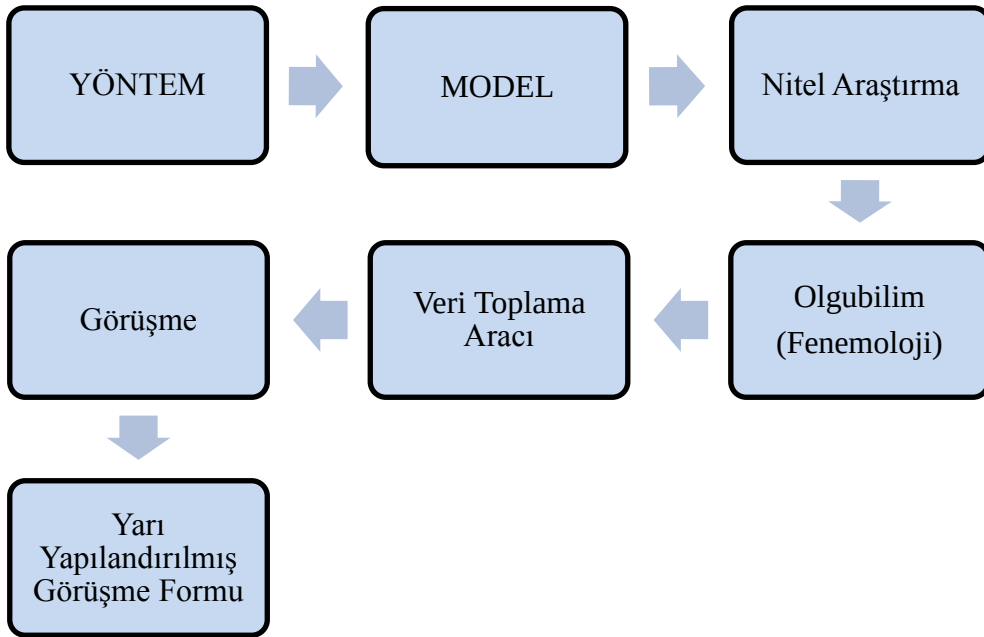
BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veri toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmektedir.

4.1.Araştırmanın Modeli

Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan olgubilim (fenomenoloji) deseninde tasarlanmıştır. Araştırmada kullanılan yöntem Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1.Araştırmanın yöntemi

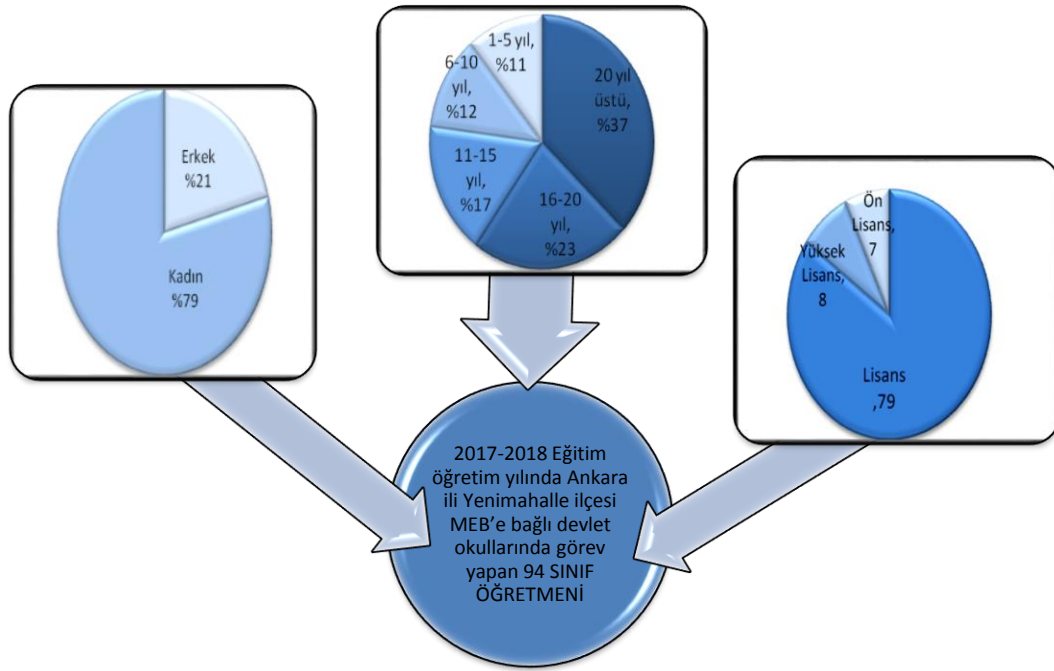
Fenomenoloji felsefe, Hegel ve Bergson gibi filozoflar tarafından değişik anlamlarda kullanılmıştır. Ancak bir felsefi yöntem olarak Edmund Husserl’in günümüzde çoğunlukla kabul gören fenomenoloji tanımı ile bilinmektedir. Husserl fenomenolojiyi varlıkların ilk ve asıl anlamlarına inmek isteyen bir felsefi yöntem olarak görmüştür. (İnceoğlu, 1999).

Olgubilim (fenomenoloji) “Gerçek nedir?” sorusuna cevap arayan bir yöntemdir. Fenomenoloji yaklaşımın temelini bireysel tecrübeler oluşturmaktadır. Bu yaklaşımda araştırmacı, katılımcının kişisel tecrübeleri ile ilgilenmekte, bireyin algılamaları ve olaylara yükledikleri anlamları incelemektedir. Fenomenoloji tanımlayıcı bir araştırmadır. Bu bağlamda genelleme yapmak değil, olguları tanımlamak önemlidir (Akturan ve Esen, 2008). Başka bir ifade ile olgu bilim (fenomenoloji) deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 78). Bu çalışma da okul yaşantısının vazgeçilmez bir unsuru olan veli toplantıları konusunda öğretmenlerim görüşlerine odaklanarak, konunun öğretmenlerin perspektifinden irdeleyerek, zengin bir biçimde bilgi betimlemesi yapmak amacıyla nitel araştırma desenlerinden biri olan olgu bilim tercih edilmiştir.

4.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, Çalışma grubu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesi MEB’e bağlı devlet okullarında görev yapan 94 sınıf öğretmeninden oluşmuştur. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme; derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir. Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışı vurabilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 80).

Araştırmanın katılımcıları belirlenmesinde, görüş ve önerilerini açıklamak için istekli olmak, görüşme için gerekebilecek gerekli süreyi ayırabileceğini beyan etmek gibi durumlar göz önünde bulundurulmuştur. Araştırma etiği çerçevesinde katılımcıların isimleri kullanılmamıştır, katılımcılara buna ilişkin bilgilendirme yapılmıştır.

Şekil 2. Çalışma grubu

Araştırmada katılımcıların beşte dörde yakını (%79) kadın öğretmenlerden, beşte biri (%21) erkek öğretmenlerden oluşmuştur. Tablo1’de katılımcıların cinsiyete göre dağılımına ilişkin detaylar sunulmaktadır.

Tablo 1

Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Katılımcılar	f	%
Kadın	Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö12,Ö14,Ö15,Ö16,Ö18,Ö19,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö39,Ö40,Ö41,Ö42,Ö45,Ö46,Ö47,Ö48,Ö49,Ö51,Ö52,Ö54,Ö55,Ö56,Ö57,Ö58,Ö60,Ö61,Ö64,Ö65,Ö66,Ö69,Ö70,Ö71,Ö72,Ö73,Ö74,Ö76,Ö77,Ö78,Ö79,Ö83,Ö84,Ö85,Ö86,Ö87,Ö88,Ö89,Ö90,Ö91,Ö92,Ö93	74	79
Erkek	Ö2,Ö13,Ö17,Ö20,Ö21,Ö29,Ö43,Ö44,Ö50,Ö53,Ö59,Ö62,Ö63,Ö67,Ö68,Ö75,Ö80,Ö81,Ö82,Ö94	20	21

Araştırmaya katılan öğretmenler mesleki kıdemleri açısından analiz edildiğinde, katılımcıların beşte ikisine yakını (%37) 20 yıl üstü kıdeme, dörtte birine yakını (%23) 16-20 yıl, beşte birine yakını (%17) 11-15 yıl, onda birinden biraz fazlası (%12) 6-10 yıl ve

onda biri (%11) 1-5 yıl kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Tablo 2 ise, katılımcıların kıdemlerine göre dağılımına ilişkin detayları göstermektedir.

Tablo 2

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kıdemleri

Kıdem	Katılımcılar	f	%
1-5 yıl	Ö15,Ö16,Ö36,Ö41,Ö49,Ö61,Ö85,Ö86,Ö88,Ö92	10	11
6-10 yıl	Ö10,Ö24,Ö38,Ö48,Ö51,Ö52,Ö64,Ö69,Ö84,Ö87,Ö94	11	12
11-15 yıl	Ö22,Ö27,Ö32,Ö37,Ö39,Ö40,Ö42,Ö44,Ö46,Ö55,Ö60,Ö68,Ö70,Ö72,Ö90,Ö91	16	17
16-20 yıl	Ö4,Ö5,Ö6,Ö12,Ö19,Ö20,Ö23,Ö25,Ö30,Ö33,Ö35,Ö43,Ö45,Ö50,Ö53,Ö54,Ö57,Ö62,Ö65,Ö71,Ö76,Ö93	22	23
20 yıl ve üstü	Ö1,Ö2,Ö3,Ö7,Ö8,Ö9,Ö11,Ö13,Ö14,Ö17,Ö18,Ö21,Ö26,Ö28,Ö29,Ö31,Ö34,Ö47,Ö56,Ö58,Ö59,Ö63,Ö66,Ö67,Ö73,Ö74,Ö75,Ö77,Ö78,Ö79,Ö80,Ö81,Ö82,Ö83,Ö89	35	37

Katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde ise, eğitim durumları üç başlık altında toplanmaktadır. Tablo 3 ise katılımcıların eğitim durumları ve mezuniyet alanlarına ilişkin detay sunulmaktadır.

Tablo 3

Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumları ve Mezuniyet Alanları

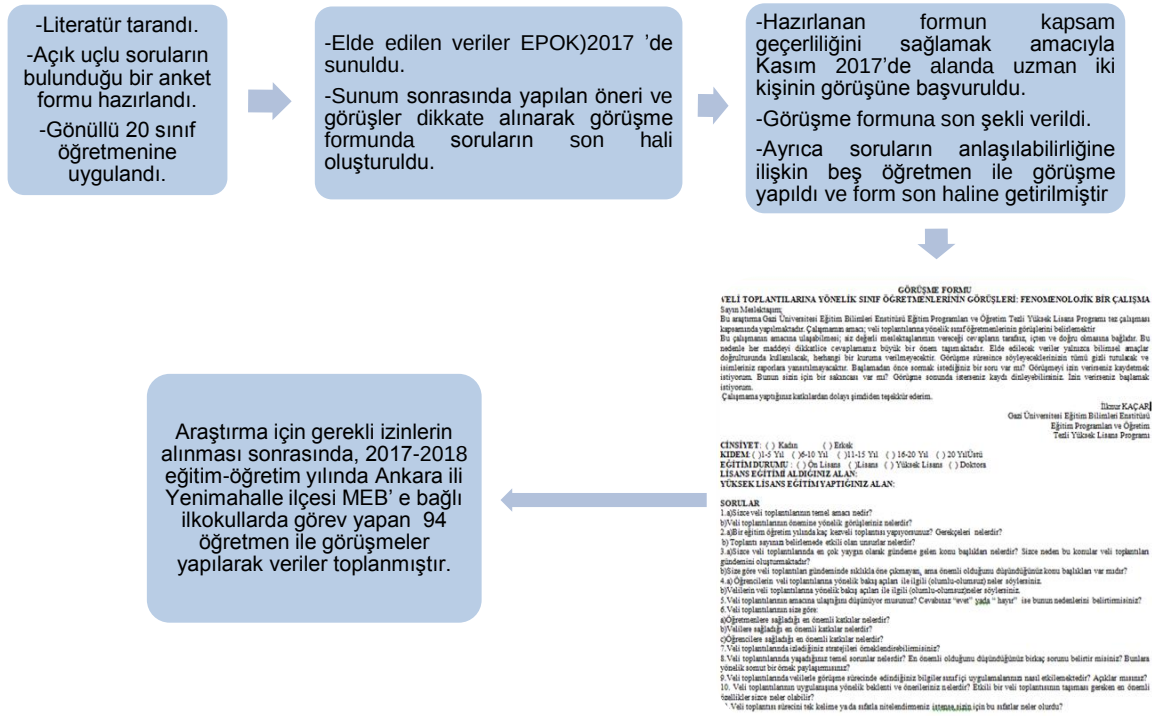
Eğitim Durumu	Alan Bilgisi	Katılımcılar
Ön Lisans (n=7)	Sınıf Öğretmenliği (n=7)	Ö26,Ö58,Ö63,Ö78,Ö79,Ö80,Ö82
Lisans (n=79)	Sınıf Öğretmenliği(n=52)	Ö1,Ö4,Ö8,Ö10,Ö11,Ö15,Ö16,Ö19,Ö22,Ö24,Ö27,Ö28,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö36,Ö39,Ö41,Ö42,Ö44,Ö45,Ö46,Ö48,Ö49,Ö50,Ö51,Ö52,Ö59,Ö60,Ö61,Ö62,Ö64,Ö65,Ö66,Ö67,Ö68,Ö69,Ö70,Ö71,Ö72,Ö81,Ö83,Ö84,Ö85,Ö86,Ö87,Ö88,Ö90,Ö91,Ö92,Ö94
	Kimya(n=3)	Ö18,Ö25,Ö74
	Matematik(n=2)	Ö13,Ö73,Ö77
	Eğitim Bilimleri(n=2)	Ö6,Ö57
	Fransızca Öğretmenliği(n=2)	Ö43,Ö54
	İstatistik(n=2)	Ö12,Ö20
	Arkeoloji(n=1)	Ö29
	Beslenme ve Diyetetik(n=1)	Ö14
	Biyoloji(n=1)	Ö76
	Coğrafya(n=1)	Ö5
	Edebiyat(n=1)	Ö21
	Felsefe Grubu Öğretmenliği(n=1)	Ö37
	Gıda Mühendisliği(n=1)	Ö56
	İktisat(n=1)	Ö7
	İşletme(n=1)	Ö17
	Kamu Yönetimi(n=1)	Ö47
	Makine Modelciliği Öğretmenliği(n=1)	Ö53
	Maliye(n=1)	Ö2
	Peyzaj Mimarlığı(n=1)	Ö9
	Seramik(n=1)	Ö3
	Tarih(n=1)	Ö23
	Türkçe(n=1)	Ö75
Yüksek Lisans (n=8)	Eğitim Yönetimi ve Denetimi (n=5)	Ö35,Ö38,Ö40,Ö89,Ö93
	Sınıf Öğretmenliği(n=1)	Ö72
	Türkiye Coğrafyası(n=1)	Ö5
	Yetişkin Eğitimi(n=1)	Ö55

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin dörtte üçünden fazlasının (n=79) lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcılardan ön lisans seviyesinde eğitim alanların tamamının sınıf öğretmenliği alanında; lisans seviyesinde eğitim alanların da ağırlıklı olarak sınıf öğretmenliği mezunu olduğu görülmektedir.

4.3.Verilerin Toplanması ve Analizi

4.3.1. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplama sürecinde görüşme yöntemi kullanılmıştır. Soru yolu ile veri toplama teknikleri arasında görüşme(mülakat), görüşmecinin cevap almak amacıyla soruları, sözlü ve genellikle yüz yüze olmak koşulu ile deneklere yönelttiği bir şekildir (Kaptan, 1991, s. 143).Yıldırım ve Şimşek (2013), görüşmenin, nitel araştırmalarda en çok kullanılan veri toplama yöntemlerinden birisi olduğunu ve bunun sebebi olarak; bireylerin verilerini, görüşlerini, deneyimlerini ve duygularını ortaya çıkarma yönünden oldukça güçlü olması ve iletişimin en yaygın biçimi olan konuşmanın temel alınması olduğunu belirtmiştir. Araştırmacının ve katılımcıların sınıf öğretmeni olması araştırmanın güvenilirliğini bu yönde artırmıştır. Görüşmecinin, görüşülen kimseden eğitim, yaş, mevki, yaşantı, sosyo-ekonomik düzey ve genel görünüş bakımından çok farklı olmamasına dikkat etmek gerekir. Eğer görüşmeci görüşülen kişiye oranla çok yüksek bir mevki sahibi, bir otorite ve çok önemli bir kimse ise verilecek cevapların bundan etkilenmesi ve gerçekten uzak olması tehlikesi vardır. Böyle bir durumda deneyin inandığını söylemesi yerine, görüşmecinin uygun göreceğini düşündüğü şekilde konuşması ve cevaplarını bu açıdan kontrol etmesi olasılığı büyüktür. Tabii, çok yüksek mevkideki birine pozisyonu çok aşağıda birini görüşmeci tayini etmek de hatalı bir iştir (Kaptan, 1991, s. 145). Bu tür görüşmelerde araştırmacının ulaştığı ve açıklamaları ve anlamları görüşülen kişiye teyit ettirme fırsatı olduğu için araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği artmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 81).

Şekil 3. Veri toplama aracı hazırlama süreci

4.3.1.1. Veri Toplama Aracı Geliştirilme Süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu araştırmada görüşme formunun hazırlanmasında izlenen aşamalar şu şekilde özetlenebilir:

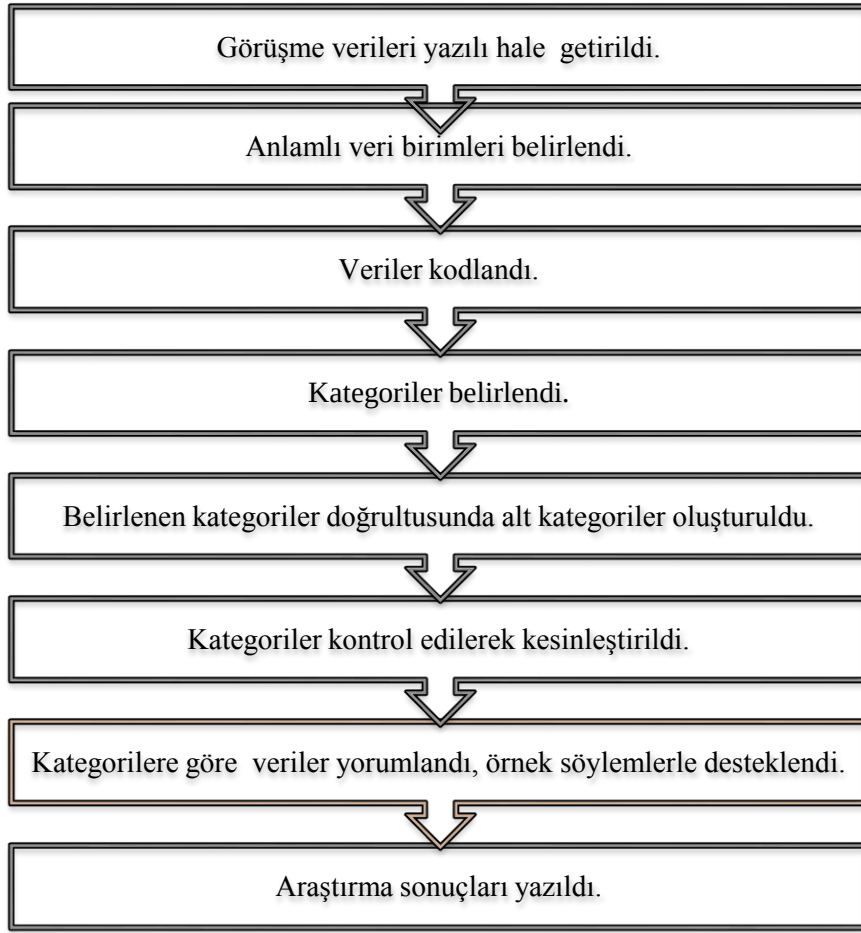
- Literatür taranmış ve sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarına yönelik görüşlerini ilk olarak belirlemeye yönelik, açık uçlu soruların bulunduğu bir anket formu hazırlanarak, Ankara ili Yenimahalle ilçesi MEB'e bağlı devlet ilkokullarında görev yapan, iki ilkokuldan gönüllü 20 sınıf öğretmenine uygulanmıştır.
- Elde edilen veriler Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi (EPOK) 2017 'de sunulmuştur. Sunum sonrasında yapılan öneri ve görüşler dikkate alınarak görüşme formunda soruların son hali oluşturulmuştur.
- Hazırlanan formun kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla Kasım 2017'de alanda uzman (Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı) iki kişinin görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan alınan öneri ve eleştiriler doğrultusunda görüşme formunda yer alan sorulara son şekli verilmiştir. Ayrıca soruların anlaşılabilirliğine ilişkin beş öğretmen ile görüşme yapılarak soruların anlaşılabilirliği gözden geçirilmiş ve form son haline getirilmiştir (bkz. Ek 2).

4.3.2.Verilerin Toplanması

Araştırma için gerekli izinlerin alınması sonrasında, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesi MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan öğretmenler ile görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Görüşme zamanı öğretmenlerle belirlenerek, gönüllülük esası doğrultusunda yapılmıştır. Araştırma verileri bireysel görüşmeler şeklinde toplanmıştır. Görüşmeye başlamadan önce katılımcılara görüşmenin konusu ve amacı ile ilgili bilgi verilerek, görüşme formundaki kişisel bilgiler doldurulmuştur. Katılımcılardan görüşme sürecinin ses kaydını yapmak için izin istenmiştir. Görüşme formundaki sorulara cevap veren 94 öğretmenden 9 tanesinin cevapları ses kaydı yapılarak alınmış ve verilen cevaplar daha sonra kendilerine yazılı olarak iletilmiştir. Diğer katılımcılar; cevaplarını görüşme sonrası hemen yazılı olarak görmek istedikleri, ses kaydında heyecanlanabilecekleri vb. gerekçelerle ses kaydını istemediklerini ifade etmişlerdir. Ses kaydı istemeyen katılımcıların cevapları araştırmacı tarafından not edilerek alınmıştır.

4.3.3.Verilerin Analizi

Olgu bilim araştırmalarında veri analizi yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Sonuçlar betimsel bir anlatım ile sunulur ve sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. Bunun yanında ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 81). Analiz süreci Şekil 4'te özetlenmiştir.

Şekil 4. Verilerin analiz süreci

Yapılan ses kayıtları ve görüşme sırasında tutulan notlar araştırmacı tarafından Microsoft Word programında metin haline dönüştürülmüştür. Analiz sürecinde, her bir araştırma sorusuna yanıt olabilecek veriler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı çalışılarak belirlenmiş, daha sonra birlikte çalışılarak belirli kategoriler altında gruplandırılıp, betimlenmiştir. İçerik analizi sürecinde veriler önce kodlanmış, kodlanan verilerin kategorileri oluşturup oluşturmadığı üzerinde inceleme yapılmıştır. Oluşturulan kategoriler, grafik ve tablolar kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin her birine kod numarası (Ö1, Ö2, Ö3...) verilmiştir. Bulgular öğretmen söylemlerinden örnekler verilerek de desteklenmiştir.

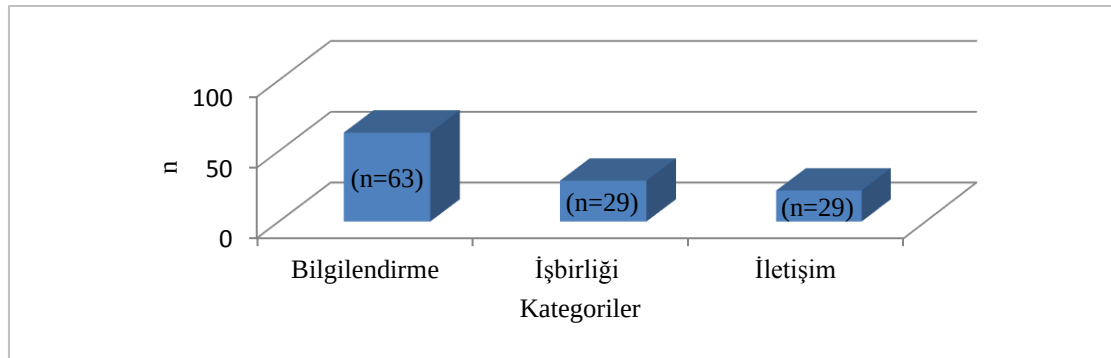
BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yer verilmiş, bulgular alt problemler çerçevesinde sunulmuştur.

5.1.Sınıf Öğretmenlerinin Veli Toplantılarının Anlamı, Amacı ve Öneme İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ilk alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının anlamı, amacı ve öneme ilişkin görüşleri nelerdir?*”. Bu soruya cevap bulmak amacı ile araştırmada görüşme sürecinde katılımcılara veli toplantılarının anlamı, amacı ve önemi konusunda görüşlerini almaya yönelik sorular yöneltilmiştir. Katılımcılara ilk olarak “*Sizce veli toplantılarının amacı nedir?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soru için öğretmenlerin verdiği görüşler incelenmiş, yapılan içerik analizi sonucunda verilen cevaplar -bilgilendirme, işbirliği ve iletişim- kategorileri altında toplanmıştır.

Şekil 5. Öğretmenlerin veli toplantılarının amacına yönelik görüşlerinin dağılımı

Buna göre, katılımcıların en çok -bilgilendirme- kategorisinde görüş bildirirken, en az ise -iletişim- kategorisinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Analiz sonucunda ortaya çıkan temel kategoriler Şekil 5’te sunulmuştur. Belirtilen kategorilerin dışında bazı katılımcıların

görüşlerinin -veli eğitimi- ile ilgili olduğu, ancak bu görüşlerin kategori oluşturacak yoğunluk göstermediği belirlenmiştir.

Öğretmenlerin veli toplantılarının temel amacına yönelik verdikleri cevapların detaylı analizi Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Bilgilendirme (n*=63)	Velileri eğitim süreci (sınıf çalışmaları, eksik oldukları konular) ile ilgili bilgilendirme (n=36)	Ö2,Ö3,Ö6,Ö9,Ö10,Ö12,Ö15,Ö17,Ö21,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö30,Ö38,Ö39,Ö41,Ö48,Ö49,Ö50,Ö59,Ö60,Ö62,Ö63,Ö64,Ö65,Ö66,Ö68,Ö70,Ö71,Ö75,Ö77,Ö79,Ö86,Ö91,Ö92.
	Öğrenci ile ilgili karşılıklı bilgi alışverişi (n=15)	Ö1,Ö16,Ö27,Ö28,Ö29,Ö31,Ö35,Ö37,Ö40,Ö53,Ö57,Ö73,Ö82,Ö93,Ö94
	Öğrencilerin akademik durumları(n=8)	Ö4,Ö6,Ö7,Ö8,Ö14,Ö36,Ö55,Ö78
	Öğrencilerin genel durumu(n=6)	Ö16,Ö22,Ö23,Ö40,Ö70,Ö72
	Öğrencilerin davranışları(n=5)	Ö4,Ö6,Ö7,Ö8,Ö14,Ö36,Ö42,Ö55,Ö78
2.İşbirliği (n=29)	Öğretmen-veli işbirliği(n=12)	Ö4,Ö13,Ö14,Ö32,Ö45,Ö61,Ö66,Ö69,Ö70,Ö74,Ö75,Ö79
	Öğretmen-veli-öğrenci işbirliği(n=11)	Ö5,Ö11,Ö21,Ö28,Ö35,Ö37,Ö52,Ö53,Ö81,Ö83,Ö91
	Okul-öğrenci-veli işbirliği(n=6)	Ö15,Ö18,Ö34,Ö42,Ö44,Ö50
3.İletişim (n=22)	Okul-öğretmen-veli iletişimi(n=14)	Ö7,Ö17,Ö43,Ö46,Ö54,Ö60,Ö65,Ö67,Ö76,Ö79,Ö84,Ö85,Ö88,Ö90
	Öğretmenin velileri ve öğrenciyi tanınması (n=8)	Ö18,Ö28,Ö33,Ö34,Ö55,Ö58,Ö66,Ö82

*n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin veli toplantılarının temel amacına yönelik görüşleri temel olarak üç kategori altında toplanmıştır: Bilgilendirme, işbirliği ve iletişim. Tabloda, analiz sonucu oluşan temel kategoriler ve bu temel kategorilere dayalı alt kategoriler belirlenerek, bu kategorilere veri sağlayan katılımcı görüşlerini ifade eden kodlara yer verilmiştir. Tabloda ayrıca her temel kategori, sahip olduğu alt kategoriler dikkate alınarak söylem örnekleri ile desteklenmiştir. Aşağıda sırasıyla, bu kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan örnek söylemler yer almaktadır.

Bilgilendirme: Bilgilendirme kategorisinde verilen görüşler, -velileri eğitim süreci ile ilgili bilgilendirme, öğrenci ile ilgili karşılıklı bilgi alışverişi, öğrencilerin akademik durumları, öğrencilerin genel durumu ve öğrencilerin davranışları- olmak üzere beş alt kategoride toplanmıştır. Bu kategoride katılımcıların görüşlerinin ağırlıklı olarak -velileri eğitim süreci ile ilgili bilgilendirme- alt kategorisinde yoğunlaştığı, -öğrencilerin davranışları- alt

kategorisinde daha az görüş olduğu görülmektedir. Bilgilendirme kategorisi çerçevesinde öğretmenlerin söylemlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Veliye öğrenci ile ilgili durumlarını bildirmek, sınıfta yapılan tüm çalışmalar hakkında bilgi vermek. (Ö3, K, 20 yıl üstü)

Veli toplantıları; öğretmenlerin öğrenci hakkındaki görüşlerini velilere aktarmak, veli sayesinde öğrencileri tanımak ve eğitim öğretim sürecinde her türlü ihtiyacın birlikte giderilmesi amacıyla yapılır. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

Velilerle görüş alışverişinde bulunarak öğrencileri eğitim öğretim anlamında daha üst seviyelere taşıyabilmek. (Ö16, K, 1-5yıl)

...Eğitim ortamı, okul kuralları, eğitim süreci ile ilgili veliyi bilgilendirmektir. (Ö17, E,20 yıl üstü)

Öğrencinin okul içindeki davranışlarını gözlemleyerek veliyi bilgilendirmek ve öğrencinin okul dışındaki faaliyetleri hakkında veliden bilgi edinmek. (Ö29, E, 20 yıl üstü)

...çocuğa nasıl yaklaşacağımızı, bu yaklaşımda da çocuğun okula uyumunu, etkinliklere katılımını, olumlu davranış gelişimi takibini, akademik başarısının hangi aşamada olduğunu anlamak adına veli toplantıları yaparız. Veli toplantılarının temel amacını da bu şekilde söylemek gerekir, diye düşünüyorum. (Ö55, K, 11-15 yıl, YL)

İşbirliği: Öğretmenlerin -işbirliği- kategorisinde verdikleri görüşler, -öğretmen-veli işbirliği, öğretmen-veli-öğrenci işbirliği ve okul-öğrenci-veli işbirliği- olmak üzere üç alt kategoride toplanmıştır. Bu kategoride, öğretmenler tarafından bildirilen görüşlerin -öğretmen-veli- alt kategorisinde yoğunlaştığı görülmektedir. İşbirliği kategorisi çerçevesinde öğretmenlerin söylemlerinden alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Temel amaç, öğrencinin akademik ve davranışsal yönden takibinin yapılması ve öğretmen-veli işbirliğinin sağlanması. (Ö4, K, 16-20 yıl)

Eğitim-öğretim sürecine velinin dahil edilerek işbirliğinin sağlanmasıdır. (Ö5, K, 16-20 yıl, YL)

Birinci kademe olduğumuz için temel eğitim ağırlıklı ve ilköğretimde gerekli olan çocuğun gelişimi, okuma-yazma, davranış ve kavramlar bilgisi. Dolayısıyla veli toplantısının temel amacı, aile ile işbirliği sağlayıp temel eğitimi vermek diye düşünüyorum. (Ö13, E, 20 yıl üstü)

Veli toplantılarının amacı, okul-öğretmen-veli iletişimini sağlamak. Eğitim ortamı, okul kuralları, eğitim süreci ile ilgili veliyi bilgilendirmektir. (Ö17, E, 20 yıl üstü)

Öğretmen veli işbirliğini arttırmaktır. (Ö45, K, 16-20 yıl)

İletişim: Öğretmenlerin iletişim kategorisinde verdikleri görüşlerin, -okul-öğretmen-veli iletişimi ve öğretmenin velileri ve öğrenciyi tanınması-olmak üzere iki alt kategoride toplandığı ve görüşlerin özellikle -okul-öğretmen-veli iletişimi- alt kategorisinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu kategori çerçevesinde verilen görüşlerden alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Okul veli öğretmen iletişimini sağlamak. (Ö43, E, 16-20 yıl)

Bence, veli toplantılarının temel amacı veli-öğretmen iletişimini sağlıklı bir şekilde yürütmektir. (Ö46, K, 11-15 yıl)

Öğretmen öğrenci veli ilişkilerini sıkı tutmak ve başarıyı arttırmak. (Ö52, K, 6-10 yıl)

Temel amacı öğretmen ve veliler arasında iletişimi sağlayıp, çocukların akademik ve kişisel gelişimlerine üzerine olumlu katkılar sunmak... (Ö54, K, 16-20 yıl)

Veli-öğretmen-öğrenci işbirliğinin sağlanmasıdır. (Ö69, K, 6-10 yıl)

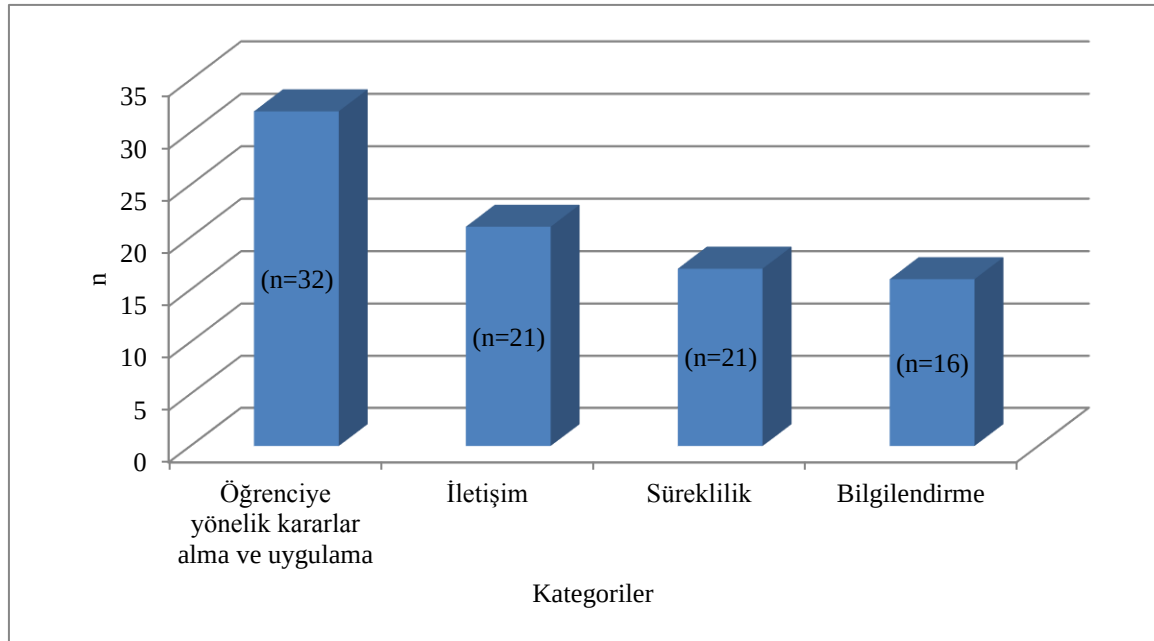
Eğitimin üçayağı vardır. Öğretmen, öğrenci ve veli, bu üçlünün arasındaki iletişimi sağlamak. (Ö88, K, 1-5 yıl)

Araştırmada bir katılımcı ise veli toplantılarının amacı ile ilgili olarak veli eğitimine vurgu yapmıştır:

Veli toplantısının amacı bana göre veliyi eğitmek olmalıdır. Çocuğa nasıl davranılacağı konusunu öğretmek lazım. Onlara çocukları nasıl çalıştırılacaklarını öğretmemiz, eğitmemiz lazım. Yani veli toplantısı çocuğun başarısının söylendiği bir yer değil, daha çok velilerin çocukların iyiliği için neler yapabileceğinin belirtildiği bir yer olması, toplantı olması gerekir. . Amacının bu olması gerekir... Çünkü velilerin eğitim konusunu çok iyi bilmediklerini düşünüyorum. Veliler nasıl eğitilirler, o yaşta ne yapabilirler, neler yapılabilir? Çocuklar için neler yapmamız gerektiği konusunda eğitim vermemiz gerektiğini düşünüyorum. (Ö56,K,20 yıl üstü)

Bu soruda öğretmenler; veli toplantılarının amacı için, velileri bilgilendirme, öğrenci ile ilgili bilgi alışverişi, öğretmen –veli-öğrenci işbirliği ve okul-öğretmen-veli iletişimi olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Benzer olarak, Binicioğlu (2010) araştırmasında, okul-aile iletişimine yönelik olarak okulda veli toplantıları yapıldığını belirtmiştir. Gökgöz (2014) çalışmasında, okullardaki başarı düzeyinde ailelerin bilinçli olarak eğitim öğretime katılmasının önemine değinmiştir.

Öğretmenlere araştırmanın ilk alt problemi kapsamında yöneltilen bir diğer soru “Veli toplantılarının önemine yönelik görüşleriniz nelerdir?” olmuştur. Öğretmenlerin, görüşlerini yansıtan kategoriler Şekil 6’da gösterilmiştir.

Şekil 6. Öğretmenlerin veli toplantılarının önemine yönelik görüşlerinin dağılımı

Şekil 6 incelendiğinde, öğretmenlerin veli toplantılarının önemine yönelik verdikleri görüşlerinin-bilgilendirme, süreklilik, öğrenciye yönelik karar alma ve uygulama, bilgilendirme- olmak üzere dört kategoride toplandığı görülmektedir. Belirtilen kategorilerin dışında bazı katılımcıların görüşlerinin -veli eğitimi- ile ilgili olduğu, ancak bu görüşlerin kategori oluşturacak yoğunluk göstermediği belirlenmiştir. Katılımcıların veli toplantılarının önemine yönelik verdikleri cevaplar, detaylı olarak analiz edilip, kategorize edilerek Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Önemine Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Öğrenciye yönelik kararlar alma ve uygulama (n=32)	Öğrenci başarısını sağlamada iş birliği (n=10)	Ö1,Ö5,Ö7,Ö13,Ö14,Ö23, Ö40,Ö66,Ö68,Ö71
	Ortak kararlar alınması (n=10)	Ö6,Ö11,Ö60,Ö69,Ö70,Ö77, Ö84,Ö91,Ö93,Ö37
	Öğrencide olumlu değişimler olması (n=7)	Ö4,Ö8,Ö11,Ö50,Ö62,Ö79, Ö87
	Öğrencinin takip edilmesi (n=5)	Ö9,Ö26,Ö30,Ö3Ö1,Ö59
2.İletişim (n=21)	Karşılıklı iletişim (n=16)	Ö17,Ö19,Ö20,ÖÖ28,Ö37, Ö42,Ö45,Ö55,Ö56,Ö58, Ö61,Ö64,Ö76,Ö82,Ö89,Ö92
	Velilerin eğitim-öğretim sürecine katılması (n=3)	Ö72,Ö74,Ö94
	Tanıma, tanışma (n=2)	Ö53,Ö54
3.Süreklilik (n=17)	Eğitim öğretim sürecinin devam ettirilebilmesi (n=17)	Ö3,Ö10,Ö17,Ö20,Ö24,Ö32, Ö36,Ö39,Ö42,Ö43,Ö48,Ö49, Ö69,Ö73,Ö74,Ö75,Ö85,Ö88
4.Bilgilendirme (n=16)	Karşılıklı bilgilendirilme(n=10)	Ö6,Ö22,Ö28,Ö29,Ö33,Ö58, Ö65,Ö80,Ö82,Ö86
	Velilerin bilgilendirilmesi (n=6)	Ö1,Ö2,Ö15,Ö25,Ö75,Ö93

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 5’te verilen kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylem örneklerine aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenciye Yönelik Kararlar Alma Ve Uygulama: Katılımcıların bu kategorideki görüşleri; - öğrenci başarısını sağlamada iş birliği, ortak kararlar alınması, öğrencide olumlu değişimler olması ve öğrencinin takip edilmesi- olmak üzere dört alt kategoride toplanmıştır. Bu kategoride öğretmenlerin görüşlerini yansıtan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Veli toplantıları, öğretmenlerle velilerin yakınlaşmasına ve yardımlaşmasına, bu sayede de öğrencilerin bu durumdan olumlu etkilenmelerini sağlıyor. Ayrıca öğrencilerin eksikliklerini görerek ona göre bir plan ve program hazırlanmalarına sebep oluyor (Ö4, K, 16-20 yıl)

Veli toplantıları öğrencinin geleceği için çok önemlidir. Veliler bu toplantılara mutlaka katılmalı, öğrencinin başarısı veya başarısızlıkları hakkında bilgi sahibi olmalı ve gereken önlemleri almalıdır. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

Veli toplantıları mutlaka yapılmalıdır. Veli, toplantılardan dolayı çocuğuna daha doğru bir şekilde yaklaşır, başarı artar. Sınıf ile ilgili yapılacak işlerde ortak karar alınmasında önemlidir. Veli, eğitim ve öğretimde kendisine de görevler düştüğünün farkına varır. (Ö11, K, 20 yıl üstü)

Veli toplantıları yıl içinde yapılacak etkinlikler ve diğer faaliyetlerin uygulanışı ile ilgili konuların konuşulduğu toplantılardır. Veli toplantılarında tüm veliler ya da velilerin çoğunluğu olduğu için bu konularla ilgili kararlarının olabileceği bir ortam olması açısından önemlidir. (Ö70, K, 11-15 yıl)

Veli toplantılarında veli öğretmen görüşmelerinin yüz yüze olması ve ortak kararlar alınabilmesi anlamında önemlidir. (Ö77, K, 20 yıl üstü)

İletişim: Öğretmenlerin -iletişim- kategorisinde bildirdikleri görüşler, -karşılıklı iletişim, velilerin eğitim-öğretim sürecine katılması ve tanıma, tanışma- olmak üzere üç alt kategoride toplanmıştır. Bu kategori çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Veli toplantıları öğretmenle-veli arasındaki iletişimi kuvvetlendirmektedir. İlişkinin güçlenmesi de öğrenci üzerinde olumlu değişikliklere yol açmaktadır. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Veli toplantıları karşılıklı görüşmeye dayandığı için iletişim ve karşılıklı sevgi, saygı, güven ortamının oluşmasına katkı sağlar. (Ö28, K, 20 yıl üstü)

Veli toplantıları tüm velilerle aynı anda iletişim kurabilmek açısından önemlidir, diye düşünüyorum. (Ö76, K, 16-20 yıl)

Veli toplantıları önemlidir...Öğretmen veli arasındaki iletişimi güçlendirir, karşılıklı empati kurmayı sağlar. (Ö92, K, 1-5 yıl)

Süreklilik: Bu kategoride öğretmen görüşlerini yansıtan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Veli toplantısı, eğitim için, okul öğretmen öğrenci ve veli arasındaki işbirliği koordinasyon ve yardımlaşma için yapılan toplantılardır. (Ö32, K, 11-15 yıl)

Bilgilendirme: Öğretmenlerin -bilgilendirme- kategorisinde bildirdikleri görüşler, -karşılıklı bilgilendirilme ve velilerin bilgilendirilmesi- olmak üzere iki alt kategori altında yer almıştır. Öğretmenler özellikle karşılıklı bilgilendirilmenin önemine işaret etmişlerdir. Bu kategoride öğretmen söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Veliyi çocuğunun durumundan haberdar etmek ve eğitimin bir parçası haline getirebilmek için veli toplantıları önemlidir. (Ö15, K, 1-5 yıl)

Bu toplantılarda, öğrencinin durumu ile ilgili görüşülür eksiklikler belirlenir daha farklı ne tür uygulamalar olabilir şeklinde velilerden görüş ve öneriler alınır. (Ö33, K, 16-20 yıl)

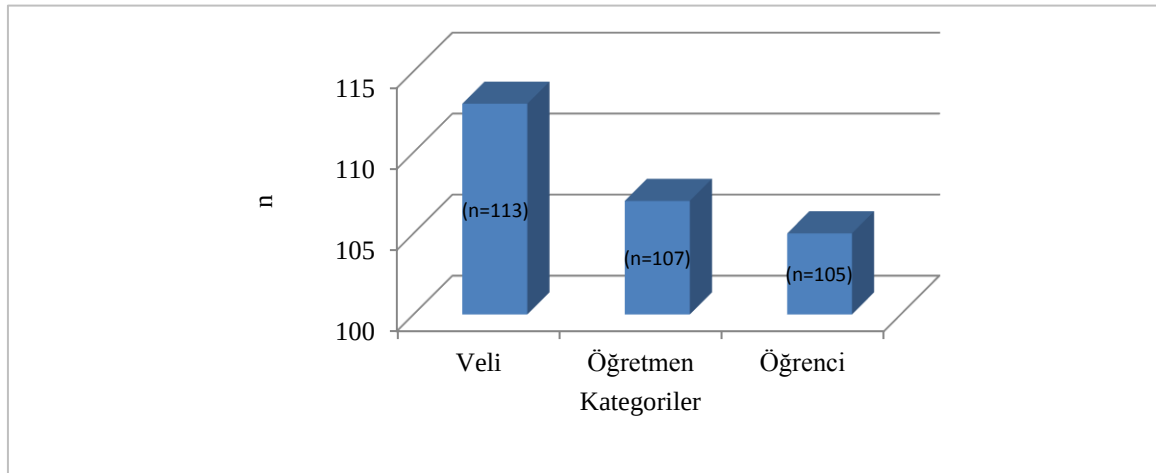
Ben çok önemli bir etkinlik olarak görüyorum. Velilerin öğretmen öğrenci ve kendileri ile ilgili istek, bilgi ve sorunlarının beklentilerinin toplantıda konuşulması iyi bir durum. (Ö65, K, 16-20 yıl)

Veli toplantıları, sene içinde yapılacakların neler olacağı, nasıl olacağı neler yapacağımızı planlamak için velilerin fikirlerini de almak açısından önemlidir. (Ö86, K, 1-5 yıl)

Özet olarak araştırmada, öğretmenler; öğrenci başarısını sağlamada işbirliği, velilerle ortak kararlar alınması, karşılıklı iletişim, eğitim sürecinin devam ettirilmesi ve karşılıklı bilgilendirilme açılarından önemli gördükleri konusunda görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulara benzer sonuçları çalışmalarında vurgulayan bazı araştırmalara örnek vermek gerekirse,

Yıldız (2016), araştırmasında, öğrenci velilerinin, okulların yaptığı etkinlik ve programlar içerisinde en sık olarak veli toplantılarına katıldıklarını belirtmiştir. Kılıç (2014) çalışmasında eğitim müfettişlerinin, okul müdürleri ve okul müdür yardımcılarının veli toplantıları ile iletişim kurmayı önemli gördüklerine ilişkin bulgular elde etmiştir. Benzer şekilde, Şeker (2009) araştırmasında öğretmenlerin ve velilerin çoğunluğunun okul ile ailenin işbirliği çalışmalarını gerekli bulduklarını belirtmiştir.

Araştırmada; sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının anlamı, amacı ve önemine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik katılımcılara yöneltilen bir diğer soru “*Veli toplantılarının size göre; Öğretmenlere, velilere ve öğrencilere sağladığı en önemli katkılar nelerdir?*” olmuştur. Alınan cevaplar analiz edildiğinde, katılımcıların veli toplantılarının en çok (n=113) velilere, ikinci sırada öğrencilere (n=107) ve son sırada öğrencilere (n=105) katkı sağladığı yönünde görüş bildirdiği görülmüştür. Ancak verilen görüşler üç boyut içinde birbirine yakın sıklıkta vurgulanmıştır.

Şekil 7. Katılımcıların görüşlerine göre, veli toplantılarının, öğretmenlere, velilere ve öğrencilere sağladığı en önemli katkıların dağılımı

Bu soru ile ilgili olarak veli toplantılarının öğretmenlere sağladığı en önemli katkılara yönelik görüşlerin detaylı analizi yapılarak Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6

Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Öğretmenlere Sağladığı En Önemli Katkıları Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Veli ile ilgili katkılar (n=78)	Velinin tanınması (n=23)	Ö1,Ö6,Ö7,Ö14,Ö17,Ö18,Ö30,Ö33,Ö36,Ö43,Ö47,Ö51,Ö53,Ö54,Ö56,Ö58,Ö71,Ö72,Ö74,Ö79,Ö80,Ö82,Ö84
	Veli ile iletişim(n=14)	Ö3,Ö16,Ö20,Ö23,Ö26,Ö28,Ö35,Ö38,Ö41,Ö46,Ö56,Ö69,Ö80,Ö92
	Veli ile iş birliği(n=13)	Ö1,Ö8,Ö9,Ö10,Ö15,Ö38,Ö40,Ö45,Ö48,Ö54,Ö62,Ö81,Ö83
	Bilginin aynı anda velilere duyurulması(n=7)	Ö37,Ö47,Ö64,Ö65,Ö70,Ö78,Ö94
	Veliden bilgi alınması(n=7)	Ö13,Ö24,Ö34,Ö29,Ö50,Ö87,Ö90
	Velinin süreç ile ilgili bilgilendirilmesi(n=3)	Ö44,Ö60,Ö91
	Velilerle sınıf içi sorunların çözülmesi(n=5)	Ö25,Ö46,Ö63,Ö77,Ö80
	Velinin evdeki tutumlarının öğrenilmesi(n=2)	Ö3,Ö66
	Veli katılımlı kararlar alınması(n=2)	Ö61,Ö73
	Veli-öğretmen arasındaki güvenin gelişmesi(n=2)	Ö88,Ö93
2.Öğrenci ile ilgili katkılar(n=24)	Öğrencilerin daha iyi tanınması (n=16)	Ö4,Ö6,Ö7,Ö11,Ö19,Ö21,Ö27,Ö33,Ö36,Ö56,Ö58,Ö68,Ö72,Ö74,Ö80,Ö82
	Öğrencinin evdeki durumunun öğrenilmesi(n=3)	Ö30,Ö41,Ö94
	Öğrenci başarısının artması(n=3)	Ö46,Ö49,Ö56
	Öğrenci davranışlarının olumlu etkilenmesi(n=2)	Ö48,Ö56
3.Öğretmen ile ilgili katkılar (n=5)	Öğretmenin kendisini ifade etmesi(n=4)	Ö39,Ö75,Ö76,Ö86
	Yıl boyu yapılacak çalışmaların takibinin yapılması(n=1)	Ö5

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablodan da görüldüğü üzere detaylı veri analizinde öğretmenlerin, veli toplantılarının öğretmenlere sağladığı en önemli katkılara yönelik görüşlerin üç kategori altında toplandığı

görülmektedir: Veli ile ilgili katkılar, Öğrenci ile ilgili katkılar ve Öğretmen ile ilgili katkılar. Bu soruya ilişkin görüşlerin en çok-veli ile ilgili katkılar- kategorisinde yoğunlaştığı görülmüştür. Oluşturulan temel kategoriler, kendi içinde anlamlarına göre alt kategoriler olarak detaylandırılmıştır. Tabloda her temel kategori, sahip olduğu alt kategoriler dikkate alınarak söylem örnekleri ile desteklenmiştir. Aşağıda bu kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylemlere yönelik örnekler yer almaktadır.

Veli İle İlgili Katkılar: Veli ile ilgili katkılar kategorisinde verilen görüşler;-velinin tanınması, veli ile iletişim, veli ile işbirliği, bir bilginin aynı anda tüm velilere duyurulması, velilerle sınıf içi sorunların çözülmesi, veliden bilgi alınması, velinin süreç ile bilgilendirilmesi, velinin evdeki tutumlarının öğrenilmesi, veli katılımlı kararlar alınması ve veli-öğretmen arasındaki güvenin gelişmesi- olmak üzere on alt kategoride toplanmıştır. Öğretmenlerin verdikleri görüşlerin -velinin tanınması- alt kategorisinde yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Veli kategorisi çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Veliyi tanımak, yaklaşımını görmek, davranışlarını gözlemek, alınacak tedbirleri kolaylaştırır... (Ö1, K, 20 yıl üstü)

Velinin desteğini almak öğretmen için çok önemlidir. Bu da veli toplantısı ile sağlanmaktadır. (Ö8, K, 20 yıl üstü)

Ailenin desteğini alarak öğrenciyi eğitim öğretimde aktif hale getirebiliyorsun. Öğrencinin davranışının nedenini öğrenip ona göre çözümler üretebiliyorsun. (Ö15, K, 1-5 yıl)

Sınıftaki sorunları hep beraber konuşabiliyoruz, birlikte çözüm yolları bulunabiliyor. (Ö25, K, 16-20 yıl)

Veli katılımlı kararlar alarak etkili bir eğitim sağlamak. Problemler ortaya çıkmadan önce gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak. (Ö61, K, 1-5 yıl)

Bütün velilerin katılımı sağlandığında ortak görüş ve düşünceler paylaşılıyor. Aynı konuda farklı birine farklı fikirler sunduğun da çok yönlü çözüm yolları gelebiliyor, bunlarda öğretmenin sınıf içi uygulamalarını kolaylaştırıyor. (Ö77, K, 20 yıl üstü)

Veli ile öğretmen arasındaki karşılıklı güven duygusu gelişir. (Ö88, K, 1-5 yıl)

Öğrenci İle İlgili Katkılar: Öğrenci ile ilgili katkılar kategorisinde verilen görüşler; öğrencilerin daha iyi tanınması, öğrencinin evdeki durumunun öğrenilmesi, öğrenci başarısının artması ve öğrenci davranışlarının olumlu etkilenmesi olmak üzere dört alt kategoride sınıflandırılmıştır. Öğretmenlerin verdikleri görüşlerin -öğrencilerin daha iyi tanınması- alt kategorisinde yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Aşağıda bu kategoriye yönelik söylem örnekleri yer almaktadır.

Öğrencilerimiz hakkında bilmediğimiz ya da farkına varamadığımız konuları velilerden öğrenerek, ona göre bir tutum sergilememize katkı sağlıyor. (Ö4, K, 16-20 yıl)

Öğrenciyi yakından tanıma fırsatı veriyor. Öğrenci hakkında ayrıntılı bilgi alma fırsatı tanıyor. Aileyi yakından tanımış oluyorsun. (Ö6, K, 16-20 yıl)

Öğrenciyi daha iyi tanımak. Ona daha fazla katkıda bulunmak. Başarısını arttırmak, verilen ev çalışmalarının amacına ulaşmasını sağlamak. Beslenme, sağlık vs. konularda daha bilinçli olmak açısından yararlar sağlamaktadır. (Ö11, K, 20 yıl üstü)

Öğretmen İle İlgili Katkılar: Öğretmen ile ilgili katkılar kategorisinde verilen görüşler; - öğretmenin kendisini ifade etmesi ve yıl boyu yapılacak çalışmaların takibinin yapılması olmak üzere iki alt kategoride sınıflandırılmıştır. Öğretmenlerin, -öğretmenin kendisini ifade etmesi- alt kategorisinde yoğun olarak görüş bildirdikleri gözlemlenirken, en az -yıl boyu yapılacak çalışmaların takibinin yapılması-alt kategorisinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen ile ilgili katkılar kategorisi çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Yıl boyunca yapılacak çalışmaların takibini yapmak. (Ö5, K, 16-20 yıl, YL)

Kendimizi kendi cümlelerimizle ifade edebiliriz. (Ö39, K, 11-15 yıl)

Veli toplantıları öğrencilerle ilgili söylenmesi gerekenlerin, söylendiği yapılması gerekenlerin, söylendiği bir ortam olduğu için öğretmenlere bu doğrultuda katkılar sağlıyor diye düşünüyorum. (Ö75, E, 20 yıl üstü)

Velilerin sınıfta yapılanlarla ilgili merak ettiklerini, neden niçin yaptığınızı anlattığımız bir ortam olması anlamında öğretmene yararı vardır. (Ö76, K, 16-20 yıl)

Veli toplantısında kendinizi velileri anlatabiliyorsunuz. Sınıfta ilgili duygu, düşünce, fikirlerinizi. (Ö86, K, 1-5 yıl)

Veli toplantılarının öğretmenlere sağladığı yararlar konusunda öğretmenlerin verdikleri görüşlerin, velinin tanınması, veli ile iletişim ve işbirliği, öğrencinin daha iyi tanınması, öğretmenin kendisini ifade etmesi yönünde olduğu görülmektedir. Durmuş (2016), ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerle yaptığı çalışmada, öğretmenlerin çoğunluğu ailelerin eğitim sürecine katılmasının kendilerini ve öğrenci başarısını olumlu etkileyeceğini, katılmamalarının olumsuz etkileyeceğini düşündüklerini belirtmiştir. Bu araştırmada veli toplantılarının öğretmenlere sağladığı katkılar yönündeki görüşleri desteklediği söylenebilir.

Araştırmada, veli toplantılarının velilere sağladığı en önemli katkılara yönelik soruya öğretmenlerin verdiği görüşler incelenmiş, yapılan içerik analizi sonucunda verilen cevaplar –bilgilenme, iletişim, tanıma-tanışma, farkındalık ve işbirliği- kategorileri altında sınıflandırılmıştır. Buna göre, katılımcıların en çok-bilgilenme- kategorisinde, en az -işbirliği- kategorisinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Belirtilen kategorilerin dışında bazı katılımcıların görüşlerinin -güven- ile ilgili olduğu, ancak bu görüşlerin kategori oluşturacak yoğunluk göstermediği belirlenmiştir. Tablo 7’de görüş bildiren öğretmenlerin;

veli toplantılarının velilere sağladığı en önemli katkılara yönelik görüşlerinin detaylı analizi yapılarak, söylem örnekleri ile birlikte verilmiştir.

Tablo 7

Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Velilere Sağladığı Katkılara Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Bilgilenme (n=48)	Çocuğun okul ortamındaki durumunun öğrenilmesi (n=41)	Ö1,Ö2,Ö3,Ö6,Ö7,Ö9,Ö11,Ö13,Ö15,Ö16,Ö17,Ö26,Ö27,Ö31,Ö35,Ö36,Ö38,Ö40,Ö42,Ö43,Ö44,Ö46,Ö48,Ö50,Ö53,Ö56,Ö58,Ö60,Ö62,Ö66,Ö69,Ö70,Ö71,Ö72,Ö73,Ö75,Ö82,Ö85,Ö87,Ö91,Ö94
	Yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirme(n=3)	Ö64,Ö76,Ö83
	Öğretmenin yöntem ve tekniklerinin öğrenilmesi(n=2)	Ö10,Ö59
	Bilgi alışverişi yapılması(n=2)	Ö39,Ö84
	Öğretmenin çocuklardan beklentilerinin öğrenilmesi(n=1)	Ö8
	Sınıfın genel durumu hakkında bilgi edinilmesi(n=1)	Ö25
	Okul ve sınıf kuralları hakkında bilgi verilmesi(n=1)	Ö59
2.İletişim (n=25)	Çocuğuyla doğru iletişim kurabilme(n=9)	Ö5,Ö21,Ö34,Ö53,Ö61,Ö68,Ö74,Ö80,Ö86
	Diğer velilerle iletişim kurulması(n=8)	Ö1,Ö28,Ö29,Ö36,Ö45,Ö56,Ö65,Ö90
	Öğretmenle iletişim kurabilme(n=6)	Ö23,Ö28,Ö32,Ö35,Ö45,Ö92
3.Tanıma-tanışma (n=21)	Çocuğunu daha iyi tanıma(n=9)	Ö4,Ö28,Ö41,Ö58,Ö63,Ö78,Ö79,Ö80,Ö84
	Öğretmeni tanıma(n=7)	Ö20,Ö33,Ö41,Ö54,Ö79,Ö82,Ö90
	Diğer velileri tanıma(n=4)	Ö47,Ö54,Ö69,Ö80
	İdareyi tanıma(n=1)	Ö20
4.Farkındalık (n=15)	Velinin daha bilinçli olması(n=7)	Ö18,Ö19,Ö30,Ö49,Ö80,Ö83,Ö93
	Velinin eğitim alması(n=2)	Ö24,Ö72
	Velinin çocuğuna daha fazla zaman ayırması(n=1)	Ö21
	Sorunlarına çözüm bulunması(n=1)	Ö37
	Velilerin kendilerini ifade etmeleri(n=1)	Ö28
	Velilerin okuldan beklentilerinin belirlenmesi(n=1)	Ö89
	Öğretmenle işbirliği(n=3)	Ö35,Ö38,Ö53
5.İşbirliği (n=4)	Diğer velilerle işbirliği(n=1)	Ö26

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 7’den de görüldüğü üzere, detaylı veri analizinde öğretmenlerin, veli toplantılarının öğretmenlere sağladığı en önemli katkılara yönelik görüşlerinin beş kategori altında toplandığı görülmektedir: Bilgilenme, İletişim, Tanıma-Tanışma, Farkındalık ve İşbirliği. Bu soruya ilişkin görüşlerin en çok -bilgilenme- kategorisinde yoğunlaştığı, en az –işbirliği-

kategorisinde olduğu görülmüştür. Aşağıda sırasıyla, tabloda yer alan kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylemler için örnekler yer almaktadır.

Bilgilenme: Bilgilenme kategorisinde verilen görüşler; -çocuğun okul ortamındaki durumunun öğrenilmesi, yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirme, öğretmenin yöntem ve tekniklerinin öğrenilmesi, bilgi alışverişi yapılması, öğretmenin çocuklardan beklentilerinin öğrenilmesi, sınıfın genel durumu hakkında bilgi edinilmesi ve okul ve sınıf kuralları hakkında bilgi verilmesi- olmak üzere yedi alt kategoride toplanmıştır. Bilgilenme kategorisi çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Veli çocuğu hakkında bilgi sahibi oluyor. (Ö2, K, 20 yıl üstü)

Çocuğun sınıf içindeki gerek akademik gerekse davranış durumunu bilmek veliye sağladığı en önemli katkıdır. (Ö6, K,16-20 yıl)

Veliler çocuklarından, öğretmenin ne beklediğini beklentilerini öğreniyorlar. (Ö8, K,20 yıl üstü)

Öğrencisinin okul ve sınıf içinde davranışlarını öğretmeninden öğrenirler. Yapılması gerekenlere karar verirler. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

Çocuğunun okul içinde bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimi hakkında bilgi sahibi olmak. (Ö27, K, 11-15 yıl)

Yapılan çalışmalar hakkında bilgi sahibi oluyorlar. (Ö64, K,6-10 yıl)

Öğrencisinin okulda yapacağı yıl içindeki çalışmaları daha önceden öğrenme imkânına sahip oluyor. Bu çalışmalarla ilgili çocuğu ile planlama hazırlık yapma imkânına sahip oluyor. Örneğin gezi, deneyler, tiyatro çalışmaları vb. (Ö71, K, 16-20 yıl)

İletişim: İletişim kategorisinde verilen görüşler; -çocuğuyla doğru iletişim kurabilme, diğer velilerle iletişim kurulması ve öğretmenle iletişim kurabilme- olmak üzere üç alt kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategori çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Öğretmenle iletişime geçiyorlar eksikliklerini görüyorlar... (Ö23, K,16-20 yıl)

Çocuklarının okulda derslerde başarısını öğrenerek yardımcı oluyor, diğer velilerle iletişim sağlıyor ve okul dışında da görüşerek çocuklarının arkadaşlıklarını pekiştiriyorlar. (Ö36, K, 1-5 yıl)

Veliler öğrencilerini takip edebiliyor, öğretmen ve diğer velilerle daha iyi iletişim kurabiliyorlar. (Ö45, K, 16-20 yıl)

Tanım-Tanışma: Tanım-Tanışma kategorisinde verilen görüşler; -çocuğunu daha iyi tanıma, öğretmeni tanıma, diğer velileri tanıma ve idareyi tanıma-olmak üzere dört alt kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategoride, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Öğretmeni ve idareyi tanıyor. Çocuğunun eğitim ortamını yakından görüyor. Güven artıyor. Okul etkinliklerinin içeriğini öğreniyor. (Ö20, E, 16-20yıl)

Veliler çocuklarının öğretmenlerini tanıma şansı yakalıyorlar... (Ö54, K,16-20 yıl)

Çocuklarının okul hayatı hakkında bilgi edinmeleri, çocuklarını daha iyi tanımaları, olumlu olumsuz yönlerini öğrenmelerini sağlar. (Ö58, K,20 yıl üstü)

Veli öğrencisine nasıl yardımcı olacağını anlar. Çocuğunda farkında olmadığı sorun veya yeteneğini bilir. (Ö63, E, 20 yıl üstü)

Veliler öncelikle çocuğunun eğitim aldığı ortamı görüyor, çocuğu hakkında bilgi alıyor, diğer veliler ile tanışıyor. (Ö69, K,16-20 yıl)

Birbirlerini tanıma, çocuklarının farklı yönlerini bilme, Çocuklarla nasıl iletişim kuracaklarını bilme, hatalarını fark etme ve düzeltme. (Ö80, E, 20 yıl üstü)

Farkındalık: Bu kategoride verilen görüşler; -velinin daha bilinçli olması, velinin eğitim alması, velinin çocuğuna daha fazla zaman ayırması, sorunlarına çözüm bulunması, velilerin kendilerini ifade etmeleri ve velilerin okuldan beklentilerinin belirlenmesi- olmak üzere altı alt kategoride sınıflandırılmıştır. Farkındalık kategorisi çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Bilinçlendiklerini düşünüyorum. (Ö18, K,20 yıl üstü)

Bu eğitim sürecinde kendi eksikliklerini görüp ona göre tedbir almak. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Çocuğuyla daha fazla zaman geçiriyor. Çocuğuyla geçirdiği zamanın kalitesi artıyor. (Ö21, E,20 yıl üstü)

Verilen pedagojik bilgilerin küçük çapta seminer niteliği taşıdığını düşünüyorum. (Ö24, K,6-10 yıl)

Öncelikli bilgilenmiş oluyorlar. Yani çocuğu ile ilgili bilgi sahibi olmuş oluyor. Onun akademik başarısı, akademik durumu ya da okulu içerisindeki sosyal gelişim ile ilgili bilgilenmiş oluyor. Bunun dışında kişisel gelişim alanında da velilere birçok şey kattığımızı düşünüyorum, o veli toplantısı ortamında sohbet ediyorsun kafasına takılan soruları sorabiliyor çocuğu ile ilgili, onun gelişimi ile ilgili katkı sağladığımızı düşünüyorum. Bazen kendileri ile ilgili sorular da sorabiliyorlar, kendilerine geliştirmiş oluyorlar. Bu anlamda ben velilere katkı sağladığı düşünüyorum. (Ö72, K, 11-15 yıl, YL)

Velilerin okuldan beklentileri, istekleri netlik kazanır. (Ö89, K,20 yıl üstü)

Sınıfı, öğretmeni kendi çocuklarındaki değişimi gözlemleyebiliyorlar. ...Çocuğuna daha yararlı nasıl olabileceğini veli toplantıları sayesinde öğreniyor... (Ö93, K, 16-20 yıl, YL)

İşbirliği: İşbirliği kategorisinde verilen görüşler; -öğretmenle işbirliği ve diğer velilerle işbirliği olmak- üzere iki alt kategoride sınıflandırılmıştır.

...diğer velilerle işbirliği içinde olmaları. (Ö26, K,20 yıl üstü)

Öğrencilerin başarı durumları kontrol altına almak ve öğretmene destek olarak öğrencinin daha iyi bir eğitim almasına katkı sağlar. (Ö38, K, 6-10 yıl, YL)

...Öğrencilere nasıl davranacaklarını öğrenir, öğretmene destek olurlar. (Ö53, E, 16-20yıl)

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde; öğretmenler veli toplantılarının velilere, çocuğun okul ortamındaki durumunu öğrenme, çocuğuyla doğru iletişim kurabilme, diğer velilerle iletişim kurma, çocuğunu daha iyi tanıma, öğretmeni tanıma, ve öğretmenle işbirliği yönünde katkı sağladığı yönünde düşündüklerini göstermektedir. Şahtaban (2010) tarafından yapılan çalışmada, velilerin okul ve çocuklarına ilişkin bilgileri en çok çocuklarından, öğretmenlerden ve veli toplantılarından elde ettikleri bulgusu, araştırmanın bu bulgusu ile

tutarlılık göstermektedir. Diğer taraftan veli toplantılarının öğrencilere sağladığı en önemli katkılara yönelik yapılan içerik analizi sonucunda, öğretmenlerin görüşleri –başarının artması, öğrenci-aile ilişkisinin gelişimi ve kişilik gelişimi- kategorileri altında sınıflandırılmıştır. Tablo 8’de bu kategorilerde görüş bildiren öğretmenlerin görüşlerinin detaylı analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 8

Öğretmenlerin; Veli Toplantılarının Öğrencilere Sağladığı Katkılara Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Katılımcılar
1.Başarının artması (n=57)	Ö1, Ö2,Ö4,Ö6,Ö8,Ö11,Ö14,Ö15,Ö16,Ö21,Ö27,Ö29,Ö30, Ö31,Ö35,Ö36, Ö37,Ö38,Ö41,Ö45,Ö46,Ö49, Ö50,Ö55,Ö56, Ö58,Ö60,Ö61,Ö62,Ö63,Ö64,Ö66,Ö67, Ö68,Ö69,Ö70, Ö72, Ö73,Ö74,Ö77, Ö80,Ö81,Ö82,Ö83,Ö85,Ö89,Ö91,Ö92,Ö93,Ö94,
2.Öğrenci-aile ilişkisinin gelişimi(n=24)	Ö10,Ö12,Ö17,Ö19,Ö22,Ö32,Ö54,Ö71,Ö76,87,Ö5,Ö 11,Ö18,Ö25,Ö42,Ö72,Ö88,Ö3,Ö28,Ö78,Ö15,Ö67,Ö 26,Ö79
3.Kişilik gelişimi (n=23)	Ö20,Ö39,Ö51,Ö57,Ö77,Ö84,Ö86,Ö40,Ö84Ö7,Ö11, Ö23,Ö48,Ö52,Ö74,Ö7, Ö55,Ö75, Ö43,Ö44, Ö9, Ö33 Ö47

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 8’den de görüldüğü üzere, öğretmenlerin bu soruyla ilgili görüşleri üç kategori altında toplanmıştır: Başarının Artması, Öğrenci-Aile İlişkisinin Gelişimi ve Kişilik Gelişimi. Aşağıda sırasıyla, bu kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylem örnekleri yer almaktadır.

Başarının Artması: Bu kategoride verilen görüşler; -eğitim-öğretimin olumlu etkilenmesi, öğrencinin takip edilmesi ve davranışlarının olumlu değişmesi- olmak üzere üç alt kategoride sınıflandırılmıştır ve öğretmenlerin söylemlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Takip edildiğini, aile ve öğretmen arasında iletişim olduğunu görür. (Ö1, K, 20 yıl üstü)

Öğrencinin eğitim öğretimde gelişimini olumlu etkiliyor. (Ö2, E,20 yıl üstü)

Daha planlı programlı olmalarını ve davranış anlamında da kendilerine çeki düzen vermelerini sağlıyor. (Ö4, K,16-20 yıl)

Öğrenci önemsendiği için daha mutlu olur. Başarı artar. Kendini daha iyi ifade eder, medeni cesareti artar. Davranış bozukluğu daha az görülür. (Ö11, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin daha düzenli bir şekilde eğitim öğretime devam etmesini sağlar. Ailenin teşvikiyle ve yardımıyla başarı seviyesi artar. Anne ve babaya karşı olumlu düşünceler artar. (Ö15, K, 1-5 yıl)

Öğrencinin sınıftan kopmamasını sağlıyor. (Ö21, E, 20 yıl üstü)

Sınıf ortamında ifade edemediği bir konu varsa bunu ailesi yoluyla veli toplantısında veli dile getirebilir. Öğrenci kendi performansını öğretmenin gözünden daha net bir şekilde veli aracılığı ile duyup ona göre çalışabilir. Toplantıda söylenenleri dikkate alan veli bunları çocuğuna uygun şekilde aktardığında öğrencinin akademik başarısında artış görülebiliyor. (Ö46, K, 11-15 yıl)

Öğrenci-Aile İlişkisinin Gelişimi: Bu kategoride verilen görüşler; -ailelerinden doğru destek almaları, ailesinin onu önemsendiğini hissetmesi, veli-öğretmen-okul ilişkisinin önemini görmesi, anne-babaya karşı olumlu düşüncelerin artması ve ailenin çocuğa karşı ilgisinin artması- olmak üzere beş alt kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategoride öğretmenlerin görüşlerini yansıtan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

...En önemlisi ailesi tarafından önemsendiğini görerek kendini değerli hissediyor. (Ö5, K,16-20 yıl, YL)

Öğrenciler, sınıf düzeni oluşturma, işleyişe katkı sağlama, yaşanacak problemleri azaltma bakımından velilerinden destek ve yönlendirme alarak sorunsuz bir eğitim süreci geçirirler. (Ö17, E, 20 yıl üstü)

Toplantı sonrasında aile desteği arttığı için daha disiplinli bir çalışma programları olabiliyor. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Ailelerinin onları önemsendiğini, okulda yaptıkları etkinliklerden onların da haberleri olduğunu fark ediyorlar. (Ö42, K,11-15 yıl)

Öğrenciler veli desteğini gördüğü zaman olumlu tutum içerisine giriyor. Örneğin, disiplinli kuralları olan bir aile ise çocuk üzerinde olumlu etki sağladığını düşünüyorum. (Ö54, E, 16-20 yıl)

Veliler öğretmenlerden aldığı bilgilerle çocuklarına daha doğru bir yol haritası çiziyorlar. Çocuk için bu durum da eğitim-öğretim süreci daha kolay, daha verimli bir hal alıyor. (Ö71, K, 16-20 yıl)

Kişilik Gelişimi: Kişilik Gelişim kategorisinde verilen görüşler; -kendine güvenin artması, mutlu olması, kendini denetleme, öğretmenin kendisi ile ilgili ne düşündüğünü öğrenme, motivasyonun artması, kendini gösterme fırsatı olması, öğretmene karşı güven artışı, öğretmeni tanıma ve arkadaşlık ilişkilerinin etkilenmesi- olmak üzere dokuz alt kategoride sınıflandırılmıştır. Bu kategoride, öğretmenlerin söylemlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Ailelerinin öğretmenleri ile iş birliği yapması öğrencilerin hoşuna gidiyor. (Ö7, K, 20 yıl üstü)

Öğrenciler her iki taraf için daha iyi tanınarak kendilerini gösterme fırsatı bulurlar. (Ö9, K,20 yıl Üstü)

Öğretmen-veli-öğrenci işbirliğinin sağlanması anne-babaların eksiklerini görmesi ve çocuklarının ihtiyaçlarını fark etmeleri, çocukları mutlu ediyor. (Ö23, K,16-20 yıl)

Velisi ile öğretmen arasında oluşan olumlu ilişki öğrencinin özgüvenini artırıyor. (Ö39, K,11-15 yıl)

Öğrenciler bu sayede kendilerini denetleyebiliyorlar. (Ö40, K,11-15 yıl, YL)

Öğrenci, öğretmenin ve velinin ilgi ve çalışma birliğini gördüğünde motivasyonu artar. (Ö44, E, 11-15 yıl)

İş birliği ve güven duygusunu geliştirir. (Ö57, K, 16-20 yıl)

Öğretmenin gözünden öğrencisine tanıyan aile, kendi birikimleriyle de bunu düşündüğünde bu durum çocuğa, öğrenciye daha olumlu yansıyacak öğrenci daha mutlu daha başarılı olacaktır. (Ö74, K, 20 yıl üstü)

Öğrenciler açısından, ailelerinin kendileri ile ilgilenmeleri durumunda kendilerini mutlu hissediyorlar. Öz güvenleri artıyor, tabi bu durumda öğrencilerin davranış ve akademik durumlarına da olumlu yönde yansımalar yapıyor. (Ö77, K, 20 yıl üstü)

Kendilerine güvenini artırıyor. Öğrencilerin otokontrollerini sağlaması açısından yararlı. Çocuk ailesi ile öğretmenin iletişim halinde olduğunu görünce daha kontrollü davranıyor. (Ö84, K, 6-10 yıl)

Katılımcıların veli toplantılarının öğrencilere sağladığı katkılara yönelik verdikleri görüşler ağırlıklı olarak başarının artması, öğrenci-aile ilişkisinin gelişimi ve kişilik gelişimi yönünde belirmiştir. Binicioğlu (2010), çalışmasında görüşmeye katılan öğretmenlerin çoğunun okul-aile iletişiminin; çocuğa başarı artışı yönünde katkısı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler okul-aile iletişiminin; çocuktaki olumsuz davranışların düzelmesine, çocukta özgüven artışına, çocuğun başıboşluk duygusundan kurtulmasına, çocuğun kendini öğretmene daha yakın hissetmesine, çocuğun mutlu olmasına, çocukta sorumluluk duygusunun gelişmesine ve çocuğun sosyalleşmesine katkı sağladığı yönündeki görüşler bu araştırmadaki veli toplantılarının öğrencilere sağladığı katkılar yönündeki bulgular ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmada, öğretmenlere, “*Veli toplantısı sürecini tek kelime ya da sıfatla ya da kavramla nitelendirmeniz istense, sizin için bu sıfat/kavramlar neler olurdu?*” sorusu yöneltilmiş, alınan cevaplar alfabetik sıraya göre tablolaştırılmıştır. Tablo 9’da öğretmenlerin veli toplantısı ile ilgili geliştirdikleri sıfat ve kavramlar sunulmuştur.

Tablo 9

Öğretmenlerin Veli Toplantısı Sürecini Nitelendirmelerinde Kullandıkları Sıfat/Kavramlar

Sıfat/kavram*	F	Sıfat/kavram*	f	Sıfat/kavram*	f
Acil müdahale	1	Gergin	1	Rehber	1
Aydınlanma	1	Gerekli	5	Rutin	1
Başarı	3	Gereksiz	3	Sabır	1
Beklenti	1	Güven	3	Samimiyet	1
Bilgi	2	Hedefler	2	Sevgi-saygı	1
Bilgi alışverişi	3	Heyecanlı	1	Sıkıcı	1
Bilgilendirme	3	İletişim	15	Sıkıntı	2
Bilgilenme	4	İşbirliği	15	Sohbet	2
Birliktelik	2	Karşılıklı konuşma	1	Sorumluluk	2
Çözüm bulma	2	Katılım	2	Süreç yönetimi	2
Dayanışma	3	Kaygılanma	1	Şart	1
Dertleşme	1	Kargaşa	2	Tanırma	2
Destek	3	Merak	1	Tanışma	2
Dinleyici	1	Mutluluk	1	Tekdüzelik	1
Duyarlılık	1	İlgi	4	Uyum	1
Eğlenceli	1	İyi	1	Vazgeçilmez	1
Eğitim	1	İyi niyet	1	Veli eğitimi	1
Empati	2	Olmazsa olmaz	2	Verim	3
Etkileşim	2	Olumlu	2	Yardımlaşma	1
Etkili	1	Öğrenci korkusu	1	Yorucu	1
Faydalı	1	Ön bilgilendirme	1	Yönlendirme	2
Gelişim	1	Önemli	3	Zaruri	1
Geliştirici	1	Paylaşım	11	Zorunluluk	1
Gerçeği görme	1	Pozitif	1		

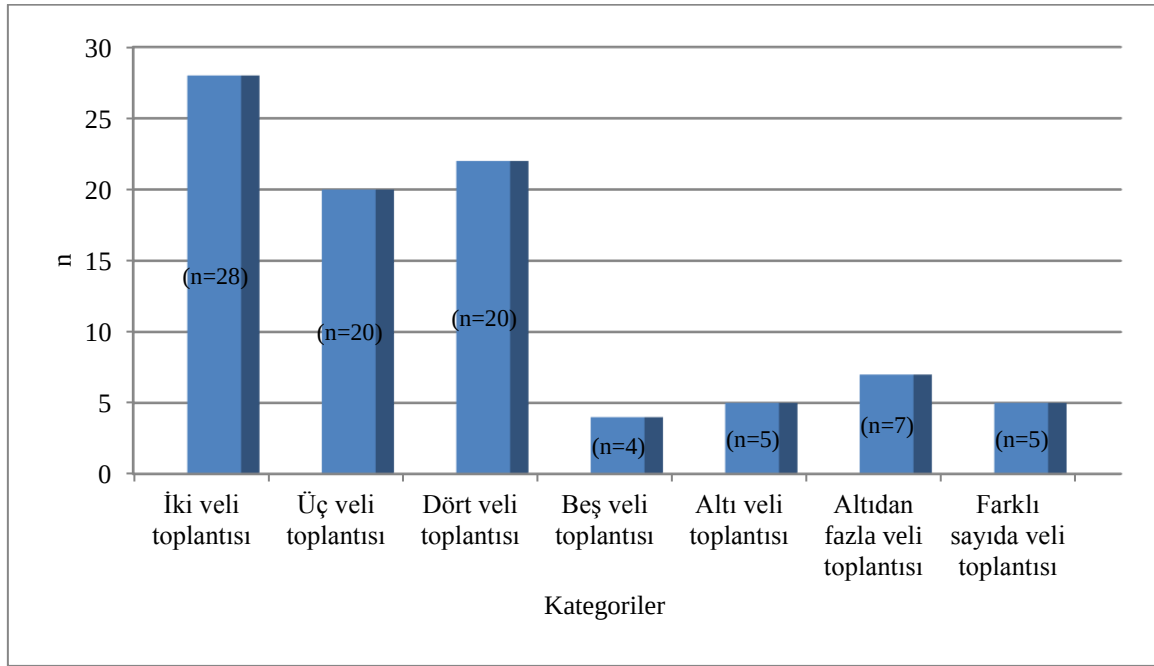
*Katılımcıların ifade ettikleri sıfat/kavramlar tabloda harf sırasına göre verilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmenlerin yoğun olarak iletişim(n=15), işbirliği(n=15) ve paylaşım (n=11) olarak sıfat/kavramları ifade ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların belirttikleri bu kavram/sıfatlar aynı zamanda veli toplantılarına yönelik bakış açılarını da yansıtmaktadır. Öğretmenler belirttikleri kavram/sıfatlarla veli toplantılarının gerekliliğine, önemine ve amacına yönelik yansıtılarda bulunmuşlardır. Örneğin, araştırmaya katılan öğretmenlerin bazıları; gerekli (n=5), önemli (n=3), çözüm bulma (n=2), hedefler(n=2), olmazsa olmaz (n=2), süreç yönetimi (n=2), acil müdahale(n=1), beklenti(n=1), vazgeçilmez (n=1), zaruri(n=1), zorunluluk (n=1), şart (n=1) sıfat/kavramlarını belirterek, veli toplantılarının gerekliliğine işaret etmişlerdir. Bilgilenme (n=4), başarı(n=3), bilgilendirme (n=3), bilgi alışverişi (n=3), bilgi (n=2), gelişim (n=1), geliştirici (n=1), ön bilgilendirme (n=1) sıfat/kavramları ile veli toplantısını ifade eden öğretmenlerin görüşlerinden veli toplantılarının eğitici yönüne vurgu yapıldığı görülmüştür. Güven (n=3), dinleyici (n=1), duyarlılık (n=1), kaygılanma (n=1), öğrenci korkusu (n=1), rehber (n=1) sıfat/kavramlarını ifade eden öğretmenler, veli toplantılarına katılan öğretmen, öğrenci ve ailelerin özelliklerine işaret etmişlerdir.

Öğretmenlerin görüşlerinde; veli toplantılarının, iletişim, işbirliği, paylaşım, gerekli ve bilgilenme yönünün olduğunu vurguladıkları görülmektedir. Binicioğlu (2010) tarafından yapılan araştırmada, okul- aile iletişimini kurabilmek için, okullarda daha çok toplantıların olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı şekilde veli toplantılarının katkı sağladığı, Ok (2016), çalışmasında okul-aile işbirliği etkinliklerinin kendilerine ve çocuklarına yararlı olduğu yönündeki bulgular ile tutarlılık göstermektedir.

5.2.Sınıf Öğretmenlerinin Veli Toplantılarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin öğretmenlere, “Bir eğitim-öğretim yılında kaç kez veli toplantısı yapıyorsunuz? Gerekçeleri nelerdir? sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevapların dağılımı genel olarak Şekil 8’de gösterilmiştir.

Şekil 8. Öğretmenlerin bir eğitim-öğretim yılında yaptıkları veli toplantı sayısının dağılımı
Şekil 8 incelendiğinde, bir eğitim öğretim yılında, iki kez veli toplantısı yapan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Toplantı sayısını net olarak bildirmeyen bir katılımcı, gerektiğinde toplantı yapılması gerektiği yönünde bir vurgulama yapmış, toplantı sayısı ile ilgili görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir.

Normalde müfredat gereği dönem de iki veli toplantısı olması gerekir. Ama ben kendi açımdan baktığımda gerek gördüğüm her noktada veli toplantısını yapmaya çalışırım. Çocukların okul uyumu ile ilgili, akademik başarıları ile ilgili, öğrencilerin birbirleriyle iletişimleriyle ilgili bu çok önemli. İletişim sadece sınıf içerisinde değil, okul içerisindeki diğer sınıflarla olan iletişimi de çok önemli. Çünkü eğer bir kurum kültürü oluşturacaksa, sağlıklı bireyler oluşturacaksa, her yönüyle okulun tamamını kapsayacak şekilde veli toplantısının kaç kez olduğu değil, nasıl daha verimli olabileceği aslında tartışılmalı. Gerekli görüldüğünde veli toplantıları yapılabilir... (Ö55, K, 11-15 yıl, YL)

Veli toplantısı sayısına yönelik bildirilen görüşlerin detaylı analiz sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

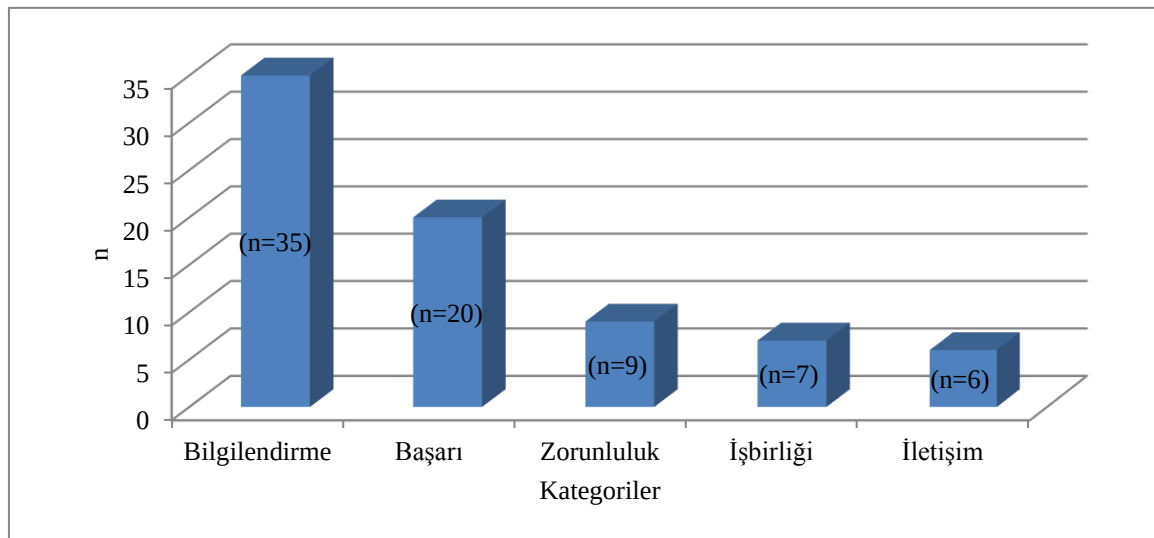
Tablo 10.

Öğretmenlerin Bir Eğitim-Öğretim Yılında Yaptıkları Toplantı Sayısına Yönelik Görüşleri

Bir Yılda Yapılan Veli Toplantısı	Katılımcılar
2 veli toplantısı(n=28)	Ö6,Ö7,Ö8,Ö10,Ö13,Ö16,Ö22,Ö24,Ö25,Ö28,Ö35,Ö42,Ö46,Ö49,Ö50,Ö56,Ö57,Ö58,Ö59,Ö62,Ö70,Ö76,Ö77,Ö79,Ö81,Ö83,Ö84,Ö87
3 veli toplantısı (n=20)	Ö4,Ö12,Ö15,Ö32,Ö34,Ö39,Ö43,Ö45,Ö47,Ö63,Ö64,Ö65,Ö67,Ö73,Ö78,Ö82,Ö88,Ö91,Ö92,Ö93
4 veli toplantısı (n=22)	Ö1,Ö3,Ö23,Ö27,Ö30,Ö31,Ö33,Ö36,Ö37,Ö41,Ö48,Ö54,Ö60,Ö61,Ö68,Ö69,Ö71,Ö75,Ö80,Ö85,Ö86,Ö90,
5 veli toplantısı(n=4)	Ö51,Ö52,Ö72,Ö74,
6 veli toplantısı (n=5)	Ö5,Ö9,Ö11,Ö66,Ö94
Altıdan fazla veli toplantısı(n=7)	Ö2,Ö21,Ö26,Ö38,Ö44,Ö53,Ö59
Farklı sayıda veli toplantısı(n=5)	Ö14,Ö18,Ö29,Ö40,Ö55

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 10 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmı (n=28) yılda 2 kez veli toplantısı düzenlediklerini belirtmişlerdir. Ok (2016) tarafından yapılan bir çalışmada da veli toplantılarının, ayda bir ya da iki ayda bir kez yapıldığı veya acil bir durum olduğu takdirde toplantıların sıklığının değiştiği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmada ise öğretmenlerin büyük bir kısmı bir eğitim öğretim yılında iki kez veli toplantısı yaptıklarını ve bu sayının ihtiyaca göre artabileceğini belirttikleri görülmüştür. Araştırmaya katılan üç öğretmen (Ö17, Ö19, Ö20) ise bu soruda sayı belirtmemiştir. Öğretmenlerin, veli toplantılarını yapma gerekçelerine yönelik bildirdikleri görüşler incelenip, analiz edilerek Şekil 9’da gösterilmiştir.

Şekil 9. Öğretmenlerin veli toplantısı yapma gerekçelerine yönelik görüşlerinin dağılımı

Şekil 9 incelendiğinde, öğretmenlerin veli toplantılarını yapma gerekçelerine yönelik görüşlerinin beş kategori altında toplandığı görülmektedir: Bilgilendirme, Öğrenci Başarısı, Zorunluluk, İşbirliği ve İletişim. Bu soruya ilişkin görüşlerin en çok –bilgilendirme- kategorisinde yoğunlaştığı, en az ise –iletişim- kategorisinde olduğu görülmektedir. Aşağıda her temel kategori için söylem örneklerine yer verilmiştir.

Bilgilendirme: Bu kategoride öğretmenlerin görüşlerini yansıtan örnekler aşağıda verilmiştir.

Yılda bireysel görüşmeler hariç, altı veli toplantısı yapıyorum. Bu toplantılarda sene boyunca yapılacak çalışmaların veliye açıklanması, bu çalışmaların çocuklarla nasıl yapılacağı ve evde çocuklara nasıl yardımcı olunacağı konuları üzerinde duruyorum. (Ö5, K, 16-20 yıl, YL)

Her dönem üç, olmak üzere toplam altı veli toplantısı yapıyorum. Dönem başı yapılması gerekenler, dönem ortası öğrenci durumlarının veliye iletilmesi ve dönem sonunda tatil etkinlikleri konusunda toplantıya ihtiyaç duyarım. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

En az dört veli toplantısı yapıyorum. Sınıfın ve öğrencilerin ihtiyaçları, eğitim öğretim programındaki değişiklikler, kendi yöntem ve tekniklerim hakkında bilgilendirme, yanlış ya da eksik veli tutum ve davranışları konusunda uyarma. (Ö12, K, 16-20yıl)

Dönem başları ve dönem sonlarında olmak üzere dört veli toplantısı yapıyorum. Dönemin başlarında yapacaklarımızı ve hedeflerimizi anlatıyoruz, sonlarında amacımıza ulaşmış ya da ulaşmadığını paylaşıyoruz. Aksaklıkların giderilip giderilmediği paylaşıyoruz. (Ö37, K, 11-15yıl)

Ayda bir toplantı yapıyorum, süreçten velinin haberdar olması için yapıyorum. (Ö44, E, 11-15yıl)

Öğrenci Başarısı: Öğretmenlerin bu kategoride verdikleri görüşleri yansıtan söylem örneklerine aşağıda yer verilmiştir.

Dört veli toplantısı yapıyorum. Gerektiği durumlarda bu durum artabilir. Verimi ve başarıyı artırmak için yaparım. (Ö1, K, 20 yıl üstü)

En az iki defa toplantı yapıyorum. İhtiyaç duyuldukça bu sayı artıyor. Öğrenci başarısını artırmak için yapıyorum. (Ö8, K, 20 yıl üstü)

Süreci sağlıklı götüremeyen öğrencilere de faydalı olmak için sık sık toplantı yapılmalı. (Ö21, E, 20 yıl üstü)

En az beş defa yapıyorum, velilerin eğitime katılımını arttırıp öğrencilerin daha fazla aktif olmasını sağlamak için önemli oluyor. (Ö51, K, 6-10 yıl)

Zorunluluk: Bu kategoride, öğretmen söylemlerinden örnekler aşağıda yer almaktadır.

Resmi olarak, birinci dönem ve ikinci dönem toplam iki toplantı yapıyoruz. Tabii ihtiyaç duydukça öğretmen veli toplantısı yapabilir ve ihtiyaç daha çok birinci sınıflarda oluyor, daha sonra dördüncü sınıflarda mezuniyete yönelik toplantılar. Onları da hesaba katarsak bir dönem içerisinde üç dördü buluyor. (Ö7, K, 20 yıl üstü)

Resmi olduğu için iki tane yapmaktayım... (Ö13, E, 20 yıl üstü)

Yılda iki kez toplantı yapıyoruz. Yönetmelik gereği yapıyoruz. (Ö59, E, 20 yıl üstü)

Dört toplantı yapıyorum. Her dönemin başlarında ve sonlarında yapıyorum. Yönetmelik gereği yapıyorum. (Ö75, E, 20 yıl üstü)

İşbirliği: Öğretmenlerin görüşlerinden bazı alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Üç-dört defa toplantı yapıyorum. Aile bireylerinin derse bakış açısı öğrencinin de bakış açısını etkiliyor. Velilerle işbirliği daha kolay olması açısından veli toplantıları yapıyorum. (Ö45, K, 16-20 yıl üstü)

Dönem başları ve sonlarında yapıyorum. Sınıfta işbirliğini sağlamak, rehberlik yapmak bilgi paylaşımında bulunmak için yapıyorum. (Ö57, K, 20 yıl üstü)

Resmi anlamda iki tane. Bireysel olarak her ayın 15'inde ihtiyaç duyulan öğrenci velileri ile özel görüşmeler yapıyordum. Öğrencide görülen her türlü eksikliğini tamamlatılması için, işbirliğinin önemine inanmaktayım. (Ö79, K, 20 yıl üstü)

En az iki kez. Bu toplantılarda yıllık ve dönemlik çalışmaların kararını vermek, özellikle sosyal etkinlik kararları almak temel oluşturuyor. (Ö81, E, 20 yıl üstü)

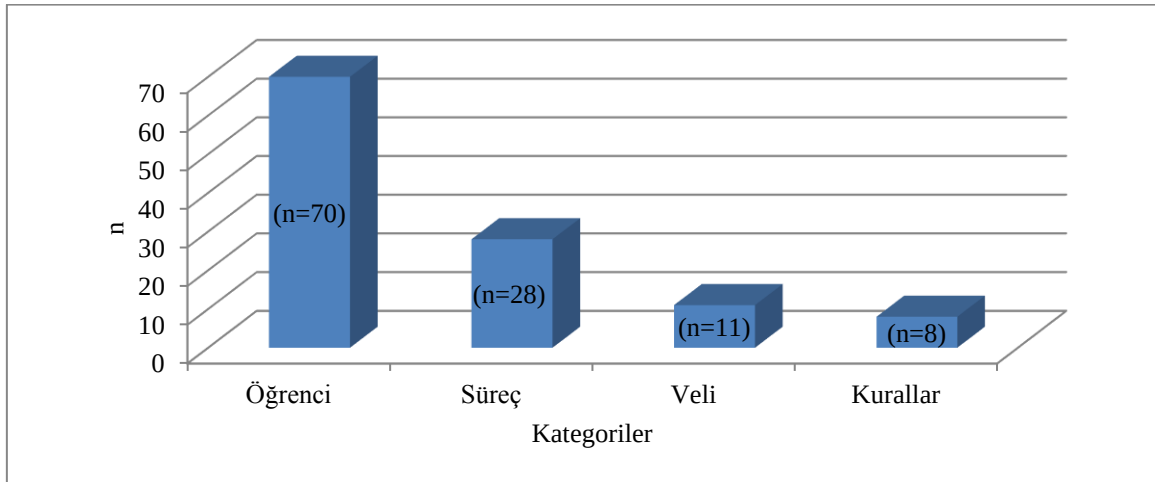
İletişim: Öğretmenlerin bu kategorideki görüşlerine örnekler aşağıda yer almaktadır.

Birinci dönem üç, ikinci dönem üç veli toplantısı yapıyorum. Birinci sınıfta gerek görüldüğünde daha sık da yapıyorum. Diğer sınıflarda her dönem iki olmak üzere yılda dört kez yapıyorum. Velilerle doğru bir şekilde birebir iletişimi sağlamak temel amaç. (Ö1, K, 20 yıl üstü)

Her dönem iki toplantı yapmayı düşünüyorum. Fakat sınıfımın durumu, öğrencilerin durumuna göre bunu artırabilirim de gerek duymazsam bire de indirebilirim. Fakat velilerle irtibat halinde olmam hem gerekli hem de ben böyle bir irtibatı ve velilerle diyalog içinde olmayı seven bir öğretmenim. (Ö68, E, 11-15yıl)

Öğretmenlerin veli toplantısı yapma gerekçelerine yönelik görüşlerin bilgilendirme ve başarıyı artırma yönünde olduğu görüşü yoğunluk göstermiştir. Benzer şekilde Yıldız (2016) yaptığı çalışmada okul müdürlerinin akademik başarıyı artırmak için en sık yaptıkları çalışma olarak veli toplantısı yaptığı sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcılara yöneltilen diğer bir soru “Toplantı sayınızı belirlemede etkili olan unsurlar nelerdir?” olmuştur. Öğretmenlerin, veli toplantılarının sayısını belirlemede etkili olan unsurlara yönelik görüşleri incelenmiş, verdikleri cevaplar- öğrenci, süreç, veli ve kurallar- başlıkları altında dört kategoride toplanmış ve Şekil 10’da gösterilmiştir. Öğretmenlerin toplantı sayısını belirlemeye etkili olan unsurlara yönelik görüşlerin özellikle -öğrenci- kategorisinde yoğunluk gösterdiği görülmüştür.

Şekil 10. Öğretmenlerin veli toplantısı sayılarını belirleyen unsurlara yönelik görüşlerinin dağılımı

Öğretmenlerin veli toplantılarının sayısını belirlemede etkili olan unsurlara yönelik verdikleri görüşlerin detaylı analiz sonuçları Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11.

Öğretmenlerin Veli Toplantı Sayılarını Belirleyen Unsurlara Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Öğrenci kaynaklı unsurlar (n=70)	Öğrencinin genel durumu (n=18)	Ö1,Ö5,Ö10,Ö26,Ö31,Ö38,Ö40,Ö41,Ö42,Ö43,Ö50,Ö58,Ö63,Ö77,Ö82,Ö86,Ö88,Ö94
	Sınıfta öğrencilerle yaşanan problemler(n=15)	Ö2,Ö6,Ö9,Ö11,Ö12,Ö23,Ö24,Ö53,Ö65,Ö68,Ö74,Ö78,Ö84,Ö86,Ö92
	Öğrencilerin sınıf içindeki ihtiyaçları(n=13)	Ö17,Ö20,Ö27,Ö38,Ö39,Ö40,Ö51,Ö52,Ö57,Ö76,Ö85,Ö86,Ö90
	Öğrenci davranış durumları (n=10)	04,Ö7,Ö16,Ö19,Ö45,Ö56,Ö66,Ö74,Ö80,Ö93
	Öğrencinin akademik başarısı (n=8)	Ö4,Ö7,16,19,Ö34,Ö45,Ö55,Ö83
	Sorumluluk bilinci (n=2)	Ö3,Ö66
	Ders çalışma teknikleri (n=2)	Ö3,Ö47
	Öğrenciyi takip etme (n=1)	Ö59
	Öğrencilerin toplantı isteği (n=1)	Ö55
2.Süreç kaynaklı unsurlar (n=28)	Sosyal etkinlikler (n=10)	Ö31,Ö32,Ö34,Ö36,Ö37,Ö46,Ö70,Ö79,Ö80,Ö93
	Yapılacak çalışmalar (n=10)	Ö3,Ö11,18,28,Ö30,Ö35,Ö54,Ö61,Ö93,Ö94
	Müfredattaki konular (n=3)	Ö9,Ö13,Ö71
	Sınıf düzeyi (n=3)	Ö13,Ö27,Ö56
	Öğretmenler kurul kararı(n=1)	Ö73
	Yönetmelik gereği(n=1)	Ö87
3.Veli kaynaklı unsurlar (n=11)	Veli -çocuk iletişimi (n=6)	Ö3,Ö15,Ö18,Ö19,Ö79,Ö89
	Veli katılımı(n=3)	Ö21,Ö37,Ö81
	Veli bilinçsizliği (n=1)	Ö21
	Velinin toplantı isteği (n=1)	Ö55
4.Okul ve sınıf kuralları kaynaklı unsurlar (n=8)	Kılık kıyafet (n=2)	Ö43,Ö47
	Beslenme (n=2)	Ö43,Ö47
	Ödev yapmama (n=2)	Ö43,Ö36
	Devamsızlık (n=2)	Ö18,Ö36

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmenlerin, veli toplantılarının sayısını belirlemede etkili olan unsurlara yönelik olarak verdikleri görüşler: -Öğrenci, Süreç, Veli ve Kurallar Kaynaklı Sorunlar- olmak üzere dört kategoride toplanmıştır. Bu temel kategorilerde öğretmen söylemlerinden alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenci Kaynaklı Unsurlar:

Öğrencilerin akademik başarıları ve olumsuz tutum/davranışları toplantı yapmamda etkili oluyor. (Ö16, K, 1-5 yıl)

Öğrencilerin akademik başarılarının düşmesi. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Öğrencilerin derslerde yapılan etkinliklere katılıp katılmaması, kendi aralarında gözlemlenen iletişim sorunları vb. (Ö45, K, 16-20 yıl)

... Herhangi bir sıkıntı olmadığı sürece veli toplantısı yapmanın çok büyük bir amacı olmuyor. Bir sıkıntımız olursa ona göre düzenliyoruz. (Ö56, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin durumlarındaki değişiklikleri olumlu ya da olumsuz velilerine bildirmek isterim. Birlikte ona göre tedbirler alabilmek adına veli toplantısı yaparım. (Ö75, E, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin ders durumları, okula uyum gibi nedenler toplantı yapmama sebep olur. (Ö83, K, 20 yıl üstü)

Yaşanan ve yaşanabilecek sorunlar, duyurular toplantı sayısını etkilemektedir. (Ö92, K, 1-5 yıl)

Süreç Kaynaklı Unsurlar:

... eğitim öğretim ve programdaki değişiklikler toplantı sayılarını artırabilir. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

Öğrencinin sınıf içindeki genel durumu, sınıf içi faaliyetler hakkında bilgilendirme nedenlerinden dolayı toplantı yaparım. (Ö30, K, 16-20 yıl)

Zaman dilimleri, yani dönem başları ve önemli tören, etkinlik, faaliyetler benim için toplantı yapmamı belirleyici unsurlardandır. (Ö32, K, 11-15 yıl)

Yapılacak çalışmalar için yüz yüze görüşmenin zaman zaman gerekli olması. (Ö35, K, 16-20 yıl, YL)

... Bir dönemde iki defa veli toplantısının gerekli olduğunu düşünüyorum. Dönem başında yapılacak olanları tasarlamak, belirlemek bakımından, dönem sonunda geçmiş dönemi değerlendirip geleceğe dair bir yön çizmek bakımından önemli olduğu düşünüyorum. (Ö54, K, 16-20 yıl)

Eğitim ve öğretim çalışmaları hakkında velileri bilgilendirmek amacıyla ihtiyaç duyuldukça veli toplantısı sayısı artabilir ya da daha az yapılabilir. (Ö71, K, 16-20 yıl)

Yönetmelik gereği yapıyorum. Sınıf ortamının durumu, sınıftaki olumlu ve olumsuz durumları, problemleri velilerle paylaşmak, onların fikirlerini almak için yapıyorum. (Ö87, K, 6-10 yıl)

Veli Kaynaklı Unsurlar:

Devamsızlık yapılıyorsa, veli çocuğuyla ilgilenmiyorsa, yeni bir şeyler yapacaksam, yeni konuya geçeceksem, daha çok veliyi bilgilendirmek önemli bir unsurdur. (Ö18, K, 20 yıl üstü)

...ebeveynlerin sorumluluklarını yerine getirmede yetersiz kalmaları. (Ö19, K, 16-20 Yıl)

...velilerin toplantı istekleri de önemli bu noktada, sadece öğretmenlerin toplantı yapması değil... (Ö55, K, 11-15 yıl, YL)

...Veliler çocuklarını bazen farklı tanıyabiliyorlar. Örneğin çok iyi bilgisayarda oyun oynuyor, her şeyi orada yapıyor, ama matematiği niye yapamıyor gibi. (Ö89, K, 20 yıl üstü, YL)

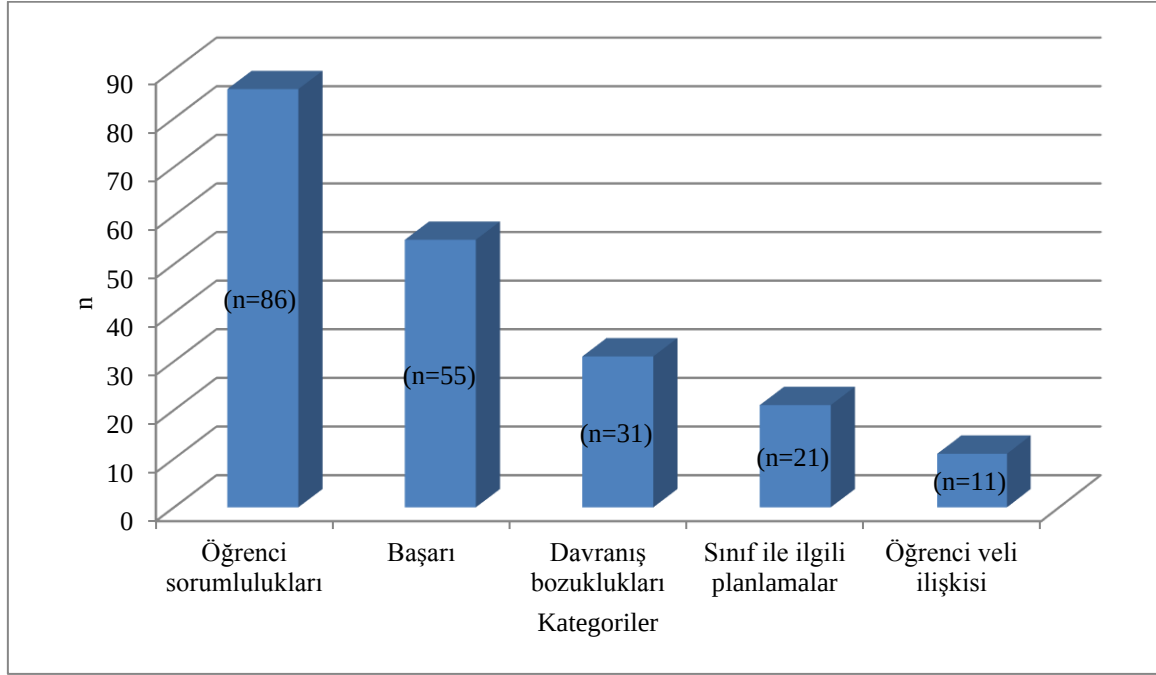
Okul Ve Sınıf Kuralları Kaynaklı Unsurlar:

Devamsızlık yapılıyorsa... (Ö18, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin kıyafet beslenme ve ödev alışkanlıklarının oturup oturmaması, öğrenci başarılarının beraber değerlendirilmesi. (Ö43, E, 16-20 yıl)

Bu araştırmada veli toplantılarının sayısını belirlemede öğrencilerin başarı durumlarının yoğun olduğu bulgusu, Ceylan ve Akar (2010)'ın araştırmasında, öğretmen- veli işbirliğinin

öğrenci başarısını artırdığı sonucu ile örtüşmektedir. Ayrıca bu araştırmada, sınıf düzeyi arttıkça velilerin toplantıya katılımının azalması, Şaban (2011) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre, çocukların sınıf seviyesi arttıkça velilerin çocuklarının eğitimine katılım düzeyi azaldığı bulgusu ile birbirini desteklemektedir. Öğretmenlerin veli toplantılarında en yaygın gündeme gelen konu başlıklarının neler olduğu sorusuna verdikleri görüşler dikkate alınarak oluşturulan kategoriler Şekil 11’de gösterilmiştir.

Şekil 11. Öğretmenlerin görüşlerine göre veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıklarının dağılımı

Katılımcı öğretmenler veli toplantılarında en çok -öğrenci sorumlulukları- konusunun gündem oluşturduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu soru ile ilgili olarak, belirtilen kategorilerin dışında bazı öğretmenlerin görüşlerinin teknoloji bağımlılığı ile ilgili olduğu, ancak bu görüşlerin kategori oluşturacak yoğunlukta olmadığı gözlenmiştir. Bu soruyla ilgili öğretmen görüşlerinin detaylı analiz sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12.

Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Veli Toplantılarında Yaygın Olarak Gündeme Gelen Konu Başlıkları

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Öğrenci sorumlulukları (n=86)	Temizlik (n=22)	Ö11,15,Ö25,Ö27,Ö30,Ö31,Ö38,Ö43,Ö53,Ö60,Ö65,Ö68,Ö72,Ö73,Ö74,Ö76,Ö87,Ö89,Ö90,Ö91,Ö92,Ö94
	Beslenme (n=20)	Ö2,Ö11,Ö15,Ö25,Ö27,Ö31,Ö38,Ö43,Ö48,Ö55,Ö68,Ö70,Ö72,Ö73,Ö74,Ö76,Ö81,Ö83,Ö87,Ö92
	Kılık-kıyafet (n=8)	Ö38,Ö48,Ö53,Ö56,Ö72,Ö75,Ö83,Ö90
	Ev ödevleri (n=8)	Ö3,Ö13,Ö15,Ö31,Ö32,Ö48,Ö61,Ö75
	Okul kuralları (n=7)	Ö5,Ö7,Ö10,Ö29,Ö42,Ö70,Ö73
	Devam –devamsızlık (n=7)	Ö11,Ö18,Ö27,Ö43,Ö60,Ö75,Ö91
	Sınıf kuralları (n=7)	Ö5,7,Ö10,Ö29,Ö42,Ö70,Ö73
	Zamanında Okula Gelme (n=5)	Ö11,Ö25,Ö56,Ö59,Ö83
	Ders araç gereçleri (n=3)	Ö11,Ö41,Ö64
2.Başarı (n=55)	Akademik Başarı (n=24)	Ö1,Ö4,Ö7,Ö8,Ö11,Ö19,Ö23,Ö25,Ö27,Ö29,Ö30,Ö31,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö45,Ö56,Ö63,Ö67,Ö85,Ö86,Ö89,Ö93
	Verimli ders çalışma (n=19)	Ö1,Ö2,Ö3,Ö6,Ö16,Ö22,Ö32,Ö39,Ö41,Ö43,Ö47,Ö53,Ö54,Ö59,Ö65,Ö72,Ö73,Ö75,Ö76
	Kitap okuma alışkanlığı(n=12)	Ö1,Ö12,Ö21,Ö30,Ö39,Ö47,Ö54,Ö55,Ö71,Ö87,Ö92,Ö93
3.Davranış bozuklukları (n=31)	Davranış bozuklukları (n=31)	Ö1,Ö7,Ö8,Ö9,Ö13,Ö14,Ö16,Ö17,Ö19,Ö22,Ö23,Ö25,Ö35,Ö37,Ö40,Ö46,Ö48,Ö50,Ö51,Ö54,Ö62,Ö63,Ö65,Ö66,Ö69,Ö73,Ö78,Ö80,Ö82,Ö84,Ö85
4.Sınıf ile ilgili planlamalar (n=21)	Okulun ve sınıfın ihtiyaçları (n=10)	Ö15,Ö20,Ö22,Ö26,Ö2833,Ö46,Ö53,Ö57,Ö79
	Sosyal etkinlikler (n=8)	Ö10,Ö15,20,Ö37,Ö81,Ö89,93,94
	Yapılacak çalışmalar (n=3)	Ö10,Ö42,Ö64
5.Öğrenci-veli ilişkisi(n=11)	Öğrenci veli iletişimi(n=6)	Ö6,Ö15,Ö21,Ö66,Ö84,Ö88
	Okul-veli-öğrenci iş birliği (n=5)	Ö4,Ö5,Ö56,Ö77,Ö94

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 12 incelendiğinde, öğretmenlerin verdikleri görüşlere göre veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıkları beş temel kategori altında toplanmıştır: Öğrenci sorumlulukları, başarı, davranış bozuklukları, sınıfla ilgili planlamalar ve öğrenci-veli ilişkisi olmak üzere beş kategoride toplanmıştır. Bu kategorilerde öğretmenlerin görüşlerini yansıtan alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Öğrenci Sorumlulukları: Bu kategoride öğretmenlerin verdikleri görüşler; -temizlik, beslenme, kılık-kıyafet, ev ödevleri, okul kuralları, devam –devamsızlık, sınıf kuralları, zamanında okula gelme ve ders araç gereçleri- alt kategorilerinde toplanmıştır.

Ödevlendirmeler ile ilgili konular ... (Ö13, E,20 Yıl Üstü)

...okula devam devamsızlık... (Ö27, K,11-15 Yıl)

Çocukların ödevleri... (Ö32, K,11-15 Yıl)

...geliş gidiş saatleri... (Ö56, K,20 Yıl Üstü)

...sınıf kurallarının, okul kurallarının bir şekilde ön plana çıkarılması. (Ö7, K,20 Yıl Üstü)

...sağlıklı beslenme, temizlik gibi durumlar... (Ö11, K,20 Yıl Üstü)

...okul kuralları, sınıf kuralları... (Ö42, K,11-15 Yıl)

...kılık kıyafet, temizlik... (Ö53, K,16-20 Yıl)

Başar (2013) yaptığı araştırmada 60-66 ay aralığında ilköğretim birinci sınıfa başlamış öğrencilerin öz bakım becerileri bakımından yetersiz olduğu sonucu, bu araştırmada veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıklarında ortaya çıkan temizlik, beslenme bulgusunu desteklemektedir. Sivri ve Özpulat (2015) tarafından yürütülen araştırmada, çocukların düzenli ve dengeli beslenmesini pek çok faktörün olumsuz etkilediği, annelerin beslenmeye yönelik bilgi gereksinimlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Başarı: Bu kategoride öğretmenlerin görüşleri; akademik başarı, verimli ders çalışma ve kitap okuma alışkanlığı olmak üzere üç alt kategoride toplanmıştır.

Kitap okuma alışkanlığı, verimli çalışma, başarıyı artırma ... (Ö1, K, 20 Yıl Üstü)

...öğrenci akademik başarıları, öğrencilerin çalışma zamanları. (Ö22, K, 11-15 Yıl)

Öğrenci akademik başarıları. Çünkü velilerin çoğu çocuklarının daha çok akademik olarak başarılı olmasını istiyorlar, bu konuya odaklanıyorlar. (Ö36, K, 1-5 yıl)

Genellikle ele alınan konular çocukların davranışları üzerine, ders çalışma, kitap okuma alışkanlıkları üzerine alınan kararlarla ilgili oluyor... (Ö54, K, 16- 20 Yıl)

Kitap okuma alışkanlığı (Ö71, K, 16-20 yıl)

Öğrenci başarıları... (Ö82, E, 20 Yıl Üstü)

Benzer şekilde; Aslanargun ve Özakça (2015), tarafından yürütülen araştırmada velilerin okula gelme amaçlarının çocuklarının okul yaşantısı ile ilgili genel bilgi almak ve başarı düzeyi için yapılması gerekenleri öğrenme amaçlı olduğu sonucuna varılmıştır.

Davranış Bozuklukları:

Öğretmen öğrenciyi özellikle akademik açıdan değerlendiriyor. Davranışlarda olumlu kazanım elde etmek için toplantı yapılır. Davranış düzeldiği zaman çocuk akademik olarak da iyileşiyor... (Ö14, K, 20 yıl üstü)

Öğrenci davranışları. Çünkü bu konularla ilgili olarak hem aile hem öğretmen hem de çocuklar kendi aralarında problemler yaşamaktadırlar. (Ö69, K, 6-10 yıl)

Sınıf İle İlgili Planlamalar: Bu kategoride verilen görüşler; -okulun ve sınıfın ihtiyaçları, sosyal etkinlikler ve yapılacak çalışmalar-olmak üzere üç alt kategoride toplanmıştır.

Genelde sınıf ihtiyaçları gündeme gelir... (Ö33, K, 16-20 yıl)

Eğitim öğretim konuları dışında, okul aile birliğine destek olmak ve maddi ihtiyaçları yaygın gündem maddesi olabiliyor... (Ö57, K, 16-20 yıl)

Öğrenci-Veli İlişkisi: Öğrenci-veli ilişkisi kategorisinde öğretmenlerin bildirdikleri görüşlerin; -öğrenci- veli iletişimi ve okul-veli-öğrenci işbirliği- olmak üzere iki alt kategoride toplandığı ve -öğrenci veli iletişimi- alt kategorisinde yoğunluk gözlenmiştir.

...velinin öğrenci ile iletişim kuramaması, öğrenci davranışlarındaki olumsuzluklar gibi konular gündemimizi oluşturuyor. (Ö6, K, 16-20 yıl)

...okul aile öğretmen iş birliği... (Ö56, K, 20 yıl Üstü)

...Veli –öğretmen- öğrenci üçgeninde sürekli birlikte hareket etmesi gerekir bu üçlü ne kadar birlikte olursa başarıya daha çabuk varılır... (77, K, 20 yıl üstü)

Güvenlik ve teknoloji bağımlılığı ile ilgili verilen öğretmen görüşleri bir kategori oluşturmak için yeterli olmamıştır.

...güvenlik... (Ö76, K, 16-20 yıl)

...TV internet bağımlılıkları... (Ö23, K, 16-20 yıl)

...sosyal medya... (Ö16, K, 1-5 yıl)

Aktay ve Güvey (2015) tarafından yürütülen çalışmada günümüzde ilkokullardaki teknoloji eğitiminin çoğunlukla yetersiz olduğu ya da hiç yer almadığı sonucu güvenlik ve teknoloji konularının veli toplantılarında konuşulmasını destekler niteliktedir. Araştırmada, veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konuların, gündem oluşturma nedenlerine yönelik soruya öğretmenlerin verdikleri görüşler –sorun yaşanan konular olması, önemli konu olması ve çözülmesi gereken konular- kategorilerinde toplanmıştır. Belirtilen kategorilerin dışında bazı katılımcıların görüşleri -manevi değerlerimiz ve okul ihtiyaçları-ile ilgili olduğu, ancak bu görüşler kategori oluşturacak yoğunluk göstermemiştir. Öğretmenlerin verdikleri görüşlerin detaylı analizi yapılarak Tablo13’te sunulmuştur.

Tablo 13.

Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Veli Toplantılarında Yaygın Olarak Gündeme Gelen Konu Başlıklarının Konuşulma Nedenleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Sorun yaşanan konular olması (n=35)	Sürekli sorun yaşanan konular olması (n=15)	Ö2,Ö3,Ö8,Ö9,Ö41,Ö49,Ö55,Ö56,Ö70,Ö72,Ö73,Ö75,Ö76,Ö84,Ö89
	Davranış bozuklukları (n=7)	Ö13,Ö14,Ö17,Ö40,Ö54,Ö62,Ö80
	Ödev (n=4)	Ö13,Ö23,Ö61,Ö69
	Kurallara uyulmaması (n=3)	Ö7,Ö46,Ö77
	Veli –öğrenci ilişkisi (n=3)	Ö18,Ö39,Ö88
	Teknoloji kullanımı (n=1)	Ö16
	Kitap okuma alışkanlığı (n=1)	Ö71
	Başarının artırılması(n=1)	Ö32
2.Önemli olması (n=31)	Öğrencilerin akademik durumu (n=9)	Ö4,Ö32,Ö35,Ö36,Ö44,Ö45,Ö55,Ö58,Ö58,Ö86,
	Temizlik (n=4)	Ö60,Ö72,Ö87,Ö94
	Verimli ders çalışma (n=3)	Ö1,Ö72,Ö87
	Kitap okuma alışkanlığı (n=3)	Ö1,Ö87,Ö93
	Beslenme (n=2)	Ö72,Ö87
	Sosyal etkinlikler(n=2)	Ö93,Ö94
	Devamsızlık(n=2)	Ö18,Ö60
	Olumlu davranış geliştirme (n=2)	Ö1,Ö4
	Kılık kıyafet (n=1)	Ö72
	Velilerin görevleri(n=1)	Ö94
	Okulun tanıtımı (n=1)	Ö94
3.Çözülmesi gereken konular olması(n=6)	Okul-öğretmen-veli iş birliği (n=1)	Ö4
	Velilerle iş birliği yapma (n=2)	Ö10,Ö38
	Ortak hareket etme(n=2)	Ö54,Ö77
	Öğretmenden çözüm beklenmesi (n=1)	Ö47
	Fikir alışverişi (n=1)	Ö68

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 13 incelendiğinde, öğretmenlerin verdikleri görüşlere göre veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıklarının gelme nedenleri; sorun yaşanan konular olması, önemli olması ve çözülmesi gereken konular olması olmak üzere üç kategoride toplanmıştır. Bu soruya ilişkin görüşler en çok –Sorun Yaşanan Konular Olması- kategorisinde yoğunlaşmıştır.

Sorun Yaşanan Konular Olması: Öğretmenlerin görüşleri; -sürekli sorun yaşanan konular olması, davranış bozuklukları, ödev, kurallara uyulmaması, veli –öğrenci ilişkisi, teknoloji kullanımı, kitap okuma alışkanlığı ve başarının artırılması-olmak üzere sekiz alt kategoride sınıflandırılmıştır. Öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Düzenli ve verimli ders çalışma. Okuma anlama eksiklikleri, beslenme sorunları. Bu konularda sorunların görülmesi. (Ö2, E, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin ders çalışmamaları. İnternet bağımlılığı. Öğrencilerin saygı konusunda dikkatli davranmamaları. Çünkü öğrencilerimiz gereğinden fazla sosyal medya kullanmakta ... (Ö16, K, 1-5 yıl)

TV, internet bağımlılıklarına çözüm konuları da veli toplantılarının gündemini oluşturmaktadır. (Ö23, K,16-20 yıl)

Öğrenci davranışları. Çünkü öğrenci davranışları ile ilgili oldukça sıkıntılar yaşanmakta hem veli hem öğretmen tarafında. (Ö40, K, 11-15 yıl, YL)

Ödevler. Sebebi çocukların ödev yapma konusundaki isteksizlikleri. (Ö61, K, 1-5 yıl)

Gündemi ben belirliyorum. Temizlik ve beslenme, okul kuralları, davranış bozuklukları, kitap okuma, akademik başarı, etkili anne baba olmak konuları gündemi oluşturur. Velilerden de bu konularda ilgili sorular geliyor. Genellikle bu konularda aksaklıklar yaşanıyor. (Ö73, K, 20 yıl üstü)

Önemli Olması: Öğretmenlerin görüşleri; -öğrencilerin akademik durumu, temizlik, verimli ders çalışma, kitap okuma alışkanlığı, beslenme, sosyal etkinlikler, devamsızlık, olumlu davranış geliştirme, kılık kıyafet, velilerin görevleri, okulun tanıtımı ve okul-öğretmen-veli işbirliği- olmak üzere onikialt kategoride toplanmıştır.

Mutlaka her veli toplantısında çocukların beslenme, temizlik, kılık-kıyafet verimli ders çalışma konuları gündemde mutlaka alınır. Bu konuların sürekli veli toplantısının gündemini oluşturmasının sebeplerinden birisi bu konuların önemi, ikincisi bu konularla ilgili yol kat etme anlamında sürekli yapıyoruz. Çünkü belki de bu konuda tam olarak kendimizi ifade edemiyoruz ya da veliler bu konuda olumlu dönüşler göstermiyorlar bu yüzden aynı şeyleri tekrarlamak zorunda kalıyoruz. (Ö76, K, 16-20 yıl)

Çocukların ödevleri ve ders çalışmaları, sınıfta yapılan derslerin tekrar edilmesi. Akademik başarıyı öğretmen ve velilerin yetersiz bulmaları sebebiyle bu konular gündem maddesi oluyor. (Ö32, K, 11-15 yıl)

...verimli ders çalışma konuları gündeme mutlaka alınır. Bu konuların sürekli veli toplantısının gündemini oluşturmasının sebeplerinden birisi bu konuların önemi. (Ö72, K, 11-15 yıl)

Temizlik, beslenme, evde ders çalışma, kitap okuma alışkanlığı. Çünkü bu unsurlar çocukların gelişimleri için bedensel, akademik, zihinsel gelişim olsun, bu gündem maddeleri önemli. (Ö74, K, 20 yıl üstü)

Daha çok velilerinde, özellikle bizimde değindiğimiz akademik başarı. Örneğin, bu yıl dördüncü sınıf okuttum, benim en çok gözlemlediğim velilerde, yazılı notlarında öğrenciler düşük almaya başlayınca veliler bir panik oldu ve bununla ilgili hemen bir görüşme talebinde bulunuldu, hemen bu benim veli toplantısı yapma amacım oldu. Akademik başarı, bunu artırmak için neler yapabiliriz. Okuma hızı, okumaya teşvik etmek, sosyal etkinlikler... (Ö93, K, 16-20 yıl, YL)

Çözülmesi Gereken Konular Olması: Öğretmenlerin görüşleri; -velilerle işbirliği yapma, ortak hareket etme, öğretmenden çözüm beklenmesi ve fikir alışverişi- olmak üzere dört alt kategoride toplanmıştır.

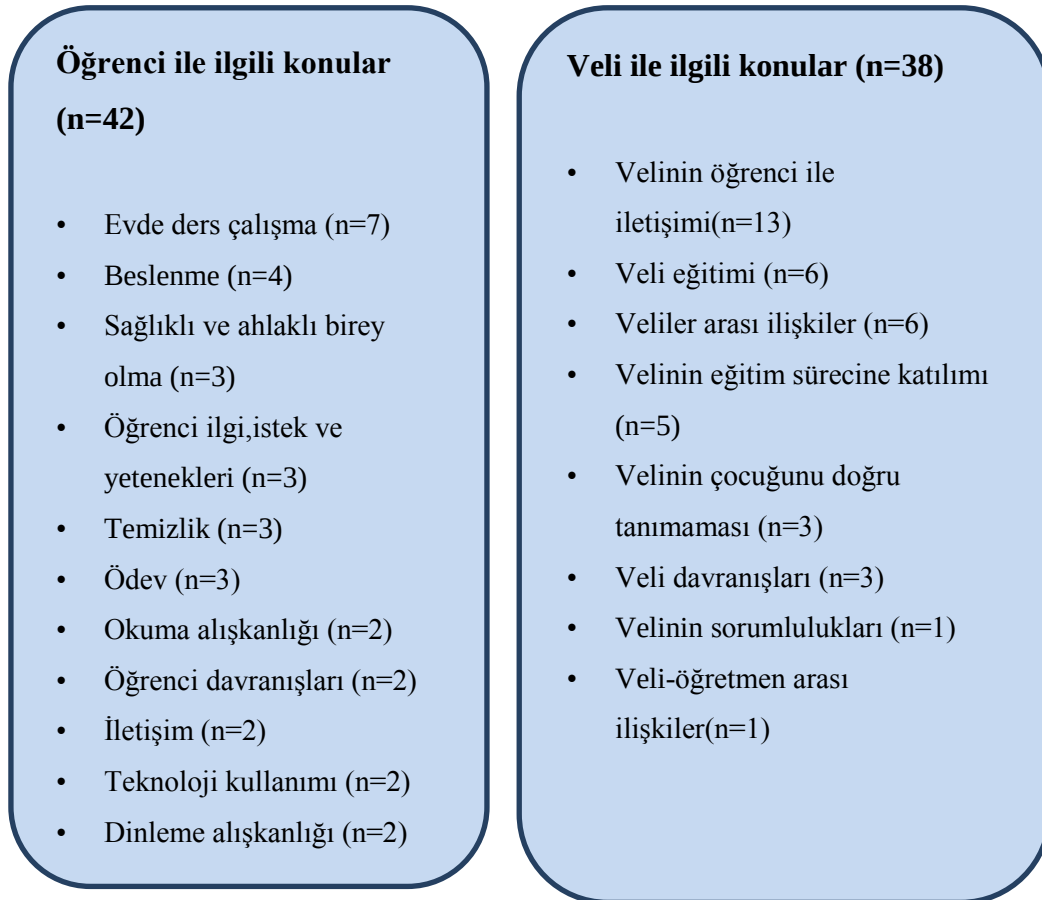
Öğrencilerin başarı ve başarısızlık durumu araç-gereç eksiklikleri, kılık kıyafet. Kişisel bakım, uyku, beslenme düzeni, kaynak eksikliği ve benzeri, çünkü bu konularda veri ile işbirliği yapılması sorunların giderilmesinde en önemli noktadır. (Ö38, K, 6-10 yıl, YL)

Velilerden duyduğumuz cümleler ders çalıştırıyorum, kitap okutuyorum erken yatmıyor bu cümlelerle toplantı şekilleniyor uzuyor problemi öğretmen çözün isteniyor. (Ö47, K, 20 yıl üstü)

Katılımcıların görüşleri incelendiğinde, veli toplantılarında yaygın olarak gündeme gelen konu başlıklarının konuşulma nedenleri olarak; sürekli sorun yaşanan konular olması, davranış

bozuklukları, öğrencilerin akademik durumları, temizlik, velilerle işbirliği yapma olduğu görülmektedir. Binicioğlu (2010), araştırmasında görüşmeye katılan ailelerin çoğu öğretmenle çocuğun derslerdeki durumu hakkında iletişim kurduklarını ifade ederken, aileler öğretmenle, çocukla ilgili özel problemler ve çözüm yolları, çocuğun okuldaki davranışları, çocuğun arkadaşlarıyla olan ilişkileri, çocuğun yönlendirilmesi konusunda yapılabilecekler, çocuğun ilgi alanları, ailevi problemler, ailenin evde neler yapabileceği gibi konular hakkında görüştiklerini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada veli toplantılarında gündeme gelen konu başlıkları yönünde elde edilen bulgular ile birbirlerini destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerden, veli toplantısında konuşulmasını düşündükleri konular ile ilgili görüşleri alabilmek için, *“Size göre veli toplantıları gündeminde sıklıkla öne çıkmayan ama önemli olduğunu düşündüğünüz konu başlıkları var mıdır?”* sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğunun toplantıda konuşulmayan ama önemli olduğunu düşündükleri konuların olduğu yönünde yoğunlaştıkları görülmüş ve bu görüşler Şekil 12’de gösterilmiştir.

Şekil 12. Öğretmenlerin görüşlerine göre veli toplantılarında öne çıkmayan önemli gündem maddelerinin dağılımı

Şekil 12 incelendiğinde, öğretmenlerin verdikleri görüşlere göre, veli toplantılarında sıklıkla öne çıkmayan ama önemli olduğunu düşündükleri konu başlıklarına yönelik verdikleri görüşler-Öğrenci ile ilgili konular- ve-Veli ile ilgili konular- olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Öğrenci İle İlgili Konular: Öğrenci kategorisinde öğretmenlerin görüşleri özellikle evde ders çalışma konusunda yoğunlaşmıştır. Bu konu, Gökgöz (2014) ün araştırmasında öğretmenlerle yaptığı görüşmelerde ailelerin öğrencileri evde derslerine yeterince destek veremediğini ve bu nedenle evde nitelikli ders tekrarı yapılmadığını ve bu sorunun giderilebilmesi için belki veli toplantılarında okulda işlenen konu başlıkları hakkında velilerin bilgilendirilme çalışmalarının ve velilere anlamadıkları konular hakkında çocuklarına yardımcı olmaları açısından bilgilendirici bilgiler verme çalışmalarının yapılabileceği sonucu ile örtüşmektedir. Bu kategoride öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Bu dönem çocuklarının kişilik gelişimleri bence çok önemli. Bu konuda konuşmak gerektiğini düşünüyorum. Ama buna çok fazla yer ayırmadığımı da düşünüyorum. Yani o yaş dönemine has kişilik özellikleri. Ne yapılması gerektiği böyle bir durumda nasıl davranmaları gerektiği, velilerin bu yaş grubuna nasıl davranmaları gerektiği konuları üzerinde durulmalı. Bunu rehber öğretmen seminerlerle yapıyor ama yeterli olmuyor. Çünkü çocuk yetiştirmenin önemli bir konu olduğunu düşünüyorum. (Ö54, K, 16-20 yıl)

Okullarda çocukların birbirine yönelik davranışları benim akademik başarıdan daha çok önemsendiğim bir konu. Çok daha önemli olan bir konu çevre bilinci. Çevre bilincinin çocuklara sadece bir dersle değil, farklı etkinlikler yaparak vermek gerektiğini düşünüyorum... (Ö55, K, 11-15 yıl)

Sosyal etkinlikler çok fazla işlenmiyor bana göre. Çocukların sosyal açıdan yani sosyal etkinlikleri, sosyal etkinliklerdeki mutlulukları çok önemli. Hayata bakış açıları farklılaşıyor. Çünkü bilgi artık her şekilde elde edilebiliyor yani internet çağındayız, teknoloji çağındayız herkes her şeyi, her zaman öğrenebilir. Bizim amacımız çocukları mutlu etmek olmalı, okuldan korkmamaları gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bilgiyi her şekilde öğrenebilir ama mutlu olan çocuk başarıyı mutlaka elde eder. (Ö56, K, 20 yıl üstü)

Şimdi artık bu bilgisayar çağında herkesin bildiği gibi çocuklarımız bilgisayarla haşır neşir olmakta, kitap okumamakta ve çevre ile ilişkileri kopmuş durumdadır. Bunlara engel olmak ve bu alışkanlıkları yeniden kazandırmak için çaba sarf etmemiz gerekir. Bunu velilerimizle konuşuyoruz. Tabi bunlar aynı zamanda hem ruh, sağlığı hem vücut sağlığı için de önemli şeyler. Hatta ileride geriye dönülemeyecek hasarlarda çocuklarımızda oluşabilir. Bu konu bence çok önemli ve bunu her toplantıda ben dile getiriyorum. (Ö68, E, 11-15 yıl)

Öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları. Mesela öğrenciler okul dışındaki bütün zamanları neredeyse bilgisayar oynamak, TV izlemek, telefon ve benzeri teknolojik aletlerin başında geçiriyorlar. Çocuklar kendi akranları ile sokakta oyun oynamıyorlar diye düşünüyorum. (Ö69, K, 6-10 yıl)

Öğrenciye verilen ödevlerin velilerce yapılması. Bu daha çok araştırma görevlerinde yaşıyor. Veli ödevi tamamen kendisine verilmiş gibi sahipleniyor, yapıyor ve okula gönderiyor. Sizin değerlendirmeniz sonucunda kendisine göre yapılacağını düşünüyor, çocuğun seviyesine göre verileceğini düşünmüyor. Değerlendirme sonucunda bu konularda da sürekli sıkıntılar yaşanabiliyor. (Ö75, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin evdeki ders çalışma yöntemleri, evde ne kadar kimlerden yardım aldığı. (Ö90, K, 11-15 yıl)

Evde çalışma ortamının hazırlanması. Öne çıkması, dikkat edilmesi gereken konudur. (Ö94, E, 6-10 yıl)

Veli İle İlgili Konular: Bu kategoride öğretmenlerin söylemlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Velilerin olumsuz davranışları, verimi başarıyı düşüren olumsuz etkileri. (Ö1, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerin davranışları ve velilerin onlara karşı davranışları. Aslında davranış konusu konuşuluyor ancak öğrencilerin davranışlarında çok fazla iyileşme olmayabiliyor. Genelde bu durum velilerin yanlış davranışlarından kaynaklanabiliyor. Veli davranışlarının da veli toplantılarında konuşulması gerekiyor. (Ö36, K, 1-5 yıl)

...Aslında anne babaların çocuğa karşı doğru davranışlar sergilemesi sağlandığında diğer sıkıntıların da yani saygı iletişim ve bunun gibi durumlarında çözümlenebileceğini düşünüyorum. (Ö73, K, 20 yıl üstü)

Velilere göre en başarılı çocuk kendi çocuklarıdır. Bireysel farklılıkları dikkate almadan kendi çocuklarını en iyi öğrenci olarak gören veliler çocuklarının aldıkları notları başkalarıyla karşılaştırarak kendi çocuklarının notunu kabullenme de bazı sıkıntılar ortaya çıkıyor. (Ö78, K, 20 yıl üstü)

Araştırmada öğretmenlere, “Öğrencilerin veli toplantılarına yönelik bakış açıları ile ilgili neler söylersiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soru için öğretmenlerin görüşleri -olumlu- ve -olumsuz- olmak üzere iki kategoride toplanmıştır.

Olumlu (n=60)	Olumsuz (n= 44)
•Öğrencilerin mutlu olması (n=20) •Genel olarak olumlu bakma (n=17) •Öğrencilerin merak etmesi (n=7) •Velisinin toplantıya katılmasını isteme (n=6) •Öğrencinin heyecanlaması (n=4) •Kendilerinin önemsendiğini hissetmeleri (n=3) •Toplantıyı önemli görmeleri (n=3)	•Tedirgin olma (n=13) •Toplantıyı şikayet unsuru olarak görme (n=9) •Genel olarak olumsuz bakma (n=8) •Kaygılı olma (n=6) •Velisinin katılımını istememe (n=3) •Korkma (n=3) •Mutsuz olma (n=1) •Ailesi aracılığı ile öğretmenle iletişim kurma (n=1)

Şekil 13. Veli toplantılarına yönelik öğrencilerin bakış açısı konusunda öğretmenlerin görüşleri

Öğretmenlerin, öğrencilerin veli toplantılarına bakış açılarına yönelik verdikleri görüşlerden *olumlu* yönde görüşler için alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Genelde olumlu düşünüyorlar. Kendileri ile ilgili düşünceleri ve sınıftaki, okuldaki davranışlarının ailelerine bildirilmesi onları mutlu ediyor. (Ö5, K, 16-20 yıl, YL)

Veli toplantılarının öğrenci açısından olumlu yönleri çok fazladır. Öğrenci kendisi ile ilgilenildiğini, önemsendiğini düşünüyor. Bu da başarıya olumlu yönde yansıyor. (Ö11, K, 20 yıl üstü)

Öğrenciler veli toplantıları ile ilgili henüz ikinci sınıf oldukları için tam farkında değiller. Kendileri ile ilgili konuşulacağı için biraz meraklı, heyecanlılar. (Ö7, E, 20 yıl üstü)

Velinin okulu tanınması öğrenci hakkında bilgisi olması öğrenciyi iyi yönde motive ediyor. (Ö43, E, 16-20 yıl)

Öğrenciler olumlu etkileniyor her öğrenci velisinin okula gidip kendisi ile ilgilenmesini istiyor. (Ö44, E, 11-15 yıl)

Çocuklarda şunu gözlemliyorum. Veli toplantısı yaklaştığı zaman hemen kendine çeki düzen vermeye başlıyorlar gerek derslerinde gerek davranışlarında daha dikkatli davranmaya başlıyorlar. Bunun olumlu bir etki olduğunu düşünüyorum. Çünkü çocuklar eğitimin tek ayağının öğretmen olmadığı diğer ayağında olduğunu görmeleri çocuklar üzerinde olumlu bir etki... (Ö54, E, 20 yıl üstü)

Biz ilkokul olduğumuz için öğrencilerin bu konuda olumlu düşündüklerini, olumlu bir tutum geliştirdiklerini düşünüyorum. Çünkü ailelerinin okul içerisinde olmaları, öğretmenleriyle iletişim halinde olmaları onlarında hoşuna gidiyor. Ben şimdiye kadar bir olumsuzluk görmedim. Ailesini burada görmek, ailesini öğretmeniyle iletişim halinde görmek onların hoşuna gider. (Ö72, K, 11-15 yıl, YL)

Katılımcılar veli toplantısının olumlu katkıları içinde öğrencilerin mutlu olması, öğrencilerin merak etmesi gibi unsurları vurgulamışlardır. Şeker (2009) tarafından yapılan araştırmada, çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı ile velilerin tamamına yakını aile katılımının çocuğun eğitimi açısından çok önemli olduğunu ve çocuğun eğitimini olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Bu da mevcut araştırmada öğrencilerin veli toplantılarına bakış açılarının olumlu olması doğrultusundaki öğretmen görüşlerine benzer niteliktedir. Aşağıda, öğretmenlerin, öğrencilerin veli toplantılarına bakış açılarına yönelik verdikleri görüşlerden *olumsuz* yönde olanlar için alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenciler bunu bir olumsuzluk olarak düşünüyorlar. Çünkü kendilerinin şikayet edileceğinden endişe ediyorlar. (Ö16, K, 1-5 yıl)

Öğrenciler veli toplantısı yapılmasından pek hoşlanmıyorlar. Çünkü eksikliklerinin anne babalarına söylenmesinden hoşlanmıyorlar. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Öğrencilerin kendileri hakkında velinin bilgilendirilmesi, öğrencide heyecan ve korkuya neden olabiliyor. (Ö3, K, 20 yıl üstü)

... Aslında öğrencilerin bir birey olduğunu, örneğin resim alanında da başarılı olabileceğini, müzik alanında da başarılı olabileceğini, sadece matematik, Hayat Bilgisi Sosyal Bilgiler de değil, kendi özel alanlarında da başarılı bireyler olduklarını hissetmeleri gerekir. ...Bu anlamda, veli toplantılarında çocuğun birey olduğunu, önemli olduğunu, özel olduğunu her zaman hissettirmeli sadece akademik başarı değil bütün davranışları ile değerlendirmemiz gerekir. Aslında veli toplantılarında bana göre en son çıkan sonuçların çocuklarla paylaşılıp, nelerin eksik olduğunu onlarla da tartışmak lazım, onlarında fikirlerinin alınması lazım aslında... (Ö55, K, 11-15 yıl, YL)

Araştırmada öğretmenlere ayrıca “*Velilerin veli toplantılarına yönelik bakış açıları ile ilgili neler söylersiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin; bu soru ile ilgili verdikleri görüşlere örnekler Şekil 14’te sunulmuştur.

Olumsuz (n=38)	Olumlu (n=57)
•Toplantıya katılmama (n=9) •Her zaman aynı konuların konuşulduğunun düşünülmesi(n=7) •Toplantıya çekinerek katılma(n=7) •Mecburen katılma (n=2) •Gereksiz olduğunu düşünme (n=4) •Velilerin çok fazla konuşmak istememeleri (n=2) •Zaman ayırmama (n=2) •Konuları önemsiz görmeleri (n=1) •Öğretmen istekleri(n=1) •Toplantıyı önemsememe(n=1) •Toplantı sıklığı (n=1) •Velilerin hep olumlu şeyler duymak istemeleri (n=1)	•Çocuğu hakkında bilgi alma (n=17) •Toplantının önemsenmesi(n=9) •Toplantıya istekli katılma(n=7) •Öğretmenle iletişim kurma(n=7) •Genel bilgi edinme (n=5) •Bilgi alışverişi (n=3) •Öğretmenin tanınması (n=3) •Toplantının gerekli olması (n=2) •Toplantının yararlı olması (n=1) •Velinin, kendi çocuğunun arkadaşlarını tanıması(n=1) •Diğer velilerle tanışma(n=1) •Çocuğunun farklı yönlerini tanıma(n=1)

Şekil 14. Veli toplantılarına yönelik velilerin bakış açısı konusunda öğretmenlerin görüşleri

Şekil 14 incelendiğinde, öğretmenler, velilerin veli toplantılarına bakış açılarının *olumlu* olduğu yönünde daha yoğun görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin *olumsuz* yönde görüşlerini yansıtan bazı alıntılara aşağıda verilmiştir.

Çoğu boşa harcanmış zaman olarak bakıyor... (Ö18, K, 20 yıl üstü)

Toplantıları şikâyet dinleme gibi gereksiz bulmakta ve toplantılara katılımda gereken hassasiyet gösterilmemektedir. (Ö23, K, 16-20 yıl)

Velilerin geneli toplantıya ilkökul düzeyinde daha çok katıldıkları halde üst sınıflarda bu sayı azalıyor... (Ö29, E, 20 yıl üstü)

Aynı zamanda veli toplantılarına katılmama, her zaman aynı şeylerin konuşulduğunu düşünmeleri ve toplantıya çekinerek katılmaları yönünde görüş bildiren öğretmen görüşleri de aşağıda örneklendirilmiştir:

İlgili olan veliler öğretmenle sık sık iletişime girerken, bazı veliler de mazeret bildirmeden toplantıya katılmıyorlar. (Ö31, K,20 yıl üstü)

Veliler bireysel bilgi almak istiyorlar, veli toplantılarına çoğunluk gelmiyor. (Ö37, K,11-15 yıl)

Velilerin toplantıya pek isteyerek katılmadıklarını, yeterli katılımın olmadığını düşünüyorum. (Ö59, E,20 yıl üstü)

Ceylan ve Akar (2010), yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin, veli toplantılarının sayısının, bazı velilerin kendini ifade edemeyen, çekingen tavırlarının, velilerin okulun işleyişi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmamalarının ve öğrencilerin okul ile ilgili istek ve haberleri velilerine

iletmemelerinin okul ile aile arasındaki işbirliği ve iletişimi kısmen engellediğini düşündüklerini söylenebileceği bulgusu, bu araştırmanın velilerin, veli toplantılarına bakış açılarına olumsuz yönde bildirilen görüşleriyle benzerlik göstermektedir. Aynı şekilde, Balkar (2009) yaptığı araştırmada, velilerin, öğretmenlerin veli toplantılarını öğrencileri şikayet etme amaçlı kullandıklarını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin; velilerin düzenlenen veli toplantılarına olumlu bakış açılarına yönelik verdikleri görüşleri yansıtan alıntılar ise aşağıda yer almaktadır:

Çocuklarının başarılarını ya da olumlu davranışlarını duymak onları mutlu ediyor ve daha iyisini yapmak için teşvik ediyor... (Ö4, K,16-20 yıl)

Veliler de toplantı ortamını fırsat bilerek, genelde katılarak bilgi almak çocuklarına yön vermek amacıyla olumlu bakıyorlar. (Ö17, E,20 yıl üstü)

Öğretmenle yüz yüze görüşecekleri için mutlu oluyorlar çocuklarının ev dışında nasıl davrandıklarını, arkadaş ilişkilerini öğreniyorlar... (Ö36, K, 1-5 yıl)

Veliler de öğrencilerin durumlarını ve sınıf içinde öğrencinin durumun değerlendirme şansı buldukları için genelde olumlu bakıyorlar. (Ö50, E,16-20 yıl)

Araştırmada öğretmenler, veliler tarafından veli toplantısının önemsendiği, velilerin öğretmenle iletişim kurmak için ve istekli geldikleri yönünde görüşler de belirtmişlerdir. Örnek vermek gerekirse:

...Sık sık bireysel görüşme fırsatı bulamayanlar ilgi ile katılıyorlar. (Ö12, K, 16-20 yıl)

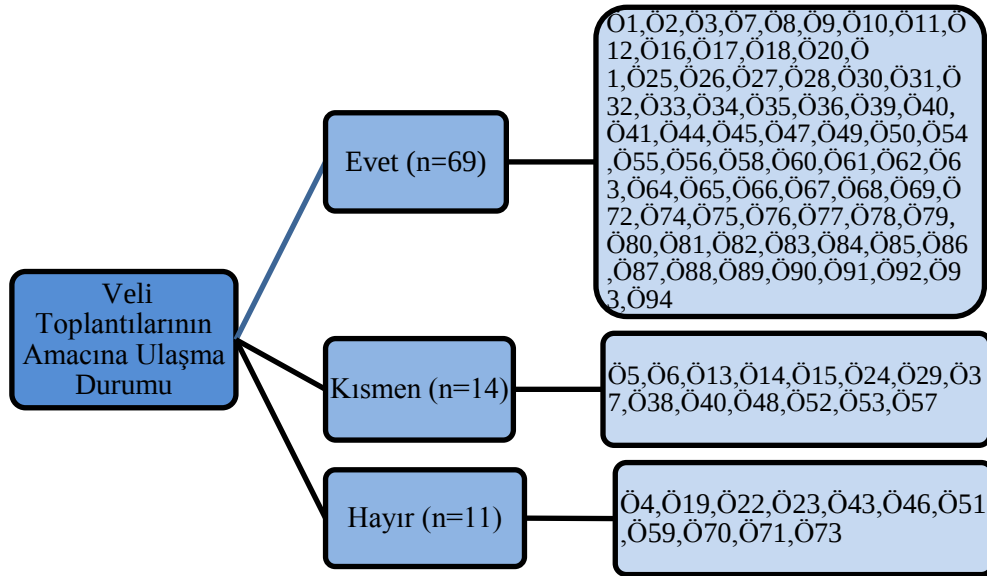
Çocuklarının okuldaki durumunu öğretmenin ağzından duymak onlar için önemli. Bu nedenle sık sık yapılmasını talep edebiliyorlar. (Ö30, K, 16-20 yıl)

Çocuğu ile ilgili veliler toplantılara önem veriyorlar. (Ö40, K, 11-15 yıl, YL)

...Veli senin ona nasıl değer verdiğini görüyor toplantılarda, ondan sonra çocuğuna nasıl yaklaştığını görüyor. O yüzden de veli toplantılarına daha olumlu bakmaya başlıyor ve veli toplantılarına, okula gelme sayısı artıyor. (Ö93, K, 16-20 yıl, YL)

Veliler öğretmenler ile iletişim kurma fırsatı buldukları için olumlu bakmaktadırlar. (Ö32, K, 11-15 yıl)

Araştırmanın, sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının uygulanmasına ilişkin görüşlerini tespit edebilmek amacıyla, öğretmenlere sorulan bir başka soru “Veli toplantılarının amacına ulaştığını düşünüyor musunuz? Cevabınız “evet” ya da “hayır” ise bunun nedenlerini belirtir misiniz?” sorusu olmuştur. Öğretmenlerin; veli toplantılarının amacına ulaşmasına yönelik verdikleri görüşlerin analizi yapılarak Şekil 15’ te özet şeklinde sunulmuştur.

Şekil 15. Öğretmenlerin; veli toplantılarının amacına ulaşmasına yönelik görüşlerinin dağılımı

Şekil 15 incelendiğinde, öğretmen görüşleri bu soru için “evet” (n=69), “hayır” (n=11) ve “kısmen” (n=14) olarak sınıflandırılmıştır. Öğretmenler, çoğunlukla veli toplantılarının amacına ulaştığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Veli toplantılarının amacına ulaşması yönünde verilen görüşlerin analizi yapılarak, ayrıntılar Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Evet” Yönündeki Görüşleri

Nedenler	Katılımcılar
Velilerle iletişim(n=10)	Ö3,Ö8,Ö17,Ö20,Ö28,Ö32,Ö72,Ö74,Ö87,Ö93
Ortak karar alma(n=8)	Ö35,Ö41,Ö54,Ö55,Ö74,Ö77,Ö86,Ö87
Bilgilendirme(n=6)	Ö18,Ö41,Ö44,Ö66,Ö67,Ö76
Sorunların çözümü(n=5)	Ö32,Ö49,Ö63,Ö84,Ö85
Fikir alışverişi(n=3)	Ö12,Ö50,Ö62
Genel konuları konuşabilme(n=1)	Ö33
Katılımın yüksek olması(n=8)	Ö1,Ö2,Ö56,Ö28,Ö60,Ö64,Ö90,Ö91
Velilerin ilgisi(n=6)	Ö5,Ö7,Ö13,Ö21,Ö65,Ö94
Yeterli süre olması(n=2)	Ö60,Ö91
Öğretmenin hazırlıklı olması(n=2)	Ö78,Ö79
Toplantı kararlarına uyulması(n=10)	Ö9,Ö30,Ö31,Ö36,Ö58,Ö61,Ö68,Ö69,Ö81,Ö92
Öğrencilerin davranışlarının olumlu yönde değişmesi(n=3)	Ö16,Ö88,Ö89
Velilerin çocuklarına karşı ilgilerinin artması(n=3)	Ö26,Ö34,Ö82
Çocukların farklı yönlerinin görülmesi(n=1)	Ö34

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 14’ten görüldüğü üzere detaylı veri analizinde öğretmenlerin; veli toplantılarının amacına ulaşmasına yönelik sundukları açıklamalarına örnekler aşağıda verilmiştir.

Ben kendi adıma ulaştığını düşünüyorum. Çünkü velilerle iletişimin önemli olduğunu düşünüyorum. (Ö3, K, 20 yıl üstü)

Evet ulaşıyor. Sağlıklı iletişim kurulunca, karşılıklı istek ve talepler yerine getiriliyor. (Ö8, K, 20 yıl üstü)

Genellikle evet. Karşılıklı diyalog ve iletişim, sorunların çıkmasını önleme ya da çözüm yolu geliştirmek için önemlidir. (Ö32, K,11-15 yıl)

Kesinlikle evet, genel toplantılarda genel konuları konuşmak ile birlikte özel veli görüşmelerinde birebir öğrenci hakkında varsa sıkıntıları ele almaktayız ve bunun dönüşü pozitif olmaktadır. (Ö33, K, 16-20 yıl)

Evet. Öğretmen ve veli öğrenci hakkında görüş alışverişinde bulunabiliyorlar. (Ö50, E, 16-20 yıl)

Genellikle amacına ulaşıyor. Çünkü diğer zamanlarda velilerle birebir görüştüğümüzde ortak kararlar alma şansımız yok. Hep beraber birlikte herkesin fikirlerini de ortaya koyarak ortak bir karar alınabiliyor. Bence amacına ulaşıyor ama tabii ki daha fazla şeyler yapılabilir mi? Yapılabilir, bunun bir sınırı yok. (Ö54, K,16-20 yıl)

Ben kendi açımdan, toplantıların amacına ulaştığını düşünüyorum. Okuttuğum sınıflarda velilerimin ilk önce beni tanımalarına izin vererek daha sonra onları tanımak, çocukları tanımak. Bu tanışmadan sonra beklentilerini konuşup olumlu davranışlar nasıl geliştirebiliriz? velilerle tartışmak, birlikte karar almak. Sadece öğretmen orada öğrenci için değil ayrıca aynı zamanda veliyi de geliştirmek, anne babayı da dönüştürmek zorundadır. Dönüştürürken de ne yapabiliriz sorusunu velilerin kendisine sorması gerektiğini düşünüyorum. Ben bu anlamda başarı elde ettim. Bu sınıf ortamına olumlu olarak geri döndü. (Ö55, K,11-15 yıl, YL)

Evet düşünüyorum...Ortak kararları veli toplantılarında birlikte alıyoruz. Bu durum bireysel görüşmelerle mümkün değil. Veli toplantıları sınıfta eğitim öğretimle ilgili kararların alınması anlamında amaca ulaşıyor. (Ö77, K,20 yıl üstü)

Evet. Hem ben hem veliler karşılıklı özel ve genel paylaşım ile düşüncelerimizi taleplerimizi iletiyoruz. Güzel bir iletişim oluyor. (Ö17, E,20 yıl üstü)

Tabi iki amacına ulaştığını düşünüyorum. Eğer veli gerçek anlamda duyarlıysa. Eğitim öğretimden beklenen katkıyı sağlamaya hazırsa çok çok olumlu. (Ö7, K, 20 yıl üstü)

Katılım yüksek olduğunda amacına ulaşıyor. (Ö90, K,11-15 yıl)

Veli toplantısı; yeterli katılımın, yeterli sürelerde yapıldığı zaman amacına ulaşıyor. (Ö9, K,11-15 yıl)

Evet, veli toplantılarına katılan velilerim için amacına ulaştığını düşünüyorum çünkü toplantı kararlarına uyarak eğitim öğretime olumlu katkılarda bulunuyorlar. (Ö9, K, 20 yıl üstü)

Evet ulaşıyor genelde veliler çocuklarının başarılı olmasını istedikleri için söylenenleri dikkate alarak uygulamaya çalışıyorlar. (Ö36, K,1-5 yıl)

Kesinlikle evet. Hatta şöyle bir şey söyleyeyim. Bu toplantılardan bir öğrenciyi bile değiştirmemiz, iyi yönde değiştirebildiysek bu toplantı bence başarılıdır... Çünkü ben bu toplantılardan bir hafta on gün sonra sınıftaki değişimi ve öğrencilerimdeki değişimi hissediyorum, görüyorum dolayısı ile bu toplantıların faydalı olduğuna inanıyorum. (Ö68, E,11-15yıl)

Evet, çünkü toplantıda konuşulup anlatılanlar velilerin çoğu tarafından dikkate alınıp uygulamaya geçiriliyor çocuklarına olumlu olarak yansıyor. (Ö69, K, 6-10yıl)

Evet, veli toplantılarından sonra çocuklarda genel olarak olumlu olarak gelişmeler, düzelmeler oluyor. (Ö88, K, 1-5 yıl)

Toplantılar amacına ulaşıyor. Ödev yapmayan çocuğun velisi ile konuştuğumda bazen de bu durumdan velinin haberi olamayabiliyor, konuştuktan sonra çocuk ödevi yapıyor ya da beslenmesini ayakta yapan çocuk velisi ile konuştuktan sonra oturarak yapıyor. Yani böyle sizin ne istediğinizi dinleyip anlayıp uygulamaya geçirdiğinde toplantı amacına ulaşıyor. (Ö89, K,20 yıl üstü, YL)

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, veli toplantılarının amacına ulaşmasının nedenleri olarak; velilerle iletişim, ortak kararlar alabilme, bilgilendirme, sorunların çözümü ve fikir alışverişinin ağırlıklı vurgulanan konular olduğu belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bu soruda -hayır- yönünde verdikleri görüşlerin ise – toplantı süreci ve veli- olmak üzere iki kategoride sınıflandığı görülmektedir. Gündeme gelen konuların en çok – toplantı süreci-, en az –veli- kategorisinde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin; veli toplantılarının amacına ulaşmasına hayır yönündeki görüşleri detaylı analizi yapılarak Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Hayır” Yönündeki Görüşleri

Nedenler	Katılımcılar
Velilerin söylenenleri uygulamaması (n=3)	Ö19,Ö51,Ö70
Velilerin açıkça konuşmamaları(n=3)	Ö23,Ö71,Ö73
Toplantıya katılımın az olması(n=3)	Ö10,Ö22,Ö46
Velilerin ilgisizliği(n=2)	Ö5,Ö13
Toplantıların olumsuzlukların konuşulduğu yer algısı(n=1)	Ö43
Toplantıya katılımı zorunluluk olarak görme(n=1)	Ö4

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 15’ten görüldüğü üzere, öğretmenlerin bir kısmı veli toplantılarının amacına ulaşmadığını belirtirken, bu görüşlerini farklı boyutlara işaret ederek açıklamışlardır. Aşağıda bu açıdan öğretmen görüşlerini yansıtan söylem örnekleri yer almaktadır.

Çocuklarıyla ilgili aileler toplantı vasıtasıyla bilgileri düzenli paylaşınca çocuğuna daha iyi yardımcı oluyor. Çocuğunu takip etmeyen ilgilenmeyen velilerde bu durum gerçekleşmiyor. Yani veli toplantısı bazı velilerde amacına ulaşıyor. Bazılarında ulaşmıyor. (Ö5, K,16-20 yıl, YL)

Hayır. Veliler gerekli özveri ve yardımı göstermemekteler. (Ö23, K, 16-20 yıl)

Hayır. Çünkü velilerimiz bizim uyardığımız veya önemsedığınız çoğu şeyi umursamıyor, uygulamıyor. (Ö51, K, 6-10 yıl)

Hayır. Çünkü konuşulanlar toplantıdan sonra uygulanmıyor. Orada itiraz edilmiyor sonrasında veli bildiği gibi davranıyor. Örneğin beslenmeleri hazır gıda konulmaması söylenir, karar alınıyor velilerin bazıları buna rağmen hazır gıda veriyor çocuğuna. (Ö70, K, 11-15 yıl)

Veli toplantılarının tam olarak amacına ulaştığını düşünmüyorum. Şöyle ki katılım tam olsa bile veliler fikirlerini, düşüncelerini tam olarak söylemekten çekiniyorlar. İkili konuşma yapmayı tercih ediyorlar. (Ö71, K,16-20 yıl)

Sene başında yapılan veli toplantılarında ulaşıyor. Daha sonra yapılanlara veli katılımında azalmalar olduğu için tam olarak amacına ulaşmıyor... (Ö10, K, 6-10 yıl)

Toplantılara ilgili ve kurallara uyan öğrenci velileri katılıyor. Bu nedenle de tam olarak amacına ulaşmayabiliyor. (Ö46, K,11-15 yıl)

Öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında, veli toplantılarının amacına ulaşmaması nedenleri olarak velilerin söylenenleri uygulamaması, velilerin açıkça konuşmamaları, toplantıya

katılımın az olması ve velilerin ilgisizliğinin vurgulandığı görülmüştür. Gökgöz (2014), çalışmasında ailelerin eğitime kaliteli bir şekilde katılmalarında aksaklıklar olduğunun söylenebileceğini bildirmiştir. Aynı şekilde Durmuş'un (2016) yaptığı çalışmada öğretmenler, ailenin eğitim-kültür düzeyinin eğitime katılımı etkilediğini, ailenin eğitime katılımının önemli olduğunu ancak bazı ailelerin bu konuda ilgisiz olduğunu, ailelerin bilinçsiz olduğunu, ailenin ekonomik durumunun eğitime katılımı etkilediğini, ailelerin öğretmeni rahatsız edecek boyutta ilgili olduklarını (ukalalık, önyargılı davranmak, her şeyi öğretmenin yapmasını beklemek), ailelerin öğrencisiyle nasıl ilgileneceklerini bilmediklerini, öğretmenin ailelerin eğitime katılımı konusunda istekli olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırmada veli toplantılarının amacına “kısmen” ulaştığını belirten öğretmenler de olmuştur. Bununla ilgili analiz sonuçları Tablo 16’ da sunulmuştur.

Tablo 16.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Amacına Ulaşmasına “Kısmen” Yönündeki Görüşleri

Nedenler	Katılımcılar
Yeterli katılım olması(n=8)	Ö6,15,24, 40,48,52,53,57
Çözümeye yetersiz kalma (n=1)	Ö29
Velinin çocukları kontrol altına almak istemesi(n=1)	Ö38

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Öğretmenlerin tabloda verilen boyutlara ilişkin detaylı açıklamalarına örnekler aşağıda yer almaktadır.

Kısmen evet, çünkü veliler öğrencilerinin durumlarını daha çok kontrol altına almaya çalışıyorlar... (Ö38, K, 6-10yıl, YL)

Yarı yarıya denilebilir. (Ö40, K, 11-15 yıl, YL)

Kısmen, konuşulan on konudan bir tanesi bazen amacına ulaşıyor. (Ö52, K,6-10 yıl)

Kısmen evet. (Ö53, E, 16-20 yıl)

Öğretmenler veli toplantılarının amacına kısmen ulaşma nedeni olarak genelde katılımın yeterli olmaması yönünde görüş belirtmişlerdir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin veli toplantılarının uygulanmasına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla öğretmenlere “*Veli toplantılarında izlediğiniz stratejileri örneklendirebilir misiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik analiz sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17.

Öğretmenlerin; Veli Toplantılarında İzlediği Stratejilere Yönelik Görüşleri

Alt Kategoriler	Katılımcılar
Genelden özele doğru konuşma(n=15)	Ö2,Ö9,Ö12,Ö21,Ö25,Ö28,Ö33,Ö38,Ö41,Ö44,Ö54,Ö74,Ö78,Ö80,Ö92
Gündem hakkında bilgi verme(n=15)	Ö10,Ö15,Ö17,Ö24,Ö26,Ö35,Ö36,Ö42,Ö47,Ö60,Ö69,Ö70,Ö79,Ö86,Ö91
Velilere söz hakkı verilmesi(n=14)	Ö6,Ö16,Ö17,Ö32,Ö36,Ö37,Ö39,Ö48,Ö61,Ö68,Ö72,Ö75,Ö76,Ö77,Ö84
Toplantıda gündem maddesi ekleme(n=8)	Ö7,Ö24,Ö35,Ö45,Ö47,Ö65,Ö69,Ö78
Birlikte karar alma(n=6)	Ö36,Ö37,Ö46,Ö63,Ö69,Ö81
Pozitif ve yapıcı olma(n=6)	Ö40,Ö50,Ö64,Ö66,Ö67,Ö73
Hazırlıklı olma(n=6)	Ö3,Ö7,Ö34,Ö65,Ö79,Ö81
Katılımı sağlama(n=5)	Ö11,Ö45,Ö68,Ö70,Ö77
İşbirliği içinde olma(n=5)	Ö1,Ö7,Ö59,Ö63,Ö85
Bireysel görüşmelerinde yapılması(n=5)	Ö8,Ö14,Ö26,Ö83,Ö92
Çocuklara olan sevginin velilere hissettirilmesi (n=4)	Ö12,Ö18,Ö22,Ö43
Görsel sunum yapılması(n=3)	Ö71,Ö89,Ö94
Bilgi alışverişi(n=3)	Ö15,Ö16,Ö47
Veliye önemsendiğini hissettirme(n=3)	Ö1,Ö55,Ö68
Veli ile iletişim kurulması(n=3)	Ö4,Ö17,Ö19
Velilerle tanışma (n=3)	Ö55,Ö82,Ö93
Velilere sınıf içinde görev verilmesi(n=2)	Ö23,Ö93
Tutanak tutulması(n=2)	Ö87,Ö62
Çocukların önce olumlu durumlarının söylenmesi(n=2)	Ö27,Ö30
Karşılıklı güven ve saygı ortamı(n=2)	Ö84,Ö88
Kendini tanıtmama(n=2)	Ö19,Ö36
Açık olma(n=2)	Ö20,Ö88
Kendini velinin yerine koyma(n=1)	Ö4
Paylaşımçı olma(n=1)	Ö56
Kendi yaşantılarından örnekler verme(n=1)	Ö34
Toplantıya katılmayan veliyi uyarma(n=1)	Ö87
Gündemi idareye bildirme(n=1)	Ö62
Gündem dışına çıkmama(n=1)	Ö42

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Öğretmenlerin bu soru için görüşleri içinde ilk üç strateji “Genelden özele doğru konuşma” (n=15), “Gündem hakkında bilgi verme” (n=15) ve “Velilere söz hakkı verilmesi” (n=14) olarak yer almıştır.

Bu soruyla ilgili öğretmenlerin görüşlerini yansıtan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Öncelikle eğitim öğretim sürecinde sınıf içinde gördüğüm eksiklikleri tespit ediyorum. Genelden özele doğru sıralayarak anlatıyorum. (Ö2, E, 20 yıl üstü)

Toplantıda, olumsuzluklar var ise genel konuşurum. Birebir konuştuğumuzda öğrencinin daha çok olumlu yönlerinden bahsederim... (Ö21, E, 20 yıl üstü)

Her öğrencinin öncelikle olumlu durum ve davranışlarını ön planda tutarak veli bilgilendirme sonrasında öğrencinin eksik ya da desteklenmesi gereken yönleri üzerinde konuşurum. (Ö27, K, 11-15 yıl)

Yapılması gerekenleri, olmaması gerekenleri, iş birliği yapılacak çalışma ve etkinlikleri belirlerim. Ona göre velilerle yönlendirme çalışmaları yaparım. (Ö63, E, 20 yıl üstü)

Veli toplantılarında öncelikle yıl içinde yapacağım bütün çalışmalarla ilgili; yapılacaklar için hazırlık anlamında, yaptıklarımız için değerlendirme anlamında bilgi veririm. Mümkünse bunu görsel sunumlarla desteklemeye çalışırım. (Ö71, K, 16-20 yıl)

Başarı durumu ve davranışları açısından, örnek olan öğrenci velilerini toplantılarda konuşturmak, izledikleri yol ve yöntemleri anlattırmak. (Ö6, K, 16-20 yıl)

Veli toplantılarında demokratik yollara başvururum. Çoğunluğun kararına saygı duyarım ve alınan kararlar da bu etkili olur. (Ö46, K, 11-15 yıl)

...Başarmak zorunda olduğumuzu ve bunu yalnız yapamayacağımı ve desteklemelerini isterim. (Ö64, K, 6-10yıl)

...karşımdaki velilerin önerilerini dikkate aldığımı hissettirmek ve bu konuda herkesin konuşmasını bu toplantıya katkı sağlamasını sağlamak. (Ö68, K, 11-15 yıl)

Evet velilerin toplantı süresince katılımlarını sağlamak, yani bu toplantıdan erken çıkmak değil, toplantı süresince toplantıda aktif halde olmalarını sağlamak istiyorum. Onların normal yaşantısından örnekler vermeleri ya da sınıfıçerisindeki örnek olaylardan yola çıkarak onların da beni anlayabilmelerini sağlamaya çalışırım. Örnek olaylar üzerinden daha çok tartışırım. O yüzden bunun faydalı olacağını düşünüyorum. (Ö72, K,11-15 yıl, YL)

Özellikle ilkokula başlanıldığında velileri tanımak, sınıf içine dahil edebilmek adına sınıftaki eksikleri tespit edip bütün velilerime kendi yetenekleri doğrultusunda tabii onları da gözlemleyerek, tanıyarak görev dağılımı yapmıştım. İşte okuma panosu hazırladılar, bazı sosyal etkinliklerde süsleme olsun, sınıf içindeki donanımın eksikliği olsun. Herkes yetebildiği noktada sınıfa bir şekilde dahil oldu. Bu şekilde sınıf kültürü oluşturduk biz. Herkes o sınıfa dahil oldu bir şekilde, herkes emek verdiği için o sınıfa sahiplendi. Bir strateji daha geliştirmiştim. Aslında veliler bizim sınıf içinde neler yaşadığımızı tam olarak bilmiyorlar. Davranış problemlerini, akademik anlamda onlara nasıl ulaşmaya çalıştığımızı. Onlar zannediyor ki tüm öğrenciler aynı ve öğretmenlerin işi çok kolay diye düşünüyorlardı. Ben bunu yıkmak için her gün sınıfa bir veli davet ettim. Gün boyunca benle birlikte öğrenciye nasıl yaklaştığımı, öğrencinin sınıf içindeki davranışlarını kendi çocuğu da dahil gözlemlemeleri için bu şekilde bir strateji geliştirdim. Bunu veli toplantısında söyledim. Beraberce kabul ettik. Onlarında hoşuna gitti. Çünkü onlar hep sınıf annelerinin sınıfa gelip dahil olup, kendilerinin uzak kalmalarını istemiyorlardı. ...Veliyi okula sınıfa çekmek için bu yöntem çok başarılı oldu bana göre. (Ö93, K, 16-20 yıl, YL)

Her zaman hazırlıklı olurum. Toplantı öncesi notlar alırım. Daha çok rehberlik yaparım. (Ö3, K, 20 yıl üstü)

Velilerin yerine kendimi koyarak düşünmeye çalışıyorum. Onları anlamaya ve güçlü bir iletişim kurmaya çalışarak, önce öğrencilerimin ailelerini kazanmaya çalışıyorum. (Ö4, K, 16-20 yıl)

Veli toplantılarını aksatmadan düzenli olarak yapmak, katılımı maksimum seviyeye getirmek... (Ö11, K, 20 yıl üstü)

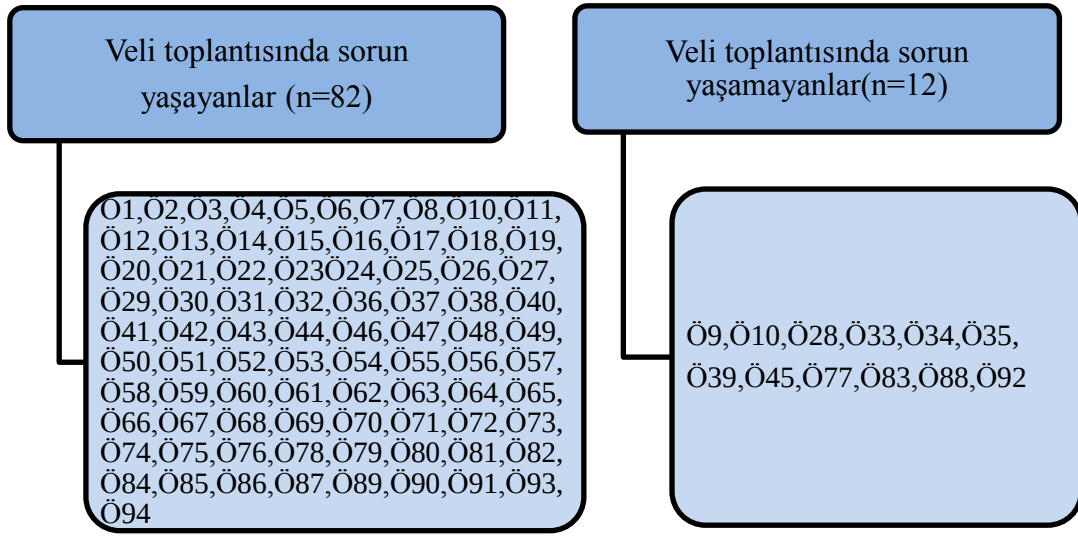
Farklı hikâyeler ve bilgilerle toplantı gündemini hazırlama, sıra dışı ilginç örnekler verme, kendi yaşantımdan örnekler paylaşma. (Ö34, K, 20 yıl üstü)

Katılımın tam olmasını sağlamaya çalışıyorum. Bunun için veli toplantıları duyurusu notu ya da davetiyesi göndererek, burada veli toplantısına katılımlarının önemini gerektiğini vurgularım. Katılım tam ya da çoğunluk sağlanırsa ortak karar alması da kolay oluyor. Bu kararları almadan önce de konuşmak isteyen tüm velilerin görüş ve önerileri dinlerim. Kararları bu fikirler doğrultusunda oy çokluğuyla alırız. (Ö77, K,20 yıl üstü)

Önce gündem maddelerini okurum. Onların eklemek istedikleri gündem maddesi olup olmadığını sorarım. Bütün maddeleri karşılıklı konuşmalarla irdelerim. Ortak kararları velilerle birlikte alırım. (Ö69, K, 6-10 yıl)

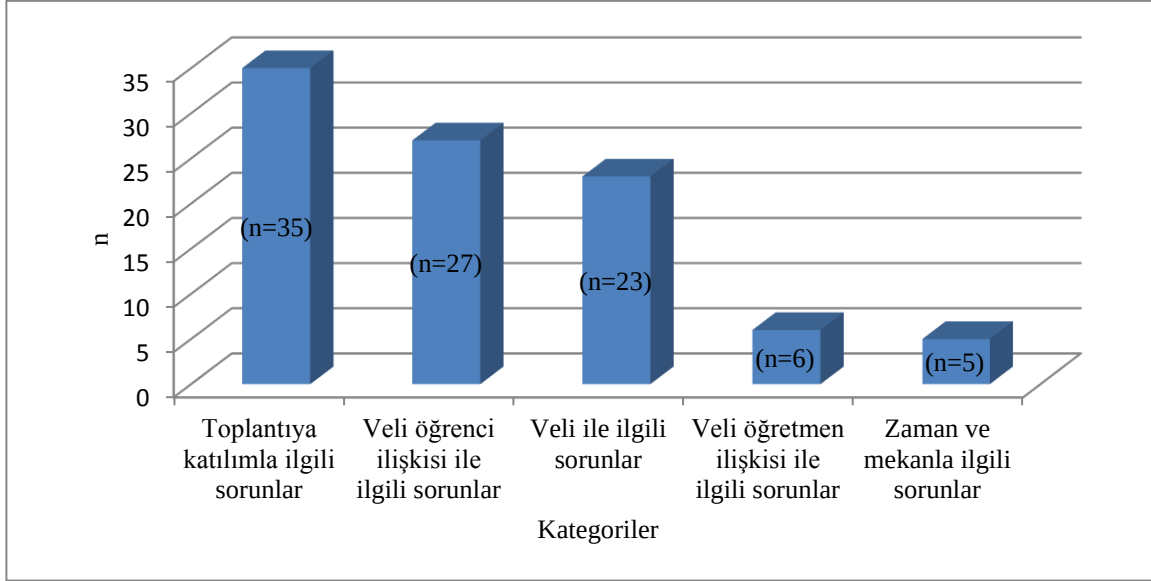
Görüşler genel olarak incelendiğinde, veli toplantılarında öğretmenlerin, veli toplantılarında konuları genelden özele doğru konuştukları, velileri konuşturdukları, pozitif ve yapıcı olup, gündem hakkında bilgi verdikleri görülmektedir. Işık (2007), araştırmasında, öğretmenlerin yaklaşımına ilişkin olarak, anne-babaların en çok öğretmen ve aile arasındaki ilişkilerin karşılıklı saygı-güven-hoşgörü ve anlayışa dayalı olduğunu, öğretmenlerin aileleri her zaman güler yüzle karşıladığını ve öğretmenlerin ailelerle görüşmek için yeteri kadar zaman ayırdığını belirtmişlerdir.

Araştırmada “*Veli toplantılarında yaşadığınız temel sorunlar nelerdir? En önemli olduğunu düşündüğünüz birkaç sorunu belirtir misiniz? Bunlara yönelik somut bir örnek paylaşır mısınız?*” sorusu sorulmuş ve bu doğrultuda alınan cevaplar Şekil 16’da gösterilmiştir.

Şekil 16. Öğretmenlerin veli toplantılarında sorun yaşıyor ya da yaşamadıklarına yönelik görüşleri

Şekil 16’ da görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğunluğu veli toplantılarında sorun yaşadığını bildirirken, az bir kısmı sorun yaşamadığını bildirmiştir. Katılımcıların, veli toplantılarında yaşadıkları temel sorunların neler olduğu yönündeki verdikleri görüşler incelenmiş, yapılan içerik analizi sonucunda verilen cevaplar –toplantıya katılım, veli-çocuk ilişkisi, veli, veli-öğretmen ilişkisi, zaman ve mekân- kategorileri altında toplanmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan temel kategoriler Şekil 17’ de sunulmuştur.

Şekil 17. Öğretmenlerin veli toplantılarında yaşadıkları sorunlara yönelik görüşlerinin dağılımı

Katılımcıların veli toplantılarında yaşadıkları temel sorunlara yönelik verdikleri cevapların detaylı analizi Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarında Yaşadıkları Sorunlara Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Toplantıya katılımı ile ilgili sorunlar (n=35)	Katılımın tam olmaması(n=17)	Ö1,Ö8,Ö11,Ö21,Ö22,Ö23,Ö42,Ö44,Ö46,Ö51,Ö59,Ö60,Ö62,Ö72,Ö82,Ö87,Ö91
	Mazeretsiz toplantıya katılmama(n=4)	Ö27,Ö30,Ö31,Ö43
	Toplantıya geç katılma(n=4)	Ö30,Ö31,Ö54,Ö61
	Anne babanın birlikte katılmaması(n=4)	Ö21,Ö24,Ö55,Ö79
	Çocuğu başarısız velilerin gelmemesi(n=3)	Ö26,Ö76,Ö81
	Toplantıya anneanne, dede vb. katılması(n=2)	Ö58,Ö64
	Velinin zaman ayırmak istememesi(n=1)	Ö85
2. Veli-öğrenci ilişkisi ile ilgili sorunlar (n=27)	Velinin çocuğu ile ilgili gerçekleri kabul etmemesi(n=18)	Ö2,Ö5,Ö6,Ö13,Ö15,Ö16,Ö19,Ö32,Ö37,Ö44,Ö48,Ö49,Ö50,Ö78,Ö80,Ö82,Ö86,Ö87
	Velinin çocuğu ile ilgilenmemesi(n=3)	Ö3,Ö18,Ö34
	Velilerin çocukları ile ilgili olumsuzlukları duymak istememeleri(n=2)	Ö23,Ö75
	Çocuklarının eksiklerinden haberlerinin olmayışı(n=2)	Ö60,Ö91
	Öğrenciyi velinin farklı tanıması(n=1)	Ö8
	Çocukların arkadaşlık ilişkilerine velilerin karışması(n=1)	Ö41
3. Veli ile ilgili sorunlar (n=23)	Velilerin toplantıda bireysel düşünceleri(n=4)	Ö17,Ö65,Ö84,Ö93
	Velilerin toplantıdaki önerileri önemsememeleri(n=3)	Ö3,Ö8,Ö47
	Velilerin kendilerini ifade etmekten çekinmeleri(n=2)	Ö23,Ö70
	Velilerin kendi aralarında anlaşamaması(n=2)	Ö25,Ö53
	Velilerin açık konuşmaması(n=2)	Ö53,Ö54
	Velilerin alınan kararlara uymaması(n=2)	Ö59,Ö63
	Velilerin sadece akademik başarıyı önemsemeleri(n=2)	Ö22,Ö56
	Velilerin kendi aralarında konuşmaları(n=2)	Ö90,Ö93
	Bazı velilerin çok konuşmak istemesi(n=1)	Ö74
	Velilerin ödev konularını anlamaması(n=1)	Ö29
	Velilerin sorumluluk almak istememeleri(n=1)	Ö1
4.Veli-öğretmen ilişkisi ile ilgili sorunlar(n=6)	Veli-öğretmen mesafesini koruyamama(n=3)	Ö4,Ö73,Ö89
	Öğretmenin öğrenci ile tek başına uğraşmasını isteme(n=3)	Ö38,Ö40,Ö68
5. Zaman ve mekanla ilgili sorunlar(n=5)	Toplantı süresinin az olması(n=4)	Ö7,Ö36,Ö57,Ö69
	Fiziki mekân yetersizliği(n=1)	Ö24

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 18 incelendiğinde öğretmenlerin verdikleri görüşlere göre, veli toplantılarında yaşadıkları sorunlar: Toplantıya Katılım, Veli-Çocuk İlişkisi, Veli, Veli-Öğretmen İlişkisi ve Zaman/Mekân olmak üzere beş kategoride toplanmıştır. Aşağıda sırasıyla, bu kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylem örnekleri yer almaktadır.

Toplantıya Katılım: Öğretmenlerin -toplantıya katılım- kategorisinde verdikleri görüşler; -katılımın tam olmaması, mazeretsiz toplantıya katılmama, toplantıya geç katılma, anne babanın birlikte katılmaması, çocuğu başarısız velilerin gelmemesi, toplantıya anneanne, dede vb. katılması ve velinin zaman ayırmak istememesi-olmak üzere yedi alt kategorilerinde toplanmıştır. Bu kategori çerçevesinde, öğretmenlerin söylemlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Katılımın düşük olması... (Ö8, K, 20 yıl üstü)

Katılım bazen az olmaktadır En önemli sorun sayının az olduğunda alınan kararların diğer veliler tarafından yani katılmayan veliler tarafından haberim yoktu dönerek tepki gösterilmesi. (Ö42, K,11-15 yıl)

Bence en önemli sorun belirlenen saatte herkesin tam gelmemiş olması. (Ö54, K,16-20 yıl)

Anne babaların birlikte gelmemesi. (Ö79, K, 20 yıl üstü)

Velilerin çalışmaları nedeniyle zaman ayıramamaları. (Ö85, K, 1-5 yıl)

Veli-Çocuk İlişkisi: Öğretmenlerin –veli-çocuk ilişkisi- kategorisinde verdikleri görüşler; -velinin çocuğu ile ilgili gerçekleri kabul etmemesi, velinin çocuğu ile ilgilenmemesi, velilerin çocukları ile ilgili olumsuzlukları duymak istememeleri, çocuklarının eksiklerinden haberlerinin olmayışı, öğrenciyi velinin farklı tanıması ve çocukların arkadaşlık ilişkilerine velilerin karışması-olmak üzere altı alt kategoride toplanmıştır.

Öğrenciyi farklı tanımaları. Örneğin bazı veliler evde yapabildiklerini, burada yapamadıklarını söylüyor. Bu velilere durumu izah etmek zor olabiliyor. (Ö8, K,20 yıl üstü)

Ailelerin kendi çocuklarının eksiklerini kabullenemeyişi, kabullense bile bunun sorumlusunun öğretmen olduğunu düşünmesi en önemli sorunlardan biridir. (Ö15, K,1-5 yıl)

Velilerin çocuklarının hatalarını ve başarısızlıklarını kabul etmek istememeleri ve bunun sorumlusu olarak öğretmeni suçlamaları. Örneğin davranış bozukluğu olan bir öğrencimin annesi bunu söylediğinde aniden agresifleşti, bağırmağa başladı... (Ö19, K,16-20 yıl)

Veli: Öğretmenlerin -veli- kategorisinde verdikleri görüşler; velilerin toplantıda bireysel düşünmeleri, velilerin toplantıdaki önerileri önemsememeleri, velilerin kendilerini ifade etmekten çekinmeleri, velilerin kendi aralarında anlaşılamaması, velilerin açık konuşmamaları, velilerin alınan kararlara uymaması, velilerin sadece akademik başarıyı önemsemeleri, velilerin kendi aralarında konuşmaları, bazı velilerin çok konuşmak

istemesi, velilerin ödev konularını anlamaması evvelilerin sorumluluk almak istememeleri- olmak üzere on bir alt kategoride toplanmıştır.

En temel sorun velilerin bireysel düşünceleri hep çocukları ile ilgili bilgi alma çabasında olmaları. Birde sınıf içi bir sorun yaşıyorsa çocukları ile ilgili hep çocuklarından yana koruyucu tavır almaları. Çocuklarının da bu sorunun bir parçası olduğunu kabul etmemeleri. (Ö17, E, 20 yıl üstü)

Çocuğu ile ilgilenmeyen veli toplantıda sorun çıkarıyor. Okuma yazma bilmeyen veliler sorun çıkarıyor... (Ö18, K,20 Yıl Üstü)

Bazen belli konularda velilerin uzlaşamaması. Örneğin, beslenme konusunda hangi gün ne konması gerektiği vb. (Ö25, K, 16-20 yıl)

Velilerin ödev konusunda öğrencilere yeterli olamaması. (Ö29, E,20 yıl üstü)

Bunların en önemlilerinden birisi aileler çocukların sadece puanları ile ders başarıları ile ilgileniyorlar. Bu beni çok üzüyor. İlkokul birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta ben puanlama olmasından yana değilim. Yapmıyorum da çok fazla. ... (Ö56, K,20 yıl üstü)

Veli toplantılarında velilerin sadece dinleyici olup konuşmaması, akıllarındaki soru ve düşünceyi söylemediklerinde çok basit bir durum sıkıntılı bir durum yaratabiliyor. (Ö70, K,11-15 yıl)

Velilerin bazılarının çok konuşmak istemesi. Veliyi kırmadan incitmeden herkes konuşsun diyerek ya da zaman sınırı olduğunu hatırlatarak çözmeye çalışıyorum. (Ö74, K, 20 yıl üstü)

Velilerin kendi arasında konuşmaya başlayıp öğretmeni dinlememesi. (Ö90, K, 11-15 yıl)

Belki de herkesin yaşadığı sorun herkes kendi öğrencisinin özel olduğunu düşünüyor, ona özel ilgi istiyor ve sadece onunla ilgili konuşmak istiyor. Bunun dışında çok bir şey yaşamadım. (Ö93, K, 16-20 yıl, YL)

Veli-Öğretmen İlişkisi: Öğretmenlerin -veli-öğretmen ilişkisi- kategorisinde verdikleri görüşler; veli-öğretmen mesafesini koruyamama ve öğretmenin öğrenci ile tek başına uğraşmasını isteme olmak üzere iki alt kategoride toplanmıştır.

Ailelerin öğrenciye çalışması konusunda öğretmenin baskı yapmasını istemesi, evde oluşturmadıkları kural ortamını öğretmenden istemeleri ve bunun tek taraflı olmayacağını anlamamaları, başarısızlık durumunu sadece öğretmene yüklemeleri. (Ö38, K,6-10 yıl, YL)

Bazı veliler çözüm bulması gerekenin sadece öğretmen olduğunu düşünüyorlar. (Ö40, K, 11-15 yıl, YL)

Velinin öğretmeni yönetmeye çalışması... (Ö89, K,20 yıl üstü, YL)

Zaman ve Mekân: Öğretmenlerin -zaman ve mekân- kategorisinde verdikleri görüşler; toplantı süresinin az olması ve fiziki mekân yetersizliği olmak üzere iki alt kategoride sınıflandırılmıştır.

Kalabalık sınıflar okuttuğum için genel konuları konuşmak bile uzun zaman alıyor. Verilerin görüşlerini uzun uzun dinleme imkânı olmuyor. (Ö57, K,16-20 yıl)

Somut örnek şu anda aklıma gelebilir mi bilmiyorum ama en büyük sorunum veli toplantılarının sürelerinin çok az olması. Az olması derken veliler gerçekten öğretmenle çok fazla zaman geçirmek istiyorlar. Çocuklarının bireysel olarak hem akademik başarılarını hem de davranışlarına gözlemlemek amacıyla, belirlemek amacıyla öğretmen ile tek tek bireysel olarak gündem maddeleri dışında görüşmek istiyorlar. Öyle olunca ve sınıf mevcudumuz 30'un üzerinde olunca bu sorun yaratıyor... (Ö7, K, 20 yıl üstü)

Zamanın yetmemesi. Çünkü veli istiyor ki tek tek bütün çocuklar için bireysel olarak karşılıklı konuşalım. Bu da zaman açısından hem öğretmeni hem de görüşmede sonra kalan diğer verileri sıkıntıya sokabiliyor. (Ö69, K,6-10 yıl)

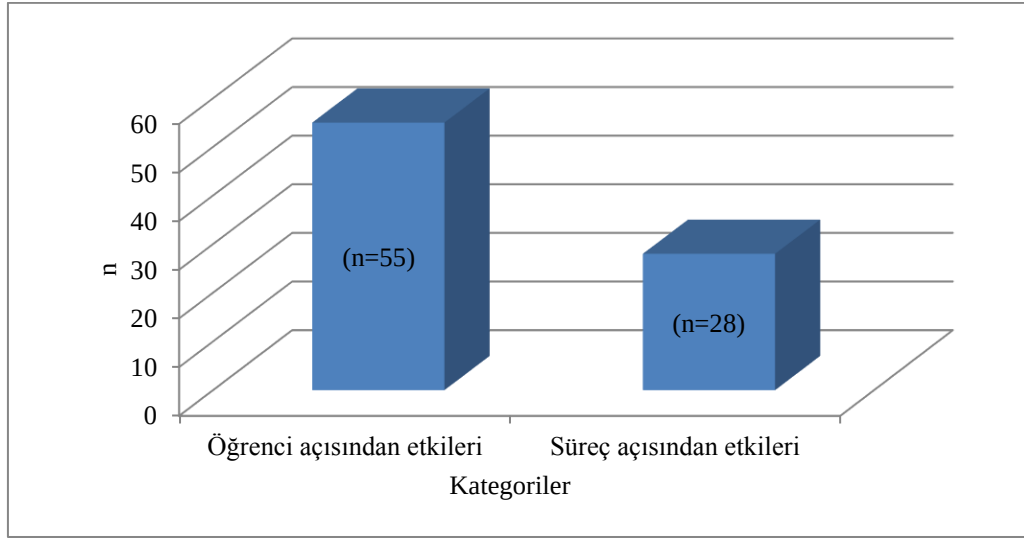
Katılımcıların veli toplantılarında yaşadıkları sorunlara yönelik verdikleri görüşler incelendiğinde; katılımın tam olmaması, velilerin çocuğuyla ilgili gerçekleri kabul etmeme, velilerin toplantıda bireysel düşünmeleri, veli öğretmen mesafesini koruyamama, öğretmenin öğrenci ile tek başına uğraşmasını isteme, toplantı süresinin az olması yönünde olduğu görülmektedir. Binicioğlu'nun (2010), araştırmasında, aileler tarafından sınıfın kalabalık olması nedeniyle öğretmenin her veliye yeterince zaman ayıramamasından kaynaklanan iletişim sorunu olduğu bulgusu, bu araştırmanın veli toplantılarında yaşanan sorunlar ile benzerlik göstermektedir. Araştırmada, öğretmenlere “*Veli toplantılarında velilerle görüşme sürecinde edindiğiniz bilgiler sınıf içi uygulamalarınızı nasıl etkilemektedir? Açıklar mısınız?*” sorusu sorulmuştur. Öğretmenler bu soruya öncelikle toplantılarda edindikleri bilgilerin sınıf içi uygulamalarını etkileyip, etkilemediklerini belirtmişlerdir. Alınan cevaplar şekil 18’ de gösterilmiştir.

Sınıf İçi Uygulamaları Etkiliyor (n=91)	•Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö9,Ö10,Ö11,Ö13,Ö14,Ö15,Ö16,Ö17,Ö18,Ö19,Ö20,Ö21,Ö22,Ö23,Ö24,Ö25,Ö26,Ö27,Ö28,Ö29,Ö30,Ö31,Ö32,Ö33,Ö34,Ö35,Ö36,Ö37,Ö38,Ö39,Ö40,Ö41,Ö42,Ö43,Ö44,Ö45,Ö46,Ö47,Ö48,Ö49,Ö50,Ö51,Ö52,Ö53,Ö54,Ö55,Ö56,Ö57,Ö58,Ö59,Ö60,Ö61,Ö62,Ö63,Ö65,Ö66,Ö67,Ö68,Ö69,Ö70,Ö71,Ö72,Ö73,Ö74,Ö75,Ö76,Ö77,Ö78,Ö79,Ö80,Ö81,Ö82,Ö83,Ö84,Ö85,Ö86,Ö87,Ö88,Ö89,Ö90,Ö91,Ö92,Ö93,Ö94
Sınıf İçi Uygulamaları Kısmen Etkiliyor (n=2)	•Ö12, Ö64
Sınıf İçi Uygulamaları Etkilemiyor (n=1)	•Ö92

Şekil 18. Öğretmenlerin veli toplantılarında edindikleri bilgilerin sınıf içi durumları etkilemeye yönelik görüşlerinin dağılımı

Öğretmenlerin, bu soruya veli toplantılarında edindikleri bilgilerden sınıf içi uygulamalarının yoğun bir şekilde etkilendiğini belirten görüşler verdikleri görülmüştür.

Veli toplantılarında edindikleri bilgilerden etkilendiklerini ifade eden (n=91) öğretmenlerin verdikleri görüşlerin, analizi sonucunda ortaya çıkan temel kategoriler aşağıdaki Şekil 19’da sunulmuştur.

Şekil 19. Öğretmenlerin veli toplantılarında edindikleri bilgilerin sınıf içi uygulamalarına etkilerine ilişkin görüşleri

Katılımcıların veli toplantılarından edindikleri bilgilerin sınıf içi uygulamalarının etkilenme biçimlerine ilişkin cevapların detaylı analizi Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarında Edindikleri Bilgilerin Sınıf İçi Uygulamalarına Etkilerine Yönelik Görüşleri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Öğrenci açısından etkileri (n=55)	Öğrencinin durumuna göre tedbir alma(n=23)	Ö3,Ö5,Ö8,Ö13,Ö24,Ö27,Ö31,Ö38,Ö39,Ö44,Ö51,Ö52,Ö58,Ö60,Ö61,Ö67,Ö69,Ö75,Ö76,Ö89,Ö91,Ö93,Ö94
	Öğrenciye yaklaşımın etkilenmesi(n=20)	Ö1,Ö6,Ö7,Ö9,Ö11,Ö16,Ö17,Ö22,Ö23,Ö25,Ö30,Ö37,Ö53,Ö41,Ö54,Ö56,Ö59,Ö62,Ö65,Ö76.
	Öğrenci ile iletişimin güçlenmesi(n=5)	Ö4,Ö20,Ö48,Ö68,Ö71
	Öğrencinin kazanılması(n=3)	Ö15,Ö28,Ö55
	Öğrenci ile bireysel ilgilenme(n=3)	Ö10,Ö36,Ö70
	Öğrenci seviyesinin belirlenmesi(n=1)	Ö84
2.Süreç açısından etkileri (n=28)	Olumlu etkileme(n=11)	Ö19,Ö40,Ö42,Ö45,Ö49,Ö50,Ö66,Ö80,Ö83,Ö87,Ö90.
	Yaşanan sorunla ilgili etkinlik yapılması(n=5)	Ö33,Ö35,Ö57,Ö71,Ö74
	Ders planlarına etkisi(n=4)	Ö47,Ö72,Ö77,Ö88
	Sorunların daha çabuk çözülmesi(n=4)	Ö2,Ö73,Ö79,Ö85
	Alınan kararların sınıf içinde uygulanması (n=2)	Ö34,Ö46
	Veli ile konuşulanların sınıf içinde anlatılması(n=1)	Ö18
	Olumsuz etkilemesi(n=1)	Ö63

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Tablo 19 incelendiğinde öğretmenlerin veli toplantılarında edindikleri bilgilerin temel olarak sınıf içi uygulamalarına öğrenci açısından ve süreç açısından olmak üzere iki kategoride toplanan etkileri olduğu görülmektedir. Bu iki kategoriye ilişkin öğretmenlerin görüşlerini yansıtan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenci Açısından Etkileri: Bu kategoride öğretmenlerin görüşleri; -öğrencinin durumuna göre tedbir alma, öğrenciye yaklaşımın etkilenmesi, öğrenci ile iletişimin güçlenmesi, öğrencinin kazanılması, öğrenci ile bireysel ilgilenme ve öğrenci seviyesinin belirlenmesi-olmak üzere sekiz alt kategoride toplanmıştır. Öğretmen görüşlerinin, -öğrencinin durumuna göre tedbir alma- alt kategorisinde, görüşlerin yoğunluk gösterdiği görülmüştür.

Veli toplantılarında sınıf içerisinde gözlemleyemediğim bazı durumlar ortaya çıkıyor. Velilerden bunları öğrendiğim takdirde öğrenciye yaklaşımım ister istemez değişiyor, bu da olumlu etki yapıyor. Benim gözümden kaçırduğım birçok konu hakkında velim beni bilgilendirebiliyor. Bu da öğrencilerin gerçekten davranışsal ve akademik başarılarına olumlu etki yaptığını düşünüyorum. (Ö7, K,20 yıl üstü)

Velilerden edindiğim bilgiler doğrultusunda sınıfta öğrenciye yaklaşımım değişiyor sorunlarını bildiğim için destek olmaya yardım etmeye çalışıyorum. Öğrenciye daha faydalı olduğumu düşünüyorum. (Ö11, K,20 yıl üstü)

Örneğin iştme görme ve benzeri problemi olan öğrencileri öğrendiğimde oturma planını ona göre yapıyorum. (Ö24, K,6-10 yıl)

Çocuğun varsa özel durumları (zihinsel, bedensel ya da ailevi durumlar) buna yönelik gerekli tedbirler alınır, yöntemler belirlenir. (Ö27, K,11-15 yıl)

Bazen öğrenci ile ilgili gözlemleyemediğim şeyleri veliden aldığım ipucu ile yakalar ve öğrencimi kazanırım. (Ö28, K, 20 yıl üstü)

Öğrencilerle ilgili edindiğim bilgileri sınıf içinde uygulamaya çalışıyorum. Örneğin, velisinin matematik ya da Türkçeyi çok sevdiğini söyleyen bir çocuğun gelişimini o yönde desteklerken, diğer derslerden de geri kalmamasını sağlarım. (Ö70, K, 11-15 yıl)

Kendi yöntem ve tekniklerimi, velilerin yaşam profilinin ana temalarına göz gezdirerek çeşitlendiririm... (Ö89, K,20 yıl üstü, YL)

Süreç Açısından Etkileri: Öğretmenlerin görüşleri; -olumlu etkileme, yaşanan sorunla ilgili etkinlik yapılması, ders planlarına etkisi, sorunların daha çabuk çözülmesi, alınan kararların sınıf içinde uygulanması, veli ile konuşulanların sınıf içinde anlatılması ve olumsuz etkilemesi-olmak üzere yedi alt kategoride toplanmıştır. Bu kategoride öğretmen görüşlerinden alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Öğrenciyi detaylı tanımak eğitim öğretim sürecinde öğretmene katkı sağlıyor. Sorunların daha çabuk giderilmesini sağlıyor. (Ö2, E, 20 yıl üstü)

Olumlu yönde etkiliyor. Çünkü öğrencilerimin kişiliklerine dair yeni bilgiler ediniyor, ona göre bir tutum sergiliyorum. (Ö19, K, 16-20 yıl)

Kesinlikle etkili, mesela öğrencinin fazla TV izleme sıkıntısı varsa o konuyu isim vermeden işlerim. (Ö33, K,16-20 yıl)

Bir öğrencinin sorunu ile ilgili görüşme yapmışsam, sınıf içinde o öğrenciyi gözlemliyorum. Öğrencinin derste bir sorunu varsa uygun yöntemlerle çözmeye çalışıyorum. (Ö35, K,16-20 yıl, YL)

Olumlu etkilemektedir. Öğrencilerin aile içinde ve dışında yaşadıklarını bilmek eğitimi olumlu etkilemektedir. (Ö50, E,16-20 yıl)

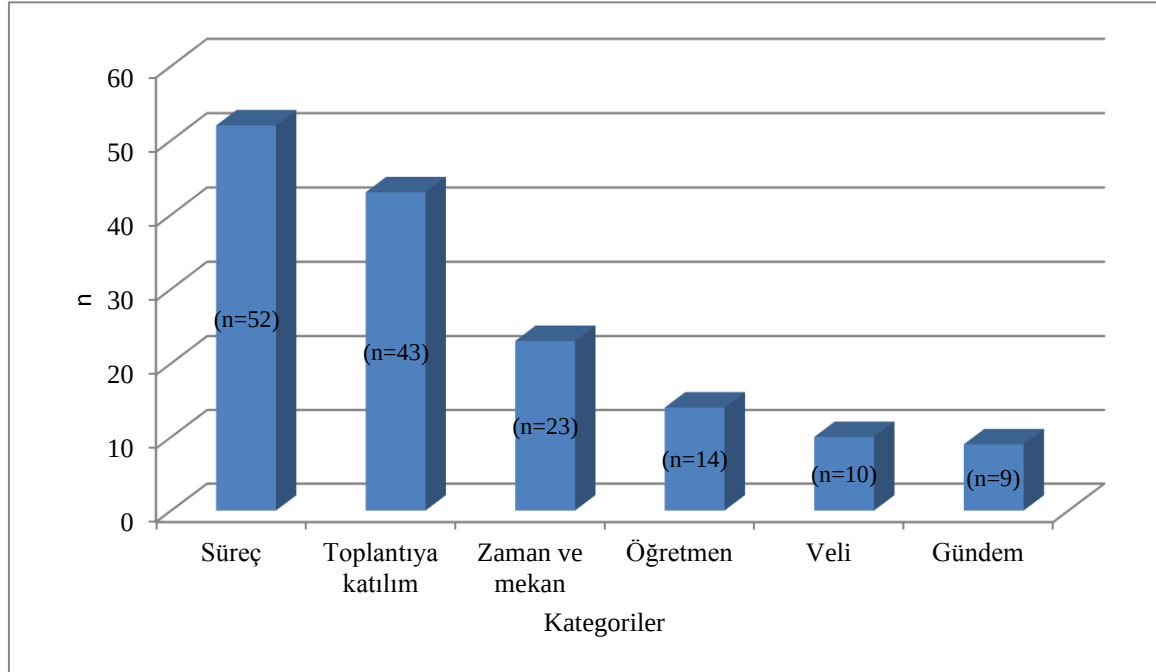
Örneğin ödevle ilgili çocuğun isteksiz olduğunu belirtmişlerse sınıfta bunu değerlendiririm. Hoşlanılan uygulamaları artırır ve genişletebilirim. (Ö57, K,16-20 yıl)

Örneğin bir veli çocuğunun çok sinirli, her şeye karşı çıkan bir çocuk olduğunu söylemişti. Sınıfta bununla ilgili doğaçlama etkinlikler yapıp diğer çocukları da katarak öğrencinin davranışında düzeltilmeler sağladık. (Ö74, K, 20 yıl üstü)

Velilerin söylemlerinden edindiklerimle sınıfın potansiyeli de uygunsa sınıf içinde uygulama yapıyorum. Örneğin bir velim tiyatro gezisi öneriyorsa onu önce inceliyor, araştırıyorum. Eğer öncelikle planıma uygunsa çocuklarında tiyatro izleme ihtiyaçları olduğunu düşünüyorsam, gerçekleştiriyorum. (Ö77, K,20 yıl üstü)

Öğretmenler, veli toplantılarının, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarına; öğrencinin durumuna göre tedbir alma, öğrenciye yaklaşımın etkilenmesi, olumlu etkilenme, yaşanan sorunla ilgili etkilenmesi doğrultusunda etki yaptığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Çayak (2015) çalışmasında, öğretmen, yönetici ve velilerin istenmeyen öğrenci davranışlarını önlemede öğretmen-veli iş birliğinin etkili olduğunu düşündükleri bulgusu, bu araştırmanın bulguları ile benzeşmektedir. Bu çalışmada da veli toplantılarının sınıf içi uygulamalara etkisi yönündeki görüşleri Çayak'ın araştırma bulgularını desteklemektedir.

Araştırmada öğretmenlere “*Veli toplantılarının uygulanışına yönelik beklenti ve önerileriniz nelerdir? Etkili bir veli toplantısının taşıması gereken en önemli özellikler sizce neler olabilir?*” sorusu yöneltilmiştir.

Şekil 20. Öğretmenlerin veli toplantısının uygulanışına yönelik beklenti ve önerilerinin dağılımı

Öğretmenlerin bu soruya yönelik verdiği görüşler incelenmiş, yapılan içerik analizi sonucunda verilen cevaplar-süreç, toplantıya katılım, zaman ve mekân, öğretmen, veli ve gündemle ilgili öneriler- kategorileri altında toplanmıştır. Analiz sonucunda ortaya çıkan temel kategoriler Şekil 20’de, temel kategorilere ilişkin detaylı analiz sonuçları ise Tablo 20’de sunulmuştur. Tablo 20.

Öğretmenlerin Veli Toplantılarının Uygulanışına Yönelik Beklenti ve Önerileri

Kategoriler	Alt Kategoriler	Katılımcılar
1.Süreçle ilgili öneriler (n=52)	Herkes fikrini açıkça söylemeli(n=11)	Ö8,Ö20,Ö28,Ö55,Ö59,Ö69,Ö76,Ö79,Ö80,Ö82,Ö87
	Karşılıklı destekleyici olmalı(n=7)	Ö1,Ö22,Ö23,Ö34,Ö35,Ö58,Ö65
	Kararlara uyulmalı(n=7)	Ö10,Ö16,Ö27,Ö30,Ö42,Ö59,Ö61
	Öğretmene güvenilmeli(n=5)	Ö23,Ö34,Ö42,Ö80,Ö84
	Ortak kararlar alınmalı(n=5)	Ö1,Ö28,Ö41,Ö63,Ö67
	Görsel sunum olmalı(n=5)	Ö5,Ö35,Ö36,Ö65,Ö72
	Samimiyet olmalı(n=3)	Ö28,Ö37,Ö50
	Eğitim süreçleri ön planda olmalı(n=2)	Ö20,Ö39
	Özel durumlar birebir konuşulmalı(n=2)	Ö15,Ö32
	Etkili iletişim olmalı(n=2)	Ö19,Ö49
	Sakin olmalı(n=2)	Ö1,Ö32
2.Toplantıya katılımı ilgili öneriler (n=43)	İkramlar olabilir(n=1)	Ö64
	Katılım tam olmalı(n= 27)	Ö7,Ö10,Ö11,Ö27,Ö30,Ö31,Ö37,Ö42,Ö46,Ö48,Ö53,Ö56,Ö61,Ö62,Ö63,Ö68,Ö69,Ö70,Ö73,Ö74,Ö77,Ö78,Ö79,Ö82,Ö87,Ö92,Ö94
	Anne-baba birlikte katılmalı(n=10)	Ö2,Ö21,Ö24,Ö36,Ö41,Ö43,Ö46,Ö51,Ö52,Ö53
	Öğrencilerde toplantıya katılmalı(n=2)	Ö4,Ö19
	Toplantıya idareciler de katılmalı(n=2)	Ö83,Ö90
	Toplantıya istekli katılım olmalı(n=1)	Ö85
	Toplantıya idareci katılmamalı(n=1)	Ö54
3.Zaman ve mekanla ilgili öneriler (n=23)	Zamanı uygun olmalı(n=7)	Ö8,Ö11,Ö43,Ö45,Ö60,Ö69,Ö91
	Veli toplantıları ihtiyaç duyuldukça yapılmalı(n=6)	Ö7,Ö38,Ö73,Ö76,Ö87,Ö89
	Sınıf dışında olmalı (n=3)	Ö54,Ö64,Ö72
	Yeterli süre olmalı (n=2)	Ö21,Ö32
	Toplantı karşılıklı istenmeli(n=2)	Ö57,Ö81
	Zamanı veliye önceden bildirilmeli(n=1)	Ö89
	Süre belirlenmeli(n=1)	Ö74
	Fiziki ortam uygun olmalı(n=1)	Ö93

4.Öğretmene ilişkin öneriler (n= 14)	Sevgi ve saygı ortamı olmalı(n=4)	Ö4,Ö15,Ö16,Ö88
	Öğretmen kendinden emin olmalı(n=3)	Ö3,Ö18,Ö33
	Öğretmen hazırlıklı gelmeli(n=3)	Ö5,Ö9,Ö58
	Öğretmen, velileri iyi tanımalı(n=1)	Ö86
	Toplantı davetiyesi hazırlanmalı(n=1)	Ö5
	Toplantı kararları velilere bildirilmeli(n=1)	Ö9
	Velinin anlayabileceği dil kullanılmalı(n=1)	Ö67
5.Veliye ilişkin öneriler (n=10)	Velilerin önerileri dikkate alması(n=6)	Ö6,Ö12,Ö25,Ö26,Ö66
	Velinin görüşünün alınması(n=3)	Ö28,Ö40,Ö61
	Veli eğitimi yapılmalı(n=1)	Ö73
6.Gündemle ilgili öneriler (n=9)	Gündem maddelerinin veliye bildirilmesi(n=4)	Ö5,Ö44,Ö74,Ö89
	Gündemin velilerle hazırlanması(n=3)	Ö41,Ö45,Ö93
	Gündemin az olması(n=1)	Ö67
	Okunan bir kitabın velilerle tartışılması(n=1)	Ö71

n=Katılımcıların vurgulama sıklığı

Aşağıda sırasıyla, bu kategoriler çerçevesinde, görüşme sürecinde elde edilen öğretmen görüşlerini yansıtan söylem örnekleri yer almaktadır.

Süreçle İlgili Öneriler:

...Hızlandırılmış değil; sakın, çözüm getirici toplantılar olmalı... Karşılıklı suçlamaların olmadığı, eksiklerin beraber nasıl çözüleceği, karşılıklı destekleyici tarzda olmalı. (Ö1, K, 20 yıl üstü)

Veliler yapılan toplantıları kesinlikle katılarak takip etmelidir, alınan kararlara mutlaka uymalıdır. (Ö10, K, 6-10 yıl)

Tüm velilerin toplantıya katılıp orada alınan kararlara veya fikirlere saygılı olmaları ve bu düşünceleri öğrenciler üzerinde uygulamaya çalışmalarını beklerim. (Ö16, K,1-5 yıl)

Huzurlu sessiz bir ortam, geniş bir zaman dilimi, özel konuların birebir görüşülmesi. (Ö32, K,11-15 yıl)

Birbirlerine açık olmalılar, öğretmen ve veliler birbirlerine güvenmeli, sorunları açıkça konuşulabilmeli, öğrenci hakkında bilmeleri gereken her şeyi söylemelidirler, veliler öğretmene güvenmeli, yardımcı olmalı. (Ö80, E,20 yıl üstü)

Toplantıya Katılımla İlgili Öneriler:

...Velilerin tamamının katılımının sağlanması en güzeli olmalı, diye düşünüyorum. (Ö7, K,20 yıl üstü)

Etkili bir veli toplantısı samimi bir görüşme ortamında olmalıdır. (Ö24, K,6-10 yıl)

Toplantıda konuşulan konular ve alınan kararların veliler tarafından uygulamaya dönüştürülmesi. Tam katılımın sağlanarak, öğrenci gelişim ve başarısının üst seviyeye çıkarılması yönünde gerekli tedbirleri almak gerekir. (Ö27, K,11-15 yıl)

Veli toplantılarının etkili olması için öncelikle tam katılımın olması şart. Devamında velilerin alınan kararlara uyumu öğrencinin gelişimi için büyük katkı sağlar. (Ö30, K,16-20 yıl)

...Öğretmen toplantı gündemini sınıfına göre belirlemeli. Toplantıda sorunlar çözüm yolları da ortaya konmalı. Sınıf içinde yaşanan güzellikler de anlatılmalı. (Ö41, K,1-5 yıl)

Etkili bir veli toplantısı için tam katılımının sağlanması gerekir. Veliler toplantıya gelmelidir. (Ö46, K,11-15 yıl)

Herkesin katılımı ile veli toplantısı yapılırsa daha etkili olur diye düşünüyorum. (Ö48, K, 6-10 yıl)

Katılımın tam olması. Katılım tam olduğunda sizin içinde yani öğretmen için de yararlı oluyor. Bütün velilere ulaşabiliyorsunuz, konuştuklarınıza ya da fikirlerinize karşı çıkmaları varsa orada tepkiler olabiliyor, anında ortaya yol bulup ona göre kararlar alınıyor ve uygulamaya geçiliyor sonrasında gelmeyen veli olmadığı için sorun olmuyor. (Ö77, K,20 yıl üstü)

Toplantılara idarecilerin katılmasını isterdim. Okul ile ilgili olan bölümleri idarecilerin açıklamasını isterdim. (Ö83, K, 20 yıl üstü)

Zaman Ve Mekanla İlgili Öneriler:

Öğretmen ve velinin en uygun olduğu saat içinde yapılmalı, zaman kaygısı olmamalı ... (Ö8, K, 20 yıl üstü)

Toplantının zamanında yapılması, toplantının amacına ulaşması ve veli ile iletişimin devamının sağlanması. (Ö11, K,20 yıl üstü)

Etkili bir toplantının olabilmesi için, toplantıya ayrılan zaman geniş olmalı. (Ö21, E, 20 yıl üstü)

Sık sık veli toplantısı yapılması gerekiyor, velileri gruplara ayırarak haftalık bu gruplardan biri ile görüşme yapılabilir, öğrenciler hakkında hem öğretmen hem veli detaylı bilgi sahibi olabilir bu şekilde. (Ö38, K,6-10 yıl, YL)

...ayda bir veliden gelen talep doğrultusunda da veli toplantısı yapılabilir. Aylık çalışmalar değerlendirilir ve gelecekle ilgili planlar yapıp toplantı eğlenceli bir biçimde kapatılabilir, böylece katılım istekli bir hale getirilir. (Ö81, E,20 yıl üstü)

Öğretmene İlişkin Öneriler:

...Etkili veli toplantısının en önemli özelliği öğretmenin kendinden emin olması, işini iyi bilmesi, kararlı ve tutarlı olmasıdır. (Ö3, K ,20 yıl üstü)

...Öğretmenin toplantıya hazırlıklı olması ... (Ö5, K, 16-20 yıl, YL)

Kesinlikle öğretmen kendinden emin olmalıdır Veli öğretmen hakkında herhangi bir tereddüt taşımamalıdır. Hitabet ve donanım da çok önemlidir. (Ö33, K,16-20 yıl)

Etkili bir veli toplantısı için velinin karşısına hazırlıklı çıkılmalı. Çocukların çalışma tutum ve davranışları somut örneklerle sunulmalı. Öğrenci ve velinin yanında bulunduğu hissettirilmelidir. Veli-öğretmen iş birliği iyi sağlanmalıdır. (Ö58, K,20 yıl üstü)

Öğretmenin sınıfı ve velilerini iyi tanıması gerekir. (Ö86, K, 1-5 yıl)

Veliye İlişkin Öneriler:

Veli toplantılarına katılan velilerden, sonraki toplantılarda geri bildirim alabilmeyi, önerilerimin dikkate alınmasını beklerim. (Ö6, K,16-20 yıl)

Öğrencilerin gelişim düzeylerine göre yaptığım uyarıların dikkate alındığını ve bir sonraki veli toplantısında değişimi gözlemleyebildiğim toplantıların olmasını beklerim. (Ö12, K,16-20 yıl)

Velilerin sadece katılımcı ve dinleyici olmaktan çıkıp, eğitim için üretken fikir üretebilen olmaya yönlendirilmeleri gerekir. (Ö40, K,11-15 yıl, YL)

...Sadece öğretmen değil, velilerin de konuşmaya isteklilik gösterdiği veli toplantıları olmalıdır. Toplantıda alınan kararlara herkes uymalıdır. (Ö40, K,1-5 yıl)

Gündemle İlgili Öneriler:

Gündem maddelerini velilerle birlikte hazırlamak. Planlamayı onların da katılabilecekleri zamana göre ayarlama. (Ö45, K, 16-20 yıl)

...Toplantı gündem maddeleri ve zamanı veliye önceden duyurulmalı... (Ö89, K, 20 yıl üstü, YL)

Öğretmenlerin veli toplantılarının uygulanışına yönelik görüşleri içinde, karşılıklı destekleyici olma, kararlara uyulma durumu, katılımın tam olması, anne babanın birlikte katılması, gerek duyuldukça yapılması gibi görüşlerin vurgulandığı görülmüştür. Ok (2016), araştırmasında, görüşme gerçekleştirdiği anne-baba ve öğretmenlerin, aile katılım çalışmalarından bazılarının zaman sıkıntısı ve anne babalardan kaynaklanan özel nedenlerden dolayı yapılamadığı, evde küçük çocuklarının olması, çalıştıkları yerden izin alamıyor olmaları, zamanlarının olmaması gibi nedenlerin olduğu belirlenmiştir. Ok'un çalışmasında ulaşılan bu bulgular, bu araştırmada öğretmenlerin verdikleri görüşler ile tutarlılık göstermektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ve araştırmanın alt problemleri sırasına uygun olarak ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

6.1.Sonuçlar

6.1.1Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin çıkan sonuçlar dört alt başlıkta toplanmıştır: Veli toplantılarının amacına ilişkin sonuçlar, veli toplantılarının önemine ilişkin sonuçlar, veli toplantılarının yararlarına ilişkin sonuçlar, veli toplantılarına yönelik nitelemeler. Bunlarla ilgili detaylı sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

Veli toplantılarının amacına ilişkin sonuçlar:

- Sınıf öğretmenleri, veli toplantılarının temel amacının velileri bilgilendirmek, velilerle etkili işbirliği ve iletişim olduğu yönünde görüşlere sahiptir.

Veli toplantılarının önemine ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler, veli toplantılarının öğrenciye yönelik kararlar alma ve uygulama; iletişim, süreklilik ve bilgilendirme açısından önemli olduğunu düşünmektedir.

Veli toplantılarının yararlarına ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler, veli toplantılarının; veli, öğretmen ve öğrenci açısından önemli katkıları olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, veli toplantılarının velilere bilgilendirme, iletişim, tanıma-tanışma, işbirliği ve farkındalık açısından katkılar sağladığını, öğrencilere veli, öğrenci ve kendileri açısından önemli katkılar

sağladığı ve öğrencilere başarılarının artması, ailelerle ilişkilerinin gelişimi ve kişilik gelişimi açısından katkılar sağladığını, öğretmenlere velinin tanınması, veli ile iletişim ve işbirliği, öğrencinin daha iyi tanınması, öğretmenin kendisini ifade etmesi yönünde katkıları olduğunu belirten görüşlere sahiptir.

Veli toplantılarına yönelik nitelemeler:

- Öğretmenler, veli toplantılarını; iletişim ve işbirliği aracı olarak algıırken, aynı zamanda, veli toplantılarının gerekliliği ve eğiticilik yönlerini vurgulamışlardır.

6.1.2.Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin çıkan sonuçlar yedi alt başlıkta toplanmıştır: Veli toplantı sayısına ilişkin sonuçlar, veli toplantılarının gündemine ilişkin sonuçlar, veli ve öğrencilerin veli toplantılarına bakış açılarına yönelik sonuçlar, veli toplantılarının amacına ulaşabilmesi yönünde sonuçlar, veli toplantılarında öğretmenlerin uyguladıkları stratejilere ilişkin sonuçlar, veli toplantılarının sınıf içi uygulamalara etkilerine ilişkin sonuçlar, veli toplantılarına ait beklenti ve önerilere ilişkin sonuçlar. Bunlarla ilgili detaylı sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

Veli toplantı sayısına ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler genel olarak yılda iki kez veli toplantısı yaptıklarını, bu sayının ihtiyaca göre daha fazla olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenler veli toplantısı yapma gerekçelerini ağırlıklı olarak velileri bilgilendirme ve öğrenci başarısını artırma olarak ifade etmişlerdir. Ayrıca veli toplantı sayısını belirlemede öğrenci başarısı ve sınıf düzeyinin etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Veli toplantılarının gündemine ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler, veli toplantılarının gündemini sıklıkla öğrenci sorumlulukları, öğrenci başarısı ve davranışları konularının oluşturduğunu, bu konuların veli toplantılarının gündeminde etkin olma nedenleri olarak ise bu boyutların önemli olması ve sürekli olarak bu konularda sorun yaşanılması olarak belirtmişlerdir.

Veli ve öğrencilerin veli toplantılarına bakış açılarına yönelik sonuçlar:

- Öğretmenler, öğrencilerin veli toplantılarına yönelik memnuniyet duyguları yaşadıklarını ancak bununla birlikte, tedirginlik duyan öğrenciler de olabildiğini belirtmişlerdir.

- Öğretmenler, velilerin; çocuğu hakkında bilgi alma, toplantıyı önemseme, istekle katılma yönünde olumlu bakış açılarına sahip olmanın yanında, veli toplantılarına katılmama, her zaman aynı şeylerin konuşulduğunu düşünmeleri ve toplantıya çekinerek katılmaları yönünde olumsuz bakış açısına sahip oldukları görüşüne sahiptir.

Veli toplantılarının amacına ulaşabilmesi yönünde sonuçlar:

Araştırmada öğretmen görüşleri, veli toplantılarının amacına ulaştığı yönündedir. Bunda, velilerle iletişim kurulup ortak kararlar alınmasının, katılımın yüksek olmasının, velilerin ilgili olmasının, alınan kararların toplantı sonrası uygulanmasının etkisi olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, veli toplantılarının amacına ulaşmama nedenleri arasında velilerin ilgisizliği, katılımın yeterli olmaması gibi faktörlere işaret etmişlerdir.

Veli toplantılarında öğretmenlerin uyguladıkları stratejilere ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler veli toplantısı uygulamalarında, pozitif ve yapıcı olmaya çalıştıkları ve velilere gündem hakkında bilgi verdiklerini belirtmişlerdir.

Veli toplantılarının sınıf içi uygulamalara etkilerine ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler, genel olarak veli toplantısı sonuçlarının ve edinilen bilgilerin sınıf içi uygulamalarını etkiledikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.

Veli toplantılarına ait beklenti ve önerilere ilişkin sonuçlar:

- Öğretmenler, veli toplantılarında katılımın önemine dikkat çekmişlerdir. Tam katılımın olduğu ve uygun zaman, süre ve ortamda, sevgi ve saygı ortamında, önceden veliye bildirilen gündem doğrultusunda toplantıların etkili olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

6.2.Öneriler

Araştırma sonuçları bağlamında geliştirilen öneriler üç alt başlık altında sunulmuştur:

Araştırmacılara öneriler:

- Bu araştırma ilkokullarda eğitim öğretim sürecinde önemli bir boyut olan veli toplantılarına yönelik öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini derinlemesine araştırmayı amaç edinen ve olgu bilim deseniyle tasarlanmış bir çalışmadır. Bu konuda yapılacak yeni araştırmalarda genellenebilir sonuçlara ulaşmak istenilmesi durumunda nicel desenlere dayalı araştırma tasarlanabilir.

- Bu araştırmada sadece öğretmen görüşleri bağlamında veli toplantıları teması irdelenmiştir, Yapılacak yeni çalışmalarda öğrenci, veli, idareci gibi diğer yararlanıcıların da görüşlerine başvurulabilir.
- Bu çalışmada sadece sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır, yeni yapılacak araştırmalarda konuyla ilgili farklı branştaki öğretmenlerin görüşleri incelenebilir. Ayrıca özel okullarda görev yapan öğretmenler de çalışmaya dahil edilebilir.

Programcılara öneriler:

- Araştırma sonuçları bağlamında okullarda veli toplantılarında uygulanabilecek bir eğitim programı tasarlanabilir. Tasarlanacak eğitim programı için bu öğretmen görüşlerine ek olarak, veli, öğrenci ve idareci görüşleri de alınarak program tüm görüşler dikkate alınarak şekillendirilebilir. Veli toplantıları için tasarlanacak bir eğitim programında , alanında uzman; psikolog, çocuk doktoru, gibi diğer disiplin alanlarından uzmanların görüşlerinden ve katkılarından yararlanılabilir.

Öğretmen ve yöneticilere öneriler:

- Eğitim-öğretimle ilgili planlamalar yapılmadan önce veli toplantıları yapılması, planlanan sürecini etkisini artırabilir.

KAYNAKLAR

- Adem, M. (1997). *Eğitim planlaması*. Ankara: Şafak.
- Akbaşı, S. & Kavak, Y. (2008). Ortaöğretim okullarındaki okul aile birliklerinin görevlerini gerçekleştirme düzeyi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1-21.
- Aktay, S. & Güvey, E. (2015). İlkokullarda teknoloji eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 17-44.
- Akturan, U. & Esen, A. (2008). Fenomenoloji. T. Baş ve U. Akturan, (Ed.), *Nitel araştırma yöntemleri* (s. 83-98). Ankara: Seçkin.
- Alıcıgüzel, İ. (1999). *Okulda eğitim ve öğretim*. İstanbul: Sistem.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. & Çimen, S. (2000). *Çocuk gelişimi*. İstanbul: Ya-Pa.
- Argon, T. & Kırıyıcı, C. (2012), İlköğretim kurumlarında ailelerin eğitim sürecine katılımlarına yönelik öğretmen görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 8-95.
- Aslanargun, E. & Özakça, B. (2015). Akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin başarı düzeylerine ailelerinin katkıda bulunma biçimleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 9-22.
- Aydın, A. (2004). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Eylül.
- Aytaç, T. (2000). Eğitim yönetiminde yeni bir paradigma okul merkezli yönetim. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6 (21), 55-81.
- Balkar, B. (2009). Okul-aile iş birliği sürecine ilişkin veli ve öğretmen görüşleri üzerine nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(36), 105-123.

- Başar, M. (2013). 60-66 Ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilkokuma-yazma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 241-252.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Yargıcı.
- Binicioğlu, G. (2010). *İlköğretimde okul-aile iletişim etkinlikleri: öğretmen ve veli görüşleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Bulut, Ş. (2000). *Altı yaş çocuklarında davranış problemleri ile anne ve öğretmenlerin uyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Büyükkaragöz, S.S. (1997). *Program geliştirme kaynak metinler*. Konya: Öz Eğitim.
- Ceylan, M., & Akar, B. (2010). Ortaöğretimde okul- aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 43-64.
- Cicioğlu, H. (1985). *Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk ve orta öğretim tarihi gelişimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Coşkun, S. (2010), *İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yolları*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Cömert, D.& Güleç, H. (2004). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: öğretmen- aile- çocuk ve kurum. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6(1),131-145.
- Çayak, S. & Ergi, D. (2015). Öğretmen-veli iş birliği ile ilkokul öğrencilerinin sınıf içindeki istenmeyen davranışları arasındaki ilişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 6 (11), 59-77. dergipark.gov.tr/download/article-file/210402 sayfasından erişilmiştir.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim-Online*, 2(2), 28-34. ilkogretim-online.org.tr/index.php/io/article/view/2046/1882 sayfasından erişilmiştir.
- Çilkız, S. (2012). *Veli toplantıları*. <https://www.gundemturkiye.com/egitim/veli/veli-toplantilari.html> sayfasından erişilmiştir.

- Demirel, Ö. (2015). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem.
- Doğan, E. (1995). *Ankara merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarında okul aile iletişiminin engelleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Durmuş, A. (2005). *Okula giden çocukların eğitimi*. İstanbul: Timaş.
- Durmuş, E. (2016). *Ortaöğretim kurumlarında öğretmenlerin aile katılımıyla ilgili görüşlerinin incelenmesi: İstanbul-Sultanbeyli örneği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*. Ankara: Anı.
- Ertürk, S. (1975). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Cihan.
- Fidan, N.& Erden, M. (1993). *Eğitime giriş*. Ankara: Meteksan
- Genç, S.Z. (2005). İlköğretim I. kademedeki okul-aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*,3(2), 227-243.
- Gökgöz, A. (2014). *İlkokul eğitiminin kalitesini arttırmada okul-aile iş birliği ve okul sosyal hizmeti*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Gül, E. (2007). *Eğitimde Çocuk Başarısı İçin Okul-Aile İş birliği*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Islam, A. (2019). Parent–teacher meeting sand student out comes: Evidence from a developing country. *European Economic Review*,111, 273-304.
- Işık, M. (2007). *Anasınıfına devam eden beş-altı yaş çocuklarına sosyal uyum ve beceri ölçeğinin uyarlanması ve uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İnceoğlu, A. (1999). *Evin anlamı ve kentleşme süreci*. Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kanbur, Y. (2009). *“İlköğretimde veli-okul iş birliğinin geliştirilmesinde yönetici rolleri*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kaptan, S. (1991). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık.
- Kaukab, S. R. (2016). The impact of parent/family involvement on student learning out comes. *International Journal Of Research-Granthaalayah*, 4, 72-81.

- Kılıç, F. (2006). *İlköğretim okullarında yönetici teftişinde kullanılmakta olan yönetici teftiş formuna eklenen ölçütlerin (yeterliklerin) ilköğretim okulu müfettişleri ve okul yöneticileri tarafından değerlendirmesi (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, M. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yolları hakkında eğitim müfettişleri, ilköğretim okul yöneticilerinin görüşleri (Bolu ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Kısakürek, M.A. (1983). Eğitim programlarının hazırlanması ve geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*,16(1), 217-244.
- Kiş, Y. (2009). *İlköğretim okulu yöneticilerinin veli ve çevre ile olan iş birliğine ilişkin veli algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Koç, G. (1996). *Anne –babaların okulöncesi eğitim kurumu seçimini etkileyen etkenler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- MEB. (2014). *Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği*.www.resmigazete.gov.tr/Eskiler/2014/07/20140726-4.htm. Sayfasından erişilmiştir.
- Oğuz, O. (2008). *Öğretmen aile iş birliğinin öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Oğuzkan, Ş. &Oral, G. (1997). *Okulöncesi eğitimi*. İstanbul: M.E.B.
- Ok, S.(2016).*Okul öncesi eğitimde anne babaların ve öğretmenlerin okul aile iş birliği hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Orman, M. (2012). *Velilerin sosyo-ekonomik durumu, sınıf veli toplantılarına katılımı ve öğrencilerin başarısı*. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özbaş, M. (2009). *İlköğretim okulu yöneticilerinin okul- aile ilişkileri konusunda yöneticilerinin okul- aile ilişkileri konusunda yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Özgan, Ö. & Aydın, Z. (2010, Mayıs). *Okul-aile iş birliğine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Elazığ.
- Özgüven, İ.E. (2000). *Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik*, Ankara: Pegem.
- Özyürek, L. (1983). Çocuğumun öğretmeni. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(2), 61-74.
- Saban, A.& Ersoy, A. (2016). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Ankara: Anı.
- Sarıtaş, M. (2004). Öğretmen-veli görüşmelerinin yönetimi. M. Şişman, & S. Turan (Eds.), *Sınıf yönetimi*, (s.218). Ankara: Pegem.
- Sivri, B. &Özpulat, F. (2015). İlkokuldaki öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve annelerinin beslenmeye ilişkin bilgi düzeyi. *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*,7, 20-41.www.researchgate.net/publication/300120349 sayfasından erişilmiştir.
- Sünbül, A.M., Yavuz, M. (2004). *İlköğretim okulu öğretmen ve velilerinin veli toplantıları hakkındaki görüş ve beklentilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya. <http://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/5871335.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Şaban, C. (2011), *İlköğretim okullarında velilerin eğitime katılım düzeyleri ve tercih ettikleri katılım türleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şahtaban, H. (2010), *İlköğretim okulu 1. kademe öğrenci velilerinin okul ve çocuklarına ilişkin bilgi düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Şeker, M. (2009). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim- öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Şişman, M. (2002). *Eğitimde mükemmellik arayışı*. Ankara: Pegem A.
- Şişman, M. & Turan, S. (Ed). (2015). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem A.
- Taymaz, H. (2001). *Okul yönetimi*. Ankara: Pegem A.

- Varış, F. (1988). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Vural, B. (2005). *Öğrenci başarısı için okul-aile birliği*. İstanbul: Hayat.
- Yıldırım, A.& Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldız, B. (2016). *İlkokul öğrencilerinin akademik başarılarının arttırılmasında öğretmen, okul idaresi ve öğrenci veli durumunun incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Yiğit, B. & Bayrakdar, M. (2006). *Okul çevre ilişkileri*. Ankara: Pegem.
- Yüksel, S. (1996). *Ortaöğretim kurumlarında görev alan öğretmenlerin program geliştirmeye yönelik tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

Ek-1 Uygulanan Görüşme Formunun İzin Belgesi

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.1773386
Konu : Araştırma İzni

24.01.2018

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2017/ 25 nolu Genelgesi.
b) 18/01/2018 Tarihli ve E.2415 sayılı yazınız.

Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi İlknur KAÇAR'ın "**Veli Toplantılarına Yönelik Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri: Fenomenolojik Bir Çalışma**" konulu tez çalışması kapsamında uygulama talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmüş ve uygulamanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir.

Görüşme formunun (3 sayfa) araştırmacı tarafından uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde bir örneğinin (cd ortamında) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (1) Şubesine gönderilmesini rica ederim.

Vefa BARDAKCI
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza

Aslı ile aynıdır

Konya yolu Başkent Öğretmen Evi arkası Beşevler ANKARA

e-posta: istatistik06@meh.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için
Tel: (0 312) 221 02 17/135-134

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1e98-ffd0-38e7-b946-0e42 kodu ile teyit edilebilir

Ek-2. Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU **VELİ TOPLANTILARINA YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN** **GÖRÜŞLERİ: FENOMENOLOJİK BİR ÇALIŞMA**

Sayın Meslektaşım;

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Tezli Yüksek Lisans Programı tez çalışması kapsamında yapılmaktadır. Çalışmamın amacı; veli toplantılarına yönelik sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemektir

Bu çalışmanın amacına ulaşabilmesi; siz değerli meslektaşlarımdan vereceği cevapların tarafsız, içten ve doğru olmasına bağlıdır. Bu nedenle her maddeyi dikkatlice cevaplamanız büyük bir önem taşımaktadır. Elde edilecek veriler yalnızca bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanılacak, herhangi bir kuruma verilmeyecektir. Görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve isimleriniz raporlara yansıtılmayacaktır. Başlamadan önce sormak istediğiniz bir soru var mı? Görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizin için bir sakıncası var mı? Görüşme sonunda isterseniz kaydı dinleyebilirsiniz. İzin verirseniz başlamak istiyorum.

Çalışmama yaptığınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

İlknur KAÇAR

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim
Tezli Yüksek Lisans Programı

CİNSİYET: () Kadın () Erkek

KIDEM: () 1-5 Yıl () 6-10 Yıl () 11-15 Yıl () 16-20 Yıl () 20 Yıl Üstü

EĞİTİM DURUMU : () Ön Lisans () Lisans () Yüksek Lisans () Doktora

LİSANS EĞİTİMİ ALDIĞINIZ ALAN:

YÜKSEK LİSANS EĞİTİM YAPTIĞINIZ ALAN:

SORULAR

1.a) Sizce veli toplantılarının temel amacı nedir?

b) Veli toplantılarının önemine yönelik görüşleriniz nelerdir?

2.a) Bir eğitim öğretim yılında kaç veli toplantısı yapıyorsunuz? Gerekçeleri nelerdir?

b) Toplantı sayınızı belirlemede etkili olan unsurlar nelerdir?

3.a) Sizce veli toplantılarında en çok yaygın olarak gündeme gelen konu başlıkları nelerdir? Sizce neden bu konular veli toplantıları gündemini oluşturmaktadır?

b) Size göre veli toplantıları gündeminde sıklıkla öne çıkmayan, ama önemli olduğunu düşündüğünüz konu başlıkları var mıdır?

4.a) Öğrencilerin veli toplantılarına yönelik bakış açıları ile ilgili (olumlu-olumsuz) neler söylersiniz.

b) Velilerin veli toplantılarına yönelik bakış açıları ile ilgili (olumlu-olumsuz)neler söylersiniz.

5.Veli toplantılarının amacına ulaştığını düşünüyor musunuz? Cevabınız “evet” ya da“hayır” ise bunun nedenlerini belirtir misiniz?

6.Veli toplantılarının size göre:

a) Öğretmenlere sağladığı en önemli katkılar nelerdir?

b) Velilere sağladığı en önemli katkılar nelerdir?

c)Öğrencilere sağladığı en önemli katkılar nelerdir?

7.Veli toplantılarında izlediğiniz stratejileri örneklendirebilir misiniz?

8.Veli toplantılarında yaşadığınız temel sorunlar nelerdir? En önemli olduğunu düşündüğünüz birkaç sorunu belirtir misiniz? Bunlara yönelik somut bir örnek paylaşır mısınız?

9.Veli toplantılarında velilerle görüşme sürecinde edindiğiniz bilgiler sınıf içi uygulamalarınızı nasıl etkilemektedir? Açıklar mısınız?

10. Veli toplantılarının uygulanışına yönelik beklenti ve önerileriniz nelerdir? Etkili bir veli toplantısının taşınması gereken en önemli özellikler sizce neler olabilir?

11.Veli toplantısı sürecini tek kelime ya da sıfatla nitelendirmeniz istense, sizin için bu sıfatlar neler olurdu?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..